

černostrakaté NOVINKY

SVAZ CHOVATELŮ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU ČR
HOLSTEIN CATTLE BREEDERS ASSOCIATION OF THE CZECH REPUBLIC

www.holstein.cz

3/2023

Vážení chovatelé holštýnského plemene,

dovolte, abych touto cestou poděkoval všem členům Svazu za mnohaletou spolupráci. Společně jsme od založení Svazu usilovali o zvelebování plemene a jeho konkurenceschopnost v národním i mezinárodním srovnání. Naše holštýnské plemeno si získalo své výrazné postavení doma i ve světě, což je zásluha všech jeho chovatelů,

OBSAH

4 Aktuality

6 Selekt Pacov a.s. oslavila 20. výročí robotizace farmy otevřením nové stáje

7 Prim Chomutice

8 Young Breeders School

9 Open Junior show Montichiari

10 Výstavnictví – stříhání

12 Podzimní přehlídka dcer býků na Olomoucku

14 Svazová soutěž

šlechtitelů plemenářských firem i obchodních společností s genetickým materiálem. Zvláště srdečně děkuji svým spolupracovníkům, ze kterých se stali uznávaní odborníci a význační představitelé Svazu na pozicích, které zastávají. Oceňuji jejich smysl pro týmovou práci, nasazení, iniciativu a ochotu přijímat nové výzvy. V neposlední řadě přispěli k přátelskému prostředí na pracovišti i ve vztahu k chovatelům.

Chci také poděkovat pracovníkům oddělení odhadu plemenných hodnot Plemdatů za výbornou spolupráci a zvládnutí metod odhadu genomických plemenných hodnot.

Přeji všem chovatelům holštýnského plemene, aby se jim dařilo i do budoucna a naše plemeno jim poskytovalo očekávanou prosperitu.

Jiří Motyčka

16 Nové Veselí Barbora II.
nová úřadující rekordmanka

17 Selektivní
zaprahování dojnic

18 Krávy „na písku“
nejen v Americe

20 Analýza stáda

22 Končetiny a paznehty:
Je to složitější, než se zdá

24 S delší dobou ležení přichází
vyšší celoživotní užitkovost

25 Welfare z pohledu Evropské unie

28 Menej stresu prospieva
kravám aj ošetrovateľom...

AKTUALITY

Chovatelské setkání na Seči

Dne 6.12.2024 proběhlo tradiční Chovatelské setkání na Seči v hotelu Jezerka, kterým provázel předseda Svazu Ing. Josef Diviš. Chovatelského setkání se účastnilo na 250 chovatelů, hostů a zástupců ze spřátelených firem kolem holštýnského skotu. Cyklus přednášek odstartoval Ing. Pavel Hakl z Ministerstva zemědělství nastíněním dotační politiky pro další období. Následovala přednáška Ing. Martina Pýchy ze Zemědělského Svazu o výhledech SZP, uhlíkové stopě a welfare. Hosté měli také možnost dozvědět se o novinkách z chovu skotu v USA, které přivezl Ing. Vladimír Novotný, zástupce firmy MTS spol. s.r.o. Vývoj cen mléka v uplynulém období a role odbytových družstev podrobněji popsal Ing. Pavel Všetická z odbytového družstva Mléko.CZ

Odpolední část začala hodnocením výsledků projektu FIT cow, které představil Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc. Zbytek večera nás provázel Ing. Ladislav Vondrášek, který měl připravenou praktickou ukázkou práce s aplikacemi Mating a Analýza stáda. V rámci chovatelské diskuze s Jiřím Fanglem, Stanislavem Kulandou a Ing. Radkem Cihlářem jsme si mohli poslechnout jejich názory a zkušenosti s genomikou a domácím šlechtěním. Pozvání přijal také MVDr. Martin Vlček, který se pokusil objasnit situaci kolem nucené faremní porážky skotu. Slavnostního vyhlášení svazové soutěže nejlepších chovatelů a zvířat se ujal opět Ing. Ladislav Vondrášek. O aktivitách Junior teamu hovořila Bc. Michaela Plotová. Letošní ročník chovatelského setkání byl trochu netradičním. Loučí se s námi dosavadní dlouholetý ředitel Doc. Ing. Jiří Motyčka, ale také tajemník Ing. Aleš Bychl, kteří se rozhodli odejít do důchodu. Speciální prezentace s poděkováním a informacemi o jejich dosavadní práci a předáním dortů za Výbor Svazu se ujal Ing. Josef Diviš. V neposlední řadě se chovatelům představil nově zvolený ředitel Ing. Stanislav Jaš.

Prezentace od většiny přednášejících naleznete na našich webových stránkách.

Nový ředitel Svazu

Novým ředitelem Svazu od 1.2.2024 bude Ing. Stanislav Jaš.

Zajímavosti

Na konci listopadu proběhlo **Setkání světové holštýnské federace (WHFF)** v Le Puy du Fou, ve Francii. Setkání se zúčastnili čtyři zástupci z České republiky. Hlavními tématy byla produkce metanu v chovu dojného skotu, inbreeding a inbrední deprese. Pozornost byla věnována také nové genetické vadě svalová nedostatečnost (dystrofie) a šlechtění na konverzi krmiva. Součástí byla i Národní výstava, kde bylo k vidění na 300 zvířat. V rámci kongresu proběhly také oslavy 100. letého výročí Francouzské holštýnské asociace (dnes Prim' Holstein).

Slovenská republika rozhodovala o šampionce. V areálu Agrokomplexu Nitra se uskutečnil Národní holštýnský šampionát. Šampionkou se stala plemence MILADA z PD Chynorany. V kategorii prvotetek zabodovala také dcera (č. 486746-813) českého býka, KRA-HO AGAR-RED ET (PTR-003), která získala ve své kategorii 3. místo. Dojnice pochází z farmy PD Radošovce.

Smuteční oznámení

29. října 2023 nás po krátké nemoci opustil Ing. Vlastimil Zíka, který byl předsedou svazu v letech 1996 - 1998.

Kalendář akcí

- **22.2.2024 Seminář Chov skotu,** Jupiter club - Velké Meziříčí
- **26.2. - 1.3.2024 Emise z živočišné výroby - Dr. Frank Mitloehner,** Praha, Brno (přesný termín bude upřesněn)
- **5.3.2024 Mléčná farma roku 2024,** Hotel Jezerka - Ústupy
- **3. - 4.10.2024 Národní výstava holštýnského skotu,** výstaviště Lysá nad Labem
- **4. - 5.12.2024 Chovatelské setkání na Seči,** Hotel Jezerka - Ústupy

Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc.

Na sklonku letošního roku oznámil náš dlouholetý ředitel ukončení své mnoholeté obětavé práce pro Svaz a odchod do zaslouženého důchodu. Připomeňme si tedy, jakou práci vykonával a co pro chovatele skotu za 27 let své kariéry udělal a na čem spolupracoval. Post ředitele Svazu chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s. zastával od 1.11.1996. Byl předsedou Rady PK a Šlechtitelské komise. Zastával funkci zástupce Svazu v Unii chovatelů, Komoditní radě, Agrární komoře, Zdravotní komisi, ale i v zahraničních organizacích v pracovní skupině WHFF a EHRC.

Významně se podílel se na:

- zpracování zásad pro vedení Plemenné knihy a podmínky pro zápis plemenic
- vývoj databází PK
- centrální vydávání POP
- evidence zvířat (plemenic i býků)
- zásady pro udělování jmen býkům
- novelizace dokumentů PK v souladu s novou legislativou a novelou Plemenářského zákona
- spolupráce se zahraničními organizacemi
- příprava Šlechtitelského programu a stanovení chovného cíle
- opatření k evidenci a eliminaci výskytu dědičných vad
- uplatnění Animal modelu ve výpočtu odhadu PH a vývoj genomického odhadu
- vývoj a úpravy souhrnného selekčního indexu SIH
- vývoj hodnocení zevnějšku

Důležité mezníky pod taktovkou doc. Motyčky:

- 27.9.2001 MZe schválilo SCHHS ČR jako uznané chovatelské sdružení, došlo ke schválení dlouhodobě připravovaného šlechtitelského programu či Řádu plemenné knihy, následovalo uznání Řádu PK Evropským sdružením chovatelů černostrakatého skotu
- 1998 zahájení plošného hodnocení prvotek
- 2000 první Národní holštýnský šampionát Praga Agro
- 2001 větší důraz na funkční vlastnosti, hodnocení dlouhověkosti
- 2002 uznání PK v USA a Kanadě
- 2004 přechod na Animal Test day model
- 2005 První validace TDM v mezinárodním hodnocení Interbullu
- 2005 zasedání Evropské asociace holštýnského skotu v ČR
- 2006 první účast českých plemenic na Evropském holštýnském šampionátu v Oldenburgu
- 2009 zahájení výpočet národního vyhodnocování GEPH
- 2010 spuštění prvního programu Mating
- 2012 zahájení odhadu jedнокrokovou metodou pro výpočet GEPH
- 2014 rutinní výpočet GEPH pro znaky produkce, SB a zevnějšku a spuštění mezinárodního přepočtu GEPH GMACE v Interbullu
- 2015 validace GEPH pro znaky produkce v Interbullu, sestavování gSIH
- 2017 kongres EDF v Praze
- 2018 spuštění projektu FIT cow
- 2019 výpočet robotického indexu RIH
- 2022-2023 vývoj programů Holštýnský analyzátor, Analýza stáda
- 2023 výpočet PH pro znaky zdraví u býků

Za jeho obětavou a usilovnou práci převzal za celý Výbor Svazu na Seči dort, načež sklídl ovace ve stoje. Za veškerou práci patří doc. Ing. Jiřímu Motyčkoví, Csc. velké poděkování!

Kolektiv Svazu chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s.

Ing. Aleš Bychl

Odchod do důchodu oznámil také Ing. Aleš Bychl, mnohaletý tajemník Svazu, který tuto pozici zastává od 1. ledna 2005. Zároveň zastával také funkci tajemníka Unie chovatelů či Sdružení středočeských chovatelů. Také on si na Seči zasloužil poděkování Výboru Svazu, ale i od přítomných chovatelů.

Během svého působení:

- zorganizoval 17 národních holštýnských šampionátů
- zorganizoval 5 účastí českých chovatelů na Evropském holštýnském šampionátu
- v roce 2005 organizoval Evropskou holštýnskou konferenci
- v roce 2017 organizoval kongres EDF v Praze
- připravil 17 chovatelských setkání na Seči
- připravil a zapsal zápisy z 18 členských shromáždění, 54 výborů Svazu a mnoha dalších jednání
- bylo předáno 272 cen ve Svazové soutěži, 1546 plaket za celoživotní užitkovost
- zadministroval cca 120 milionů korun dotací na PK, zveřejňování výsledků PK, výstavy a semináře
- zadministroval pro chovatele podporu genotypování ve výši cca 25 milionů korun
- a mnoho dalšího

*Děkujeme za jeho práci.
Kolektiv Svazu chovatelů
holštýnského skotu ČR, z.s.*

Selekta Pacov a.s. oslavila

20. výročí robotizace farmy otevřením nové stáje

V pátek a sobotu 10.-11. listopadu 2023 se na Farmě u louže v Pacově uskutečnil den otevřených dveří a zároveň oslavy robotizace chovu dojeného skotu v ČR. Selekta Pacov totiž před 20 lety otevřela první robotickou farmu v České republice. A na den přesně od spuštění prvního robota se podařilo zorganizovat i den otevřených dveří u příležitosti uvedení do provozu nové robotické stáje. Nová stáj se ale zbarvila domodra. Z červených robotů Lely Astronaut A2 Selekta Pacov instalovala modré roboty DeLaval VMS 300, s nimiž mají dobrou zkušenost od roku 2021, kdy byl uveden do provozu jeden robot ještě ve staré stáji. V nové stáji pro 250 krav jsou umístěny roboty hned čtyři, vždy dva na jednu skupinu krav. Chov holštýnského skotu v Pacově tak je dle slov ředitele společnosti Ing. Josefa Diviše genderově vyvážený – 5 červených a 5 modrých strojů.

Celková kapacita chovu se navýší z původních 390 krav na 600. Nová stáj bude sloužit kravám na začátku laktace, na konci laktace se přesunou prozatím do starých stájí. Selekta se totiž připravuje na výstavbu ještě jedné stáje, která by měla nahradit starý provoz během pár let. K novým stavbám přibyl také nové silážní žlaby o kapacitě 27 tis. tun a napojení na kejdové hospodářství. Ustájení krav je totiž koncipováno jako bezsteličové s boxovými loži s vodními matracemi. Základní stavbu řešila Pacovská stavební společnost a technologii ustájení firma Farmtec a firma Kotech, tato firma dodala konstrukci haly včetně opláštění, vodní matrace dodala firma Schaapagro, technologii dojení firma MOSO jako zástupce firmy DeLaval, větrání dodala firma HAZE a technologii chlazení mléka dodala pacovská firma Pavel Fisak.

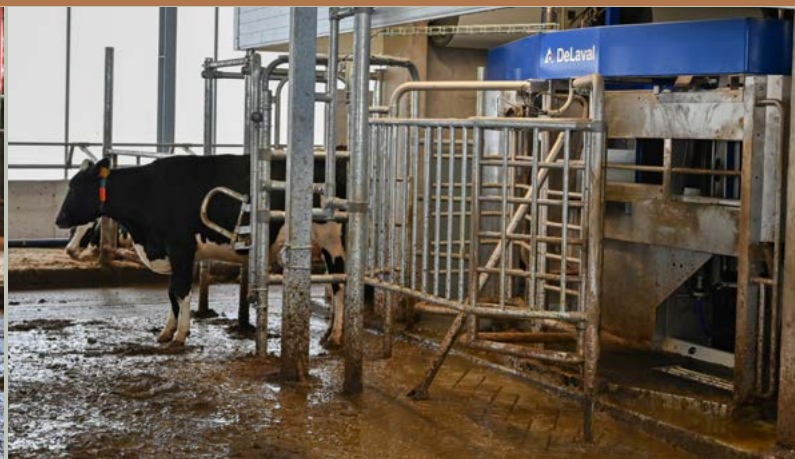
Ing. Soňa Jelínková, SCHHS ČR

Návštěvníci na dni otevřených dveří

V nových i starších stájích Farmy u louže jsou vodní matrace

Genderová vyváženost - roboty Lely i DeLaval mají na farmě ve shodném počtu 5+5

Ing. Josef Diviš při úvodním přivítání na robotické farmě Selekty Pacov a.s.

PRIM Chomutice

V pátek 9. září se uskutečnila tradiční výstava Prim Chomutice. Letošního 29. ročníku se zúčastnilo na 60 plemenic z celkem 13 podniků. Judgem výstavy byl pro tento rok Ing. Ladislav Vondrášek, který ke společnému hodnocení přizval do kruhu také Bc. Kateřinu Cihlářovou.

Výstava byla zahájena přehlídkou kolekcí. Za nejharmoničtější kolekci jalovic si ocenění odnesl podnik ZS Svobodné Havlovice. Do ZEOS Lomnice a.s. putovalo ocenění za nejlepší kolekci krav.

První místo v kategorii jalovic si odnesla plemenička se jménem GROOT (č. 649434-921) po otci HOTLINE (NXB-351) ze Zemědělské výroby Heřmanský s.r.o. Kategorii prvotetek ovládl podnik Agro Slatiny. Jejich plemenička č. 452455-952 po otci MASTROLILI (NXB 579) a dojnice č. 452421-952, jejímž otcem je MERCUTIO (NXB-516), obsadily první a druhou příčku.

Výstava byla úspěšná zejména pro podnik Karsit Agro a.s., jejichž KARSIT DONA po otci ENGINEER (NXB-226) zvítězila jak v kategorii starší krávy, tak se stala i absolutní vítězkou výstavy. Navíc tato plemenička ovládla PRIM Chomutice již v loňském roce.

Svůj pohár si odnesli také ze ZEOS Lomnice a.s. Jejich dojnice č. 231169-951 po AMADEUSOVI (NEO-839) byla oceněna jako kráva s nejlepším vemenem.

Nejlepší vodičkou se stala Michaela Kapustová. ▶
V mužské kategorii zvítězil Karel Stříbrný ml. ▶

Kategorie	Pořadí	Č. zvířete	Jméno	Laktace	Otec	Otec matky	Chovatel
Kolekce jalovic	1.						ZS Svobodné, Havlovice
Kolekce krav	1.						ZEOS Lomnice a.s.
Jalovice	1.	649434-921	GROOT		HOTLINE	PAISLEY	Zemědělská výroba Heřmanský s.r.o.
Jalovice	2.	492271-952			KODIAK	NORWAY	Karsit Agro a.s.
Jalovice	3.	496609-952	JITKA		BRUTUS	WEBMAIL	ZS Svobodné, Havlovice
Prvotelky	1.	452455-952		1	MASTROLILI	JABIR	Agro Slatiny a.s.
Prvotelky	2.	452412-952		1	MERCUTIO	JEPSILON	Agro Slatiny a.s.
Prvotelky	3.	436898-952		1	SUPERSHOT	OMANOMAN	Karel Stříbrný, Radim
Starší krávy	1.	351748-952	KARSIT DONA	5	ENGINEER	SHOT	Karsit Agro a.s.
Starší krávy	2.	412920-952		3	BAYONET	SALT	ZS Kratonohy a.s.
Starší krávy	3.	381198-952		3	IMOLA	WINDERBOOK	Karel Stříbrný, Radim
Vemeno	1.	231169-951		2	AMADEUS	IVON EBA	ZEOS Lomnice a.s.

Jana Knoblochová předvádí svou jalovici

Míša Plotová získala ocenění nejlepší team leader

Stříhání v podání Kačky Cihlářové

Ustajení jalovic, které si účastníci sami připravili

Young Breeders School 2023

Na přelomu srpna a září vyrazil náš šestičlenný tým na již 21. ročník Young Breeders School v Battice. Této akce se zúčastnilo bezmála 144 mladých chovatelů z celého světa. Nově se v tomto roce připojil i tým z Nového Zélandu.

Úkolem účastníků bylo během 5 dní co nejlépe připravit svěřené jalovici na výstavu - seznámit se s nimi, doladit výstavní chůzi a ostříhat je. Účastníci byli zároveň hodnoceni za práci v týmu, komunikaci se školiteli a také reprezentaci ustajovacího místa, na jehož přípravě si český tým dal tento rok opravdu záležet.

Každý den začínal ještě před 4. hodinou ranní. Část týmu se vrhla na mytí zvířat a druhá část se věnovala beddingu a úpravě ustajovacího místa. Po snídani na soutěžící obvykle čekal praktický workshop nebo přednáška. Hlavním tématem bylo stříhání, fitting, vodění a nechybělo ani posuzování exteriéru jalovic a krav. Součástí byla i přednáška zaměřená na marketing spojená s ekonomikou farmy. Své znalosti a dovednosti poměřili reprezentanti s ostatními účastníky v jednotlivých soutěžních kategoriích.

První soutěž v posuzování exteriéru jalovic proběhla v pátek. Zde si nejvíce bodů odnesly Kateřina Cihlářová spolu s Karolínou Hlouškovou. Nejlépe ostříhanou jalovici měl Radek Cihláš, který si odnesl také extra body za vodění. Lucie Hrdličková skvěle obstála ve znalostních testech. Celá akce vyvrcholila nedělní soutěží ve vodění, kde se z českého týmu nejlépe umístila Jana Knoblochová.

Součástí hodnocení, byla i práce a vedení týmu. V kategorii nejlepší team leader byla zvolena ze všech 24 zemí, vedoucí našeho týmu, Michaela Plotová.

Absolutním vítězem YBS se stal člen švýcarského týmu, Raphaël Zingg, jehož práce byla po celých 5 dní obdivuhodná.

Oporou a velkou pomocí během příprav a po celou dobu soutěže byli Adam Janeček a Jiří Miškovský, za něž moc děkujeme. Výtečné produkty, které jsme mohli nabídnout "celému světu" na mezinárodním večeru, pocházely z farmy Ing. Radka Cihláře, který daroval skvělé sýry a medy z Včelí farmy Cihlářových. Poděkování za finanční podporu akce putuje také společností Schumann s.r.o., MTS s.r.o. a Desinsekta s.r.o., které nám byly partnery nejen na letošní zahraniční akci.

Open Junior show Montichiari 2023

Letošní výstavní sezonu ukončil junior team na Open Junior show v Montichiari, kam se sjelo na 45 mladých chovatelů z 13 zemí (Belgie, Česká republika, Německo, Nizozemsko, Irsko, Lotyšsko, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie a samozřejmě Itálie). V kategorii mladších (do 18 let) reprezentovala Českou republiku Lucie Šodková, v kategorii starších (18 – 26 let) Karolína Hloušková spolu s Vandou Keřkovou.

Z našeho týmu se nejlépe umístila Lucka, která získala nejvíce bodů, jak za stříhání, tak vodění. Ovšem Karolína s Vandou předvedly také skvělý výkon.

V kategorii mladších si první místo za stříhání odnesla účastnice z Itálie, zatímco v posuzování exteriéru zvítězila Nizozemka, Renate Wubbema, která se stala rovněž celkovou vítězkou díky výborným výsledkům při vodění. První místo v této disciplíně putovalo naopak do Německa.

V kategorii starších jednoznačně excelovali soutěžící z Velké Británie, kde se celkovým vítězem stal Phil Potts, který získal první místo, jak za stříhání, tak i při posuzování exteriéru. Ve vodění naopak zvítězila účastnice ze Španělska.

Děvčatům děkujeme za skvělou reprezentaci a těšíme se na příští výstavní sezónu.

Kolektiv SCHHS ČR

Výstavnictví - stříhání

V závěrečném díle Výstavnictví si povíme, jak plemenici ostříhat a v den výstavy co nejlépe připravit do kruhu.

Příprava stříhání

Nutností jsou řádně nabroušené a kompatibilní nože. Často používanou značkou je Aesculab, u kterého se používají nože 502/501 v kombinaci s nožem č. 505. Pro strojek Heiniger jsou zde nože č. 23. Pokud chceme kratší sestřih, použijeme nože 31F/15 nebo 31F/23.

Mezi malými strojkami převládá značka Andise a Moser. U nich se neobejdeme bez hlavice č. 10 (1,5 mm), která slouží na dostřihávání těla. Dále nože č. 30 (0,5 mm) a 40 (0,25 mm) na nohy a č. 50 (0,2 mm), které slouží ke stříhání vemene a zvýraznění vemenné žíly.

Také budeme potřebovat fén k nafoukání teploty, hřeben a lak k jeho fixaci např. Clear Magic. Nutností je také olej

např. WD, který slouží k promazávání strojků. K malému strojku je dobré mít při ruce i menší štětec, kterým ho vyčistíme při výměně hlav. Hodit se nám bude také velký kartáč s dlouhými štětinami, kterým zvíře ometeme v závěru stříhání a případně zastříkáme Skin&hair conditionerem, který zmírňuje podráždění kůže. Také je dobré si k práci zvolit klidné místo s dostatkem světla. V ideálním případě stříháme ve stříhací kleci. Pokud tuhle možnost nemáme, je dobré mít k sobě parťáka, který nám zvíře v případě potřeby zafixuje.

Jdeme na věc

Ještě, než se vrhneme na stříhání samotné, je nutné zkontrolovat, zda máme zvíře kompletně suché. Prvním krokem je kontrola hřbetu, kde si musíme vyznačit nejnižší a nejvyšší bod, abychom věděli, kudy povede vrchní

Úchop strojku při stříhání hřbetu z boku

linie teplotu. Napomoci nám může odstoupení od zvířete a pohled z dálky, který je často při této fázi stříhání vhodnější než detailní zkoumání z blízkosti. Hledáme nejvyšší a nejnižší body na hřbetě, abychom věděli, kde bude potřeba chlupy zastříhnout více a kde budeme naopak hrát o každý milimetr navíc. Po vytyčení bodů si teplotu nafoukáme pomocí fénu a hřebenu. Fén si nastavíme na nejvyšší výkon i teplotu, přiložíme ke hřebenu a postupujeme proti směru růstu chlupů tak, aby byly chlupy postaveny kolmo k hřbetu.

Při stříhání vždy nejprve zarovnáme teplotu z vrchu, abychom si vyznačili horní linii (obrázek č. 3). Předek teplotu sestříhneme tak, aby plynule navazoval na krk zvířete a tvořil tak jeho jemnější dojem. Teplotu vždy stříháme po směru růstu chlupů. Tento směr volíme, abychom při případném leknutí zvířete či přílišném zastříhnutí do teplotu nevytvořili velké škody. Dále si zvíře prohlédneme zezadu a vytyčíme si tři nejširší body hřbetu, podle kterých budeme teplotu tvarovat tak, abychom vytvořili co nejpřirozenější efekt. Pokračujeme sestřihnutím teplotu z boku, kdy se držíme těchto bodů. Důležité je dbát na to, abychom si hranou nože strojku nevytvořili ostrý přechod či čáru na hřbetě zvířete (obrázek č. 4). U jalovic se následně přesuneme k úpravě břicha, které si nafoukáme stejným způsobem.

Stříhací potřeby

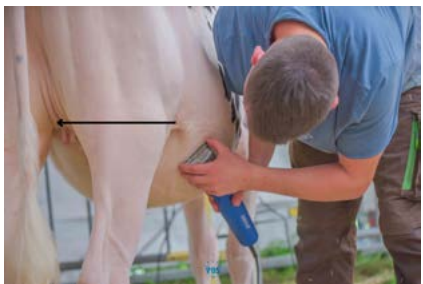

Nafoukávání teplotu

Výšku stříhu volíme dle konkrétního zvířete tak, aby stříh přirozeně podpořoval hloubku jalovice a přechod byl co nejvíce plynulý. Tvar výsledné linie břicha je dobře viditelný na poslední fotografii. Opět stříháme po směru růstu chlupů pro eliminaci případných škod. Otázkou je, vytvoření přechodu mezi ostříhanou a neostříhanou částí těla mezi předními končetinami. Obecně je vhodné držet se tvaru hrudního laloku, který vede mezi přední nohy, téměř až na břicho. Důležité je vytvořit v těchto místech plynulý přechod, který nebude viditelný a v žádném případě nebude upoutávat pozornost.

Zkracování hřbetu

Správný úchop stojku při stříhání břicha a linie vedoucí od slabiny podle které se odhaduje výška chlupů, které zůstávají na ocase

Po vyhranění hlavních partií se vrhne na ostříhání celého těla, kdy volíme velký strojek s noži o výšce 3 mm. Tady platí, že co jde (přes tělo končetiny i hlavu), ostříháme velkým strojkem. V místech, kde už to velkým strojkem nejde nebo je to zvířatům nepříjemné, volíme menší strojek s hlavicí č. 10. Tělo je nutné stříhat různými směry, abychom ostříhali opravdu všechny chlupy, vhodné je každé zvíře kompletně přestříhat alespoň dvakrát. Jen tak dosáhneme stoprocentního výsledku.

Na ostříhání končetin poté zvolíme výšku obvykle 1,5 (č. 10) – 0,5 mm (č. 30). Důležité je dbát na zahlazení přechodů mezi partiemi ostříhanými noži o jiné velikosti, přechody musí být neznatelné. Okolím paznehtů můžeme velmi opatrně začistit nožem o výšce například 0,25 mm (č. 40). Ten použijeme pouze pro odstranění chlupů přesahující na hranici paznehtu, u tohoto detailu je potřeba být velmi precizní.

Říkáte si, že je to zbytečné? Detaily ale dělají vítěze. Důležité je stříhání vždy

přizpůsobit danému zvířeti, které nesmí mít v den finále v žádném případě růžovou nebo šedou barvu způsobenou stříháním příliš na krátko. Dále věnujeme pozornost i ostříhání ocasu, který stříháme stejným nožem jako končetiny. Jeho výšku si ohraničíme tak, že si odměříme výšku 3 pěstí od konce ocasu. Pokud chceme být ještě přesnější, řídíme se dle začátku slabiny u zadní končetiny, kde nám také začíná linie břicha (obrázek č. 5). V tomto místě vytvoříme ostrou hranu a ocas od hrany dolů zůstává neostříhaný. Přechod topline na ocas zastříháme do tvaru špičky a znovu vytvoříme přirozený přechod jako je vidět na příložené fotografii. Hlavu stříháme také stejnými noži jako ocas a končetiny a uši zevnitř můžeme precizně ostříhat kratším břitkem např. 40 (0,25 mm). Vemeno stříháme co nejkratší velikostí nože, obvykle 0,2 mm (č. 50), aby plně vynikla jeho struktura. Od stříhání plynule přecházíme ke stříhání žíly, které musí být velmi precizní a nezapomínáme ani na detaily z vnitřní strany pod břichem krávy. Finální stříh vemene je vhodné provést při přípravě před vkročením do kruhu, abychom okopírovali aktuální stav vemene, které je naplněné více než při předchozím stříhání.

Po ostříhání celého těla přejdeme k detailním úpravám topline, který nafoukáme a doupravíme dle svých preferencí. Nakonec přejdeme k finální úpravě břicha, které znovu nafoukáme a upravíme jeho tvar, poté sestříháme nafoukané chlupy do stejné výšky tak, že si nože strojku opřeme o prsty, abychom měli pevnou ruku a nevytvářeli při stříhání nedokonalosti. Břicho nestříháme na příliš krátko, abychom nepřišli o chtěný efekt optického prohloubení jalovice.

Příprava na výstavu

Přípravu do výstavního kruhu zahájíme s dostatečnou časovou rezervou. Důležité je znovu provést konečný stříh nedokonalostí. U jalovic se zaměříme na topline a břicho, u krav rovněž věnujeme pozornost topline a také vemenu. Při finálové úpravě si topline a břicho co nejlépe nafoukáme. Lak nestříkáme na topline z přímé blízkosti, aby se nám na hřbetě nevytvářely žmolky. Zlehka ho můžeme použít i na fixaci břicha. Důležité je zabarvit šedý nádech, který se vytvoří použitím laku na tmavých partiích. Na přebarvení použijeme černý sprej, při jehož manipulaci se vyplácí opatrnost, aby nedošlo k zašpinění připraveného zvířete. Ideálně stříkáme přes kus papíru, abychom neměli černou barvu v bílé srsti. Dále můžeme použít bílý sprej, který opět aplikujeme z dálky, (abychom

Přechod topline na ocase

netvořili nepřirozené skvrny) na potřebná místa, jako jsou oděrky či jizvy.

Vemeno je vhodné namazat mentolovou masťou, která podpoří vystoupení žil a jejich strukturu. Na závěr je vhodné namazání olejovým přípravkem, který aplikujeme dvakrát, první vrstva se totiž částečně vsákne. Dále je možné pomoci oleje zvýraznit strukturu žeber. Ta je možné zvýraznit i vystříháním malým strojkem s hlavou č. 30 nebo 40. Méně zkušená ruka by ovšem mohla touto úpravou zkazit celkový dojem zvířete, proto se doporučuje zvýraznit žebra pouze olejem. Ve finále zvíře dokonale otřeme od všech nečistot (sláma, prach, piliny, ospalky apod.) a přestříkáme jemně leskem např. Final Mist nebo Sullivans Final Bloom (bez třpítek!). Dále načeseme ocas do dostatečného objemu a rovněž ho zalakujeme.

Výsledná úprava zvířete před soutěží

Nezapomeneme ani na vyleštění kožené ohlávky a řádnou přípravu vodiče. Ten by měl být oblečený celý v bílém, pokud není dáno jinak. Pásek i boty by měly být černé, případně hnědé v případě zbarvení red. U něho by měla být hnědá také ohlávka. Důležité je i umístění pořadového čísla, tak aby bylo dobře viditelné a nic jej nezakrývalo.

Ted' už můžete vkročit s čistou hlavou do kruhu. Hodně štěstí!

Bc. Kateřina Cihlářová
Bc. Michaela Plotová, SCHHS ČR

Podzimní přehlídka dcer býků na Olomoucku

Po dvou letech jsme opět mohli navštívit 4 významné podniky v okolí Olomouce. Přes nepřízeň počasí se sešlo více jak sedmdesát chovatelů a příznivců chovu holštýnského skotu.

Statek Doubravský dvůr

Sešli jsme se ráno 19. října na farmě Doubravský dvůr u Červenky, kde hospodaří manželé Osičkovi. Dvůr je zpřístupněn široké veřejnosti, zejména děti a mládež se tu mohou seznámit s mléčnou farmou jak se říká „online.“

Na místní farmě se hospodaří podle prvních záznamů cca 500 let. S chovem skotu tu začínali v roce 1992 s dvaceti kravami, dalších 87 holštýnských jalovic bylo dovezeno z Francie a tomuto plemeni už zůstali věrni. Dnes se tu starají o stádo 342 holštýnských krav s průměrnou laktací 11 630 kg mléka. Zvířata jsou zde umístěna v adaptovaných původních stájích a v novější produkční farmě. Krávy mají k dispozici komfortní lehací boxy přistýlané směsí separátu a slámy. Hnojné chodby jsou vyhrnovány lopatou.

Zootechnička Kateřina Tomášková, připravila kolekci šesti dcer býka MITCHELL NEO -790. Tento býk je známý vynikajícím exteriérem svých dcer, dobrou produkcí i složkami, výbornou vlastní plodností a snadnými porody. Snad nejvíce se líbila urostlá dcerka č. 412030-971 G+83 z kombinace Mitchell x Vancouver.

Po majitelem komentované prohlídce farmy jsme přešli na farmu ZD SENICE na Hané v Loučanech.

ZD SENICE na Hané

Ředitel družstva Ing. Luboš Vítek nás přivítal na středisku živočišné výroby a v krátkosti nám představil společnost.

ZD Senice na Hané hospodaří na cca 5250 ha půdy v řepařské oblasti u Olomouce. Živočišná výroba je zaměřena na výrobu kvalitního mléka, produkci vajec a prostřednictvím dceřiné firmy také na produkci jatečných prasat.

Na farmě v Loučanech je ustájeno 500 krav s průměrnou produkcí 10 871 kg mléka. Zvířata jsou ustájena v roštové stáji, v níž jsou lehací boxy vybaveny matrací a podestýlkou ze separátu.

Hlavní zootechnička Ing. Marie Martínková pro nás připravila celkem 15 kravic, které jsme si mohli prohlédnout ve stáji.

Zde nám byly nejdříve předvedeny 3 pěkné dcery ARTURA NXB-639, tento český býk původem z Agrasu Bohdalov, a.s. vzešel z kombinace rodičů No-Pe Vancouver ET x Agras Amálka 10 ET. Tento býk představuje kombinaci dobré produkce a složek, delších struků, velmi dobrou vlastní plodnost, snadné porody a vysoký robotický index. Za zmínku stojí prvotelka č. 428251-971 G+82 z kombinace (Artur x Jet), která nadojila na poslední kontrole užitekosti 39,5 kg mléka při složkách 3,4 % T a 3,27 % B.

Velmi pěkná byla kolekce 3 pláštově černých dcer býka BADR NXB-659. Tento býk z kombinace Hotspot X Missouri má velmi dobrou produkci i složky, jeho dcery mají výborná vemen a dnes tolik žádané delší struky. Badr má snadné porody a jeden z nejvyšších robotických indexů vůbec. Z předvedených prvotelek asi nejvíce potvrzovala kvality svého otce prvotelka č. 428335-971, která na-

dojila při poslední KU 35 kg mléka při složkách 3,2 % T a 3,11 % B.

Další trojici dcer se prezentoval býk APOLLO NEO-890 z kombinace Imax x Battlecry, který přenáší na své dcery dostatek mléka a velmi dobré složky, kvalitní vemen s delšími, dobře rozmístěnými, struky. Rovněž srdce každého chovatele potěší jeho robotický index, snadné porody a výborná vlastní plodnost. Asi nejvíce zaujala chovatele prvotelka č. 428409-971, z kombinace Apollo x Yowza, která na posledním KU nadojila 39 kg mléka při složkách 3,6 % T a 3,04 % B.

Kolekce dcer býka RORY NEO-885 z kombinace Gatedancer x Rubicon určité potěšila příznivce tohoto prověřeného plemeníka, který produkuje krávy středního rámce s výbornou produkcí, složkami a delšími struky. Rovněž pro svoji výbornou vlastní plodnost a snadné porody je tento býk oblíben hlavně na velkých produkčních farmách. Pěkná byla zejména prvotelka č. 428288-971 G+80 z kombinace Rory x Avenger, ta nadojila na posledním KU 39,5 kg mléka a asi nejlépe vyjadřovala kvality svého otce.

Jednu z vůbec prvních dcer č. 428394-971, která nadojila na posledním KU 30 kg mléka při složkách 4,5 % T a 3,28 % B, předvedl komplexní býk CONTRA NXB-654 z kombinace Charl x Modesty. Tento plemeník má dobrou produkci i složky, snadné porody a výbornou vlastní plodnost. Delší, dobře rozmístěné struky jsou také jeho další velkou předností.

Dále se nám prezentovala dcera býka SERAC NEO-701. Kráva č. 411121-971 G+84, nadojila na 1. laktaci za 283 dnů 9010 kg mléka při složkách 4,24 % T a 3,25 % B. Rovněž tato dcera vzorně reprezentovala svého otce, který přenáší na své dcery dostatek mléka, výborné složky a skvěle utvářená vemena s delšími, dobře rozmístěnými struky.

Příjemným oživením přehlídky byla dcera BLUES REDA č. 411304-971 s velmi pěkným vemenem a exteriérem G+81 z kombinace býků Blues Red x ADAM Red. Na posledním KU nadojila 30 kg při složkách 3,8 % T a 3,5 % B.

ZD Těšetice

ZD Těšetice vzniklo v roce 1991 a hlavním předmětem činnosti je rostlinná výroba a chov holštýnských dojnic s uzavřeným obrotem stáda. Zootechnici pro nás připravili na ukázkou hned 7 krav.

Ve stáji nás čekala dvojice prvotetek po býku BARON NXB-657 z kombinace RIO x BANDARES, který se narodil na farmě NETISU a.s. v Návsi u Jablunkova. Tento býk má zajímavý outcrossový původ sahající až k americké rodině krávy Golden Oaks Malibu EX-94. BARON má dobrou produkci mléka, skvělé složky, velmi dobrá vemena a snadné porody. Oblíbený je i pro svou velmi dobrou vlastní plodnost. Jeho dcera č. 415781-971 G+81 měla velmi dobré končetiny a vemeno. Nadojila na posledním KU 34,6 kg při složkách 3,7 % T a 3,22 % B.

Dále jsme si prohlédli dcery býka XENOS NXB-503 z kombinace Granite x Superstition, který je komplexním býkem s dobrými vemeny a lehkými porody. Viděli jsme velmi pěknou dceru č. 401659-971 G+83 (Xenos x Suhstar), která měla výbornou stavbu těla a velmi dobré končetiny.

Předvedly se nám 2 dcery po Mitchellovi NEO-790, velmi se nám po něm líbila prvotelka č. 401664-971 G+84, která měla skvělé vemeno s dobře rozmístěnými struky a velký rámec. Nadojila na 1. laktaci za 305 dní 13022 kg mléka při složkách 3,8 % T a 3,15 % B.

Zemědělské družstvo Unčovice

Zemědělské družstvo hospodáří na výměře přes 6000 ha. Živočišná výroba je v Zemědělském družstvu Unčovice rozčleněna do dvou úseků: chov prasat a chov holštýnského skotu. V obou úsecích se jedná o uzavřený obrot stáda.

Ve velkokapacitních stájích ve střediscích Unčovice a Příkazy je chováno cca 900 ks krav holštýnského plemene. V užitkovosti dojnic je dosahováno přes 11 460 litrů mléka na dojnici.

Jako první se nám předvedly dcery býka CRISIS NXB-439 z kombinace South System x Josuper, který přenáší na své dcery velmi dobrou produkci mléka a složek, pěkná vemena a sám velmi dobře „březne“. Z jeho dcer dominovala kravka č. 401353-971 G+84, která měla výborné vemeno a excelentní končetiny. Na první laktaci nadojila za 272 dní 10 010 kg mléka při složkách 3,71 % T a 3,16 % B a která začala 2. laktaci s nádojem 59 kg mléka při složkách 3,63 % T a 3,01 % B.

Velice pěkné byly tři dcery MITCHELLA, ze kterých nás zaujala prvotelka č. 413219-971 G+82 s pěknými vemeny a dobrým utvářením končetin. Tato kráva nadojila na poslední kontrole 36 kg mléka při složkách 3,76 % T a 3,3 % B.

Poslední kolekci byly dcery býka KAIRO NEO-810, který je zajímavý svou velmi dobrou produkcí a skvělými vemeny u svých dcer. Rovněž jeho vlastní plodnost vycházející z více jak 3000 insemi-

nací je skvělá. Z jeho dcer byla opravdu zajímavá prvotelka č. 413220-971 G+82 s velmi dobrým vemenem a končetinami, která nadojila na poslední kontrole 40 kg mléka při složkách 3,41 % T a 3,38 % B.

Po přehlídce jsme se přemístili do družstevní jídelny. Tady nás přivítala předsedkyně družstva Ing. Milada Měsíková, která nás seznámila s projekty, které se již podařilo realizovat, ale i s těmi budoucími. Je vidět, že i v zemědělství lze udržet a rozvíjet mladý kolektiv, se kterým se dá pracovat na budoucnosti podniku. Po prezentaci nových býků firmy CBS Genetics, s.r.o., jsme vyslechli zajímavou přednášku MVDr. Václava Osičky, který všem připomenul hlavní pilíře úspěšného chovu. Stále je i do budoucna nutné počítat se zvyšováním produkce mléka na krávu a k tomu přizpůsobit výběr plemenů a plemenic pro tvorbu dalších generací. Jen díky tomu můžeme i v nastávajících letech množstvím mléka „ředit“ stále rostoucí náklady. Pokud máme jalovice s dostatečným genetickým potenciálem (např. po genomické analýze), musíme je dobře odchovat i otelit, aby nám mohly přinést maximální užitek. Ten se nám podaří udržet jen v případě, že krávy v našich stájích budou mít skvělý management a maximální komfort spolu s kvalitní krmnou dávkou. Jen tak budeme moci zvedat produkci mléka za rozumnou cenu.

Po prezentaci nás Ing. Čunderle provedl nově postavenými stájemi a dojírnou.

Děkujeme zúčastněným podnikům a všem kdo přispěli ku zdaru této přehlídky. Těšíme se při dalších chovatelských akcích v příštím roce.

Ing. Lumír Dvorský
CBS Genetics, s.r.o.

Dcera býka CRISIS NXB-439

Dcera býka KAIRO NEO-810

Svazová soutěž 2023

V závěru tohoto roku přinášíme výsledky Svazové soutěže, jejíž vyhlášení proběhlo v rámci Chovatelského setkání na Seči, kde byla předána ocenění nejlepším chovatelům.

Podmínky soutěže zůstávají stejné jako v předchozích letech. Chov musí být jednak členem Svazu a současně být zapojen do kontroly užítkovosti a také mít zapsáno min. 50 % zvířat v hlavním oddíle PKH. Do soutěže podniků mohou být zapojeny jen ty chovy, které jsou zapojeny do KU v průměru do 30 dnů od otelení. U jednotlivých krav pak do 40 dnů po porodu. Do výsledků podniků je zahrnuta kromě produkce T+B i celoživotní užítkovost krav ke konci kontrolního roku. Na základě toho se stanoví pořadí jednotlivých podniků dle T+B, jež se vynásobí koeficientem 0,7 a pořadí celoživotní užítkovosti koeficientem 0,3. Výsledné pořadí je dané průměrem pořadí obou parametrů. V případě dosažení shodného koeficientu se jako první řadí ten, který má vyšší hodnotu kg T+B. V případě další shody se přihlíží ke kg bílkovin. Chovy jsou hodnoceny bez rozdělení do velikostních kategorií. Krávy jsou rozděleny na dvě kategorie: prvotelky a krávy na 2. a vyšší laktaci. Zde platí ještě

podmínka, že plemence musí být zapsána v hlavním oddíle PK. V případě shody výše kg T+B se opět přihlíží k hodnotě bílkovin.

Plakety za dosaženou užítkovost se udělují všem chovatelům evidovaným v PKH, kteří dosáhnou minimální užítkovosti na úrovni +1 směrodatná odchylka od průměru. Podmínkou je, že celkový počet uzávěrek tvoří alespoň 50 % krav zapsaných v PKH. Plakety se udělují ve třech kategoriích – chovy s průměrnou produkcí T+B na úrovni +1s, +1,5s a +2,5s. Na základě výše popsaných kritérií bylo v roce 2023 uděleno celkem 167 plaket. Za 920 kg T+B a více bylo ocenění uděleno 13 podnikům. T+B v rozmezí 855 – 919 kg T+B získalo 52 podniků a 800 – 854 kg T+B dosáhlo 102 farem.

V rámci hodnocení celoživotní užítkovosti jsou oceňovány krávy, které za svůj dosavadní život nadily více než 100 000 kg mléka. Těch bylo v tomto roce celkem 229. Stříbrné plakety patří plemenicím, které dosáhly nad 125 000 kg mléka a zlaté jsou určeny pro dojnice s celoživotní užítkovostí 150 000 kg mléka. V kontrolním roce 2022 / 2023 nově přesáhlo hranici 125 000 kg 21 krav.

Soutěž o podnik s nejvyšší produkcí T + B a celoživotní užítkovostí za kontrolní rok 2022/2023

Chovatel	Kraj	Plem	Stáj	Uzáv.	%PKH	Lakt.	Zap	Mkg	T%	Tkg	B%	Bkg	T+B	Poř T+B	zap KU	krav CU	CU	Poř CU	Poř koef	Poř CEL
Ing. Vyjíďáček Radomír, Vyšehorky	olomoucký	HH*	1	38	100	2,4	18,3	14 442	3,62	523	3,19	461	984	1	18	46	34 782	1	1	1
Agras Bohdalov, a.s.	vysočina	HH*	1	788	100	2,3	21,3	13 778	3,69	509	3,30	455	964	2	21	898	30 679	7	3,5	2
ZS Ostřetín, a.s.	pardubický	HH*	1	584	100	2,5	24,8	13 421	3,75	503	3,43	460	963	3	25	674	31 830	6	3,9	3
Agrodam Hořepník s.r.o.	vysočina	HH*	1	369	100	2,5	20,8	13 488	3,72	502	3,17	427	929	7	21	420	29 433	12	8,5	4
Zevas Vraclav a.s.	pardubický	PH*	1	381	99	2,4	22,1	13 033	3,84	501	3,24	423	924	9	22	394	30 074	9	9	5
Ag skořenice, a.s.	pardubický	HH*	1	511	100	2,4	22,7	12 339	4,21	519	3,43	423	942	4	23	545	26 530	29	11,5	6
ZOD Brniště	ústecký	HH*	1	641	100	2,4	23,3	12 940	3,75	486	3,24	419	905	15	23	713	29 589	11	13,8	7
ZP Keblov, a.s.	středočeský	HH*	1	292	100	2,2	22,1	13 119	3,65	479	3,43	450	929	6	22	324	26 350	33	14,1	8
Kopecký Pavel, Jiřetice	středočeský	HH*	2	158	100	2,5	20,0	12 068	4,14	500	3,45	416	916	11	20	171	26 928	24	14,9	9
Agrobos, spol. s r.o.	středočeský	HH*	1	125	100	2,4	20,8	12 890	3,68	475	3,38	435	910	13	21	144	27 031	22	15,7	10

Krávy s dosaženou užitkovostí (nad 125 000 kg mléka) - nově oceněné

Chovatel	Číslo krávy	Jméno krávy	Narozena	Pořadí laktace	Celoživotní užitkovost
AGRAS BOHDALOV, A.S.	486560-961	AGRAS HILDA	2/8/2012	9.	131 082
AGRAS BOHDALOV, A.S.	486645-961	AGRAS STELLA	5/2/2012	8.	128 597
AGRAS BOHDALOV, A.S.	524046-961	AGRAS HOLLY	7/17/2013	8.	126 122
AGRO DRUŽSTVO NAČERADEC	308844-921	NACERADEC BLANKA	5/30/2011	9.	135 939
AGRO POSAZAVÍ, A.S.	378233-961	ALBINA	12/16/2009	11.	128 248
AGRODRUŽSTVO KLAS	264951-953	SLAVKA	12/31/2010	10.	131 028
ALIMEX NEZVĚSTICE AS	331631-932	BERTA	6/18/2011	9.	133 018
FARMA ROUDNICE S.R.O	215390-952	SVETLANA	8/11/2009	10.	127 015
OSEVA A.S. CHRUDIM	243265-953	OSEVA KIANKA 355	7/20/2010	11.	133 395
RENOFARMA TROUBKY	219192-971	RENO CAMRDA	11/3/2010	7.	128 943
SKARYD JAN ING.	388739-961	SKARYD BELLA	12/2/2009	11.	130 461
ZD RŮZOVÝ PALOUČEK	524025-961	NELA	6/30/2013	8.	128 182
ZD JIŘICE U MIROSLAVI	183825-962	EVELINA	6/8/2010	9	132 344
ZDV NOVOVESELSKO	370043-961	N-V MARKETA	11/29/2009	12	133 887
ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	169849-972	ZASNI FANYNKA	1/5/2010	11	126 116
ZEMKO KOZLI A.S.	453759-961	JANA	8/27/2011	10	125 500
ZEVAS VRACLAV A.S.	254092-953	BABA	8/30/2010	10	131 223
ZOD BRNIŠTĚ	173027-951	BR VG BARUNKA	11/23/2012	8	129 884
ZP OSTROV,A.S.	510626-961	FRONIKA	11/20/2012	8	126 680
ZS OSTRETIN A.S.	324647-953	OSTRETIN ALEXIS 78	1/18/2014	7	126 719
ZS SLOVEC A.S.	304864-921	ZDENKA	10/9/2011	7	129 760

(světle modrou barvou jsou zvýrazněna zvířata stále žijící)

Ocenění chovatelé za býky v TOP za rok 2023

Počet	Reg.	Jméno býka	Chovatel	Majitel
1	NXB-553	AXEL	SŠZV Lanškroun	Zooservis, a.s.
2	NXB-520	ZING	AGRAS Bohdalov, a.s.	Zooservis, a.s.
3	NXB-617	AUDI	AGRAS Bohdalov, a.s.	Zooservis, a.s.
4	NXB-502	ZENO	Petr Novák, Kochánov	CBS Genetics, s.r.o.

Soutěž o krávu s nejvyšší produkcí T + B za laktaci, uzavřenou v kontrolním roce 2022/2023

NEJLEPŠÍ PRVOTELKY

poř. číslo	jméno	chovatel	stáj	otec	otec jméno	lakt.	Mkg	T%	Tkg	B%	Bkg	T+B	zap
1.	448270-952	ZS Kratonohy, a.s.	Boharyně	NEO-879	Bardo	1.	15158	4,61	699	3,59	544	1243	31
2.	584330-921	CHORUSIC TWIST DAVISKA 31	1. Zem. a.s. Chorušice	NEO-914	Twitch	1.	14734	4,41	650	3,56	524	1174	9
3.	850212-961	ZD Roštýn v Hodcích VKK Hodice		NEO-842	Timberlake	1.	16616	3,76	625	3,18	528	1153	30

NEJLEPŠÍ KRÁVY

poř. číslo	jméno	chovatel	stáj	otec	otec jméno	lakt.	Mkg	T%	Tkg	B%	Bkg	T+B	zap
1.	429246-952	ZS Kratonohy, a.s.	Boharyně	NEO-614	Duke	3.	18353	4,24	779	3,95	725	1504	25
2.	724958-961	Agropodnik Košetice	Chyšná II	NXB-363	Chuck	3.	17316	4,98	863	3,54	613	1476	11
3.	467635-921	VOD Zdislavice	Zdislavice H	NEO-724	Landon	2.	21066	3,77	794	3,12	658	1452	36

Výsledek soutěže nejlepších podniků dle celkové známky za exteriér

Pořadí	Chov	Svaz	Hodn. ks	Mléč. síla	Stav. těla	Končetiny	Vemeno	Celkem
1	CIHLÁŘ RADEK ING.	A	17	85,41	85,41	84,65	84,88	85,118
2	AGRO DRUŽSTVO ZÁHOŘÍ	A	349	84,32	83,55	83,46	83,66	83,923
3	NOVÁK PETR JUNIOR	A	55	83,44	84,00	83,85	83,73	83,782
4	SHR JINDROVÁ LUDMILA	A	25	84,48	84,48	82,40	83,04	83,600
5	FARMA STŘÍBRNÝ KAREL	A	34	84,00	82,59	83,06	83,24	83,294
6	1. ZEMĚDĚLSKÁ A.S. CHORUŠICE	A	124	82,66	82,89	83,19	82,53	82,774
7	VÁCLAV BREJCHA	A	12	83,00	83,58	81,83	82,42	82,583
8	ZDV NOVOVESELSKO	A	238	82,94	82,50	82,01	82,05	82,328
9	SUCHÁNEK MIROSLAV	A	13	83,15	82,85	81,54	81,38	82,154
10	BAŠÍK MILAN ING.	A	21	83,10	83,10	81,48	81,57	82,143

Nové Veselí Barbora II.

nová úřadující rekordmanka

Městys Nové Veselí se nachází na Vysočině a nezviditelní ho jenom bývalý prezident nebo tým mužů, co hraje extraligu v házené (mimořadně jediný extraligový tým v kraji Vysočina), jsou to i místní zemědělci, chovatelé dojného holštýnského skotu, kteří získali řadu ocenění na výstavách.

V současnosti je to i nová úřadující rekordmanka Nové Veselí – Barbora II, ze ZDV Novoveselsko, družstvo, která se svojí celoživotní užitkovostí pokořila další magickou hranici – tentokrát 165 000 kg mléka.

N-V Barbora II. totiž letošním kontrolním rokem uzavřela na své 11. laktaci celoživotní užitkovost na úrovni 165 129 kg mléka, což představuje při mezidobí 404 dnů průměr 13 795 kg na laktaci.

Otcem Barbory II (404633-961) je Alton (NXA-507), otcem matky GARRETT (NX-891). Matka je N-V Barbora I., která figuruje v žebříčku celoživotní užitkovosti na 21. místě. Nadojila za 11 laktací celkem 142 560 kg mléka, její dcera pokračuje v jejich šlépějích.

Zootechnička Zuzana Havlíčková a Miroslav Koukal s N-V BARBOROU II

„Barbora II patří mezi krávy s menším tělesným rámcem, je charakteristická svým zdravím, vysokou produkcí a dobrým chováním ve skupině. Do 8. laktace byla Barbora zdravotně bezproblémová. Svého maxima dosáhla na 6. laktaci, kdy vyprodukovala 16 857 kg mléka za laktaci. V pozdějším věku se již začínaly projevovat menší zdravotní problémy s končetinami. Proto také nakonec nešla jako už 100tisícová kráva na Národní holštýnský šampionát, ačkoliv byla přihlášena. Po osmém otelení bylo diagnostikováno zadržené lůžko a tím i pomalejší rozjezd laktace, ale se vším se vypořádala velice dobře. Ještě na 10. laktaci nadojila přes 11 000 kg mléka,“ uvedl Miroslav Koukal, předseda ZDV Novoveselsko. „Pro četnější zdravotní problémy s končetinami jsme se však rozhodli, že ji již nebudeme připouštět a necháme ji dožít.“

Barbora II měla během svého produkčního období 11 porodů, celkem 12 potomků – 6 jaloviček a 6 býčků. Při osmém otelení se dokonce narodila dvojčata (býček a jalovička).

ZDV Novoveselsko, družstvo drží také další prvenství mezi podniky napříč Českou republikou, kdy získalo nejvíce ocenění za celoživotní produkci 100 000 kg nadojeného mléka od jedné krávy. Je to s letošními 15 oceněními celkem již 93 plaket. Jak dosáhnout takových výsledků? „Když jsme v roce 1994 přebírali podnik, chovali jsme 160 dojných krav. Naším cílem bylo navýšit tento počet na 550. V této době jsme se museli naučit chovat ke každé krávě s pokorou a individuálně řešit jejich potřeby. K tomuto je třeba mít dobře zvládnutý odchov chovných zvířat a hlavně tým dobrých spolupracovníků. Naším cílem rovněž není abnormální produkce mléka, za každou cenu, ale je to určitý kompromis mezi cenou (náklady) a výkonem, při zvládnutí potřeb v chovu. Samozřejmě práce v chovu, kde je vyšší procento starších krav, je pracnější (třeba vyšší četnost opotřebených končetin, horší reprodukce). Krávy dojíme v produkci 3 x denně a krávy na konci laktace se dojí 2 x denně, což je pro ně přirozenější. Klademe důraz na zdraví a fitness znaky a podle toho vybíráme býky do inseminace. V současnosti chováme 845 ks krav s průměrnou užitkovostí 12 118 kg mléka 3,75 % tuku a 3,21 % bílkoviny,“ zakončil rozhovor Miroslav Koukal.

Ing. Soňa Jelínková, SCHHS ČR

Selektivní zaprahování dojnic

Selektivní zaprahování dojnic je v chovu skotu stále palčivým tématem, o čemž svědčí i množství seminářů a přednášek, které jsou na toto téma každoročně pořádány. Tento podzim jsme se hned na několika z nich mohli setkat s uznávaným odborníkem na tlumení mastitid a selektivní zaprahování Prof. Dr. Volkerem Krömkerem. Vybrané informace z jeho přednášek naleznete v tomto článku.

Stání na sucho

Období stání na sucho je klíčové pro výskyt mastitid v následující laktaci, jelikož 60 % klinických mastitid má svůj původ právě v tomto období. To by mělo trvat minimálně 7 týdnů, aby mohlo dojít k úplné regeneraci mléčné žlázy. „Správně nastaveným způsobem zaprahování a vhodnými podmínkami v době stání na sucho lze vyléčit 65 – 95 % infikovaných čtvrtí a eliminovat tak výskyt klinických mastitid na počátku laktace. Pro dojnici je ideální, aby měla v suchostojné stáji více jak 10m² s 10 kg steliva na den“ zaznělo na nejedné přednášce. Dostatek podestýlky a zvýšená hygiena ustájení jsou s blížícím se porodem rozhodujícími faktory. V tomto období totiž dochází u dojnic ke snížení imunity. Několik dní před porodem se navíc otevírá strukový kanálek, který je branou pro environmentálními patogeny. Pokud je při první kontrole užitkovosti počet somatických buněk vyšší než 200 tis., dochází ke ztrátě až 781 kg mléka za laktaci.

Proces zaprahování

„Před zaprahováním je vhodné zvířata oddělit do samostatné skupiny a zaprahovat hned na začátku dojení, kdy je prostředí dojírny nejčistší. Samozřejmě by mělo být použito nových rukavic na každou dojnici, stejně tak by měl být každý struk očištěn jiným aseptickým ubrouskem.“ Doktor Krömker také upozorňuje na častý zlovyk ohřívání zaprahovadel ve kbelíku s teplou vodou. Zvyšuje se tím riziko kontaminace aplikátoru a následného zanesení patogenu do struku. Pokud dojnice dojí víc jak 15 kg mléka za den, je vhodné jí 1-14 dní před zaprahováním snížit energetický příjem. Zároveň se doporučuje snížit četnost dojení, obzvláště pokud dochází k dojení 3x denně.

V případě, že dojnice měla za poslední 3 kontroly užitkovosti hodnotu PSB nad 100 tis. je vhodné provést kultivaci a na základě výsledku zvolit k zaprahování vhodná antibiotika. Antibiotická terapie je vhodná u čtvrtí infikovaných gram pozitivními mikroorganismy. Do této skupiny patří bakterie rodu *Staphylococcus* nebo *Streptococcus*. Pokud dojnice měla při poslední KU hodnotu PSB pod 100 tis. a NK test vyšel pozitivní, je kultivace také na místě. V případě hodnoty PSB pod 100 tis. a negativního NK testu, je vhodné zaprahovat pouze za použití zátek. Nejnižší riziko výskytu mastitid v následné laktaci při neantibiotickém zaprahování je, pokud hodnota PSB činí dlouhodobě méně než 50 tis.

Léčba

„Pouze 10 % infekcí nelze vyléčit. Mezi ně patří dojnice, jejichž výsledky kontroly užitkovosti byly 3x a více nad 700 tis. PSB nebo prodělaly v průběhu laktace 2 a více klinických mastitid.“ U těchto dojnic doporučuje doktor Krömker neprovádět zaprahování pomocí antibiotik a v nejbližší možné době je ze stáda vyřadit. Správně nastaveným režimem zaprahování a poskytnutím ideálních podmínek v době stání na sucho, může dojít ke spontánnímu vyléčení až 75 % mastitid. Pouze u 5 % pak dochází k reinfekci. Klíčové je tedy prostředí a stájová hygiena. Pokud dochází k reinfekci ve více než 15 % případů je vhodné aplikovat zátky u všech zaprahovaných zvířat a zaměřit se na hygienu ustájení.

Nejvyšší míra přesnosti určení, zda je zvíře nutné zaprahovat antibioticky, je za pomoci laboratorního testování původce onemocnění. Dále pomocí farmenní kultivace za předpokladu, že byla dodržena všechna hygienická opatření při odběru. Nejnižší míru přesnosti pak představují NK testy, které ale výborně slouží pro prvotní určení infikovaných čtvrtí.

Kdy se do zavádění selektivního zaprahování nepouštět?

Pokud se ve stádě vyskytuje víc jak 5 % dojnic, které měly 3x po sobě jdoucí výsledky kontroly užitkovosti nad 700 tis. PSB nebo v průběhu laktace

prodělaly 2 a více klinických mastitid. Těchto zvířat by mělo být na farmě do 1 %. Selektivní zaprahování je dobré zvážit i v případě, když je více než 5 % stáda infikováno *S. aureus*. Jeho výskyt lze eliminovat snížením počtu much, které jsou nejčastějším přenašečem. Se selektivním zaprahováním je také vhodné počkat, pokud je s mastitidou aktuálně léčeno víc než 35 % stáda.

Rizikové faktory pro vznik mastitid

„Vlivem šlechtění dochází ke zkrácení struků, čímž také dochází ke snižování strukové zátky, která tvoří ochranou bariéru a brání průniku patogenů do mléčné žlázy. U krátkých a navíc úzkých struků je vyšší riziko vzniku subklinických mastitid“ upozornil doktor Krömker.

Stejně tak jsou dojnice náchylné k napažení patogenem 1. – 30. den laktace a to z důvodu vysoké záporné energetické bilance a snížené imunity. Proto je nutné provádět opatření k zamezení výskytu hypokalcémie a ketózy, které výrazně zatěžují organismus zvířete. Důležitý je také vysoký příjem sušiny a dostatek vit. E a minerálů jako je K, Na a Se. Tato opatření přímo neeliminují výskyt mastitidy, ale podporují imunitní systém dojnice, který je pak schopný lépe bojovat. Mastitidy, které se naopak objevily 30. den a později, značí problémy s hygienou ustájení v produkční stáji. Aby nedocházelo k rozvoji patogenů, mělo by být přistýláno každé 2 dny. Z hlediska snazšího udržování hygieny je ideální bezstelivový způsob odchovu.

Bc. Michaela Plotová, SCHHS ČR

Krávy „na písku“

nejen v Americe

Rolnická společnost Lesonice a.s., jedna ze sedmi firem spadajících do holdingu ADW, vsadila již před šesti lety na ustájení krav s využitím písku jako podestýlky. Dodnes je jen jednou ze tří farem, které takovýto materiál pro podestýlání v naší vlasti používají. Tento v zámoří běžně užívaný materiál je pro náš kontinent méně tradiční, neboť je náročnější na management a volbu vhodné technologie. Často je také spojený s horší dostupností. Avšak pro krávy je to nejpřirozenější materiál, který podporuje jejich přirozené chování.

„S přípravou pro rekonstrukci střediska živočišné výroby v Lesonicích a zahájením výstavby nových stájí jsme začali v roce 2015, kdy také padlo rozhodnutí vzhledem k volbě technologie. O dva roky později jsme otevřeli dvě stáje pro produkční krávy s boxovým ložem nastýlaným pískem a navazující separační linkou,“ zahájil rozhovor zootechnik Vít Špaček. „Podloží lehacích matrací je vyplněno speciálními matracemi s otvory podobnými pláštívím, které jsou vyplněny čištěným pískem. Nastýlá se jednou týdně do výšky 25 cm. Okraje lože jsou ohraničeny prahy, aby nedocházelo k většímu shrnování písku do hnojných chodeb.“

Písek se však s pohybem krav do chodeb zanesou, s pravidelným odklizením se pak kejda s pískem dostává se separačního kanálu, který odvede kejdu mimo stáj, kde je zařízení pro proplach písku vodou. Působením vody a vzduchových bublin se písek 3x po sobě proplachuje, na závěr je šnekovým dopravníkem vyneseno na prostor vedle separační linky, odkud se převáží na pískoviště, kde po dobu cca 8 týdnů prosychá v pravidelně přihříváných pyramidách. „Pro nastýlání se používá vždy vrchol pyramidy, který je dostatečně proschlý a odpočinutý, což je důležité zejména z důvodu

opětovného použití kvůli možnému zvýšení infekčního tlaku. Písek totiž cca z 80 % recyklujeme, jen cca 20 % z celkové potřeby dokupujeme,“ informoval Vít Špaček.

Pro čištění písku se používá dešťová voda z velkokapacitní jímky. Přes trojnásobné čištění písku se tato voda využije dokonce 4x. Nejčistší voda se používá na poslední proplach již téměř vyčištěného materiálu, poté je použita znovu na druhé proplachování, následně pomáhá prvnímu proplachu a po čtvrté v řadě se ještě využívá ke splachování kanálů, odkud již proudí ke konečnému zpracování v bioplynové stanici, kam putuje společně s hybridy kukuřice určenými pro konzervaci do bioplynky, ale i s nedožerky a skrývkou ze siláže pro skot, či hnojem, který pochází z chovu ostatních kategorií skotu.

„Další stáje včetně původního VKK90 prošly rekonstrukcí na ustájení suchostojných krav, zvířat v tranzitním období včetně porodu a rozdoje, a také pro léčené krávy. Tyto stáje již nejsou napojené na separační linku a jako podestýlka je volena sláma, v případě porodny v kombinaci s vápnem pro zvýšení pH podestýlky,“ poukázal zootechnik. Nastýlání se provádí 2x denně, pro vyhrnování hnoje se využívá manipulační stroj WEIDEMANN s gumovou radlicí.

Management chovu

Rolnická společnost Lesonice a.s. vsadila před lety na přechod od českého strakatého skotu na chov holštýnského plemene, který chová na dvou farmách – VKK je situován v Lesonicích, zatímco OMD na farmě v Domamili. Dnes je již velká část krav čistokrevný holštýn s užítkovostí v KU na úrovni 11 616 kg mléka, 4,06 % tuku a 3,28 % bílkovin a řadí se tak mezi 70 nejlepších stájí v republice podle T+B,

kteří dosahuje 853 kg. „V současnosti na farmě v Lesonicích chováme cca 710 krav. Po porodu jsou na slamnaté podestýlce ještě dalších 10 dní, což je z důvodu pozvolnější adaptace na jiný systém ustájení, ale také s ohledem na dostupnost dojírny, která je blíže starým stájím. Dojnice po porodu, ale také nemocné krávy a závěr laktace (týden před zasušením) máme blíže z důvodu snazší kontroly zdravotního stavu,“ poukázala Ing. Jana Spáčilová první ze dvou zootechniček ze sehraňského týmu, která má velké zásluhy především v péči o zdravotní stav dojnic.

Na porodně je také instalován speciální porodní kotec, který umožňuje oddojení mleziva ihned po otelení do konve, případně je k dispozici dojírna. Kvalitní mlezivo od vlastní matky je totiž podáváno teleti nejpozději do hodiny od narození a to jícnovou sondou v množství 3 litry. Následně je mlezivo podáváno po 8 hodinách z dudlíku po dobu 4 dní. Poté telata přechází na sušené mléko, které se podává 2x denně s tím, že před přechodem na sušené mléko se vynechává noční napojení mlezivem a krmí se až ráno. „K přípravě sušeného mléka využíváme milk-taxi, který nám slouží také pro případ potřeby rozmrazení kolostra, když bychom z důvodu nedostatečně kvalitního mleziva od vlastní matky museli použít mlezivo mražené,“ uvedla pro zajímavost Adéla Bulíčková, druhá zootechnička, která je zodpovědná za provoz telat a mladého skotu. Telata mají k dispozici od 8. do 30. dne startér PREMIUM STAR s vyšším obsahem dusíku, posléze se přechází na slamnatý startér GOLDWAY, který mají k dispozici od osmi měsíců věku. K odstavu dochází ve věku cca 2 měsíců, kdy jsou telata zároveň přesunuta do skupinových kotců. Býčci jsou prodáváni do Recka, Itálie či Španělska k dalšímu výkrmu.

„Mezi dalšími investicemi, které bychom chtěli zrealizovat, je také přestavba teletníku resp. skupinových kotců s mléčnými automaty,“ doplnila zootechnička. Odchov mladých jalovic probíhá na farmě v Domamili, kde dochází k prvnímu zapuštění od 12 měsíců věku. „Telata vážíme při odstavu a převozu, většinou dosahují přírůstky přes 1,1 kg. Vážení před zapuštěním jalovic probíhá namátkově, přibližně 4 – 5krát do roka s tím, že průběžně vážíme zdánlivě menší zvířata individuálně“ dodala Adéla Bulíčková. „Inseminaci provádí technici z Agra Měřín, pro detekci říje u jalovic využíváme Ovalert, u krav pak pedometry pro zjišťování aktivity a kontrolu zdravotního stavu. Pro zkvalitnění chovu a urychlení generačního intervalu se chceme zapojit do projektu na genotypování jalovic.“

Dojnice jsou ustájené, jak jsme již zmínili, na slámě do 10. dnů po otelení, kdy se přesouvají do větších skupin na písčitou stáj, kde jsou 4 skupiny krav rozdělené podle fáze laktace s tím, že prvotelky tvoří samostatnou skupinu. Krmná dávka je jednotná a skládá se z kukuřičné siláže a dalších objemných krmiv, šrotu, výpalků, melasy, šrotu a doplňkových minerálních premixů a v případě produkční skupiny i okyselena. Krmivo je pravidelně přihrnováno. Pohodu ve stáji doplňuje automatický systém větrání, který je řízen měřením stájového klima, k jehož zlepšení napomáhají větráky a hřebenová štěrbinová větrání, ale i sklon stáje, který vede ke komínovému efektu odvětrávání teplého vzduchu. Ke snížení tepelného stresu v letním období napomáhá také právě písčinná podestýlka, která mj. vede i ke zlepšení zdravotního stavu mléčné žlázy. „K zaprahování přistupujeme individuálně tak, že všechny krávy před zasušením testujeme, zasušujeme

zátkou a antibiotiky s tím, že u krav s vyšší somatikou naopak antibiotika vynecháváme a v případě problémů je vyřazujeme ze stáda. Pro případ problémů během laktace máme zpracovaný seznam patogenů, které se nám v chovu vyskytují, a citlivost na antibiotika. Provádíme faremní kultivaci. Nejčastěji se zde vyskytuje *Streptococcus uberis* a *Klebsiella*. V případě *Escherichie coli* je zvířeti naordinována zvláštní léčba od stájového veterináře. K preventivní kontrole celkového zdravotního stavu včetně dělohy přistupujeme od 20. dne laktace,“ uvedla Ing. Spáčilová. „Počet somatických buněk se u nás pohybuje na úrovni cca 200 tis. Mléko máme v Q kvalitě,“ doplnila.

„Dojíme prozatím 2x denně, rádi bychom však přešli na dojení 3x denně. V současnosti testujeme nový koncept směn, kdy jsme přešli na oddělenou péči o telata na dvě směny a samostatnou pozici stájníků. Nejdůležitější je mít stabilní kolektiv lidí, na které se můžete spolehnout. A to tu naštěstí máme. Pak se mohou dělat další změny systému, které jsou v plánu až po zaběhnutí této změny,“ uvedl Vít Špaček. Dojí se v rekonstruované dojárně 2x 16 z roku 2021 od firmy Lukrom. Mléko putuje do 3 tanků o celkové kapacitě 28 tisíc kg mléka a následně se prodává do mlékárny Moravia Lacto a.s. v Jihlavě. Přibližně 6 tisíc kg mléka se zpracovává ve vlastní minimlékárně, která vyrábí kysané mléčné výrobky – jogurty, kefíry, tvarohy a sýry či v létě zmrzlinu. Na minimlékárnu navazují společně s vlastní pekárnou Karlova pekárna i další prodejny v okolí, které dodávají Rolnické společnosti Lesonice a.s. konečnou tvář významu českého zemědělství.

Ing. Soňa Jelínková, SCHS ČR

Sušení písku v pyramidách

Separační linka

Vyčištěný písek po separaci

Podestýlkou v RS Lesonice je písek

Skupinový odchov telat

Analýza stáda

Webová aplikace Analýza stáda představuje chovatelům souhrnný přehled o stádě včetně porovnání dat s celou populací či se stejně velkými stády. Analýza totiž obsahuje ucelený soubor hlavních fenotypových a genetických hodnot za stáj (chovatele). Sestava obsahuje údaje o genetické kvalitě zvířat, chovatelům a šlechtitelům umožňuje účinnější selekci ve stádech i v celé populaci.

Sestava obsahuje základní identifikační údaje o chovateli, tj. podniku a stáji, vymezení 12měsíčního období, za které byly uvedené průměrné hodnoty vypočteny a datum vyhotovení sestavy. Do zpracování jsou zahrnuty jen stáje zapsané v rejstříku chovů a krávy se zápisem v PK. Nezapsané krávy ve stáji nejsou do analýzy zahrnuty. Údaje za populaci vychází z výsledků všech krav (tedy i mimo PK) s podílem plemene H 50 a více %.

Počet krav v oddílech PK – zahrnuje všechny nevyřazené krávy ve stádě, resp. v populaci zapsané v příslušném oddíle PK.

Přehled užitkovosti za normované laktace v posledních 12 měsících uvádí průměry základních ukazatelů mléčné užitkovosti v 1., 2. a ve 3. a vyšších laktacích v dané stáji, resp. zemědělském podniku a v populaci. Výsledky je možné využít k porovnání produkční fenotypové výkonnosti krav ve stáji nebo podniku ve srovnání s celou populací na základě ukončených laktací během posledních 12 měsíců. Na rozdíl od výsledků KU v měsíčních sestavách v rámci kontrolního roku, je tak možné častěji posoudit trendy v dosažené užitkovosti ve srovnatelném časovém období.

Přehled zahrnuje jen nevyřazené krávy s laktací ukončenou změnou 30 a 40 (305denní laktace a zprahnutí po dosažení alespoň 240denní laktace) v KU stupně A4A, A4P nebo AT v posledních 12 měsících. V posledním sloupci tabulky je uveden průměrný věk při otelení prvotetek, u krav na 2. a vyšších laktacích délka mezidobí ve dnech, jako jedny z důležitých ukazatelů úrovně řízení stáda, které velmi významně ovlivňují rentabilitu chovu. Navíc je možné podle podílu prvotetek z celkového počtu krav usuzovat na míru vyřazování krav ve stádě (a roční potřebu jalovic k reprodukci stáda) a zhruba i na jeho věkovou strukturu. Relace mezi úrovní užitkovosti prvotetek, krav na druhé laktaci a dospělých dojnic do určité míry také svědčí o zvládnutí managementu stáda. Např. nižší průměrná užitkovost krav na 3. laktaci ve srovnání s užitkovostí krav na 2. laktacích často svědčí o tom, že se ve stádě nebo v populaci dožívají vyšších laktací jen méně užitkové dojnice, které mají méně zatížený metabolismus a díky tomu v daných podmínkách déle vydrží.

Průměry a směrodatné odchylky plemenných hodnot jalovic a krav slouží k posouzení „genetické kvality“ chovaných plemenic na základě odhadu plemenné hodnoty (PH) pro sledované užitkové vlastnosti a nově i souhrnného genotypu zvířat pomocí indexu SIH. Členění výsledků umožňuje posouzení vývoje kvality genetického založení plemenic podle jednotlivých generací zvířat. Účinně vedená plemenářská práce by se měla projevit v progresivním nárůstu PH od nejstarší po nejmladší kategorii plemenic. Kromě průměru (\bar{x}) PH je v tabulkách uvedena i velikost směrodatné odchylky (s), která vyjadřuje i míru variability hodnot daného stáda a populace. Přehled zahrnuje opět jen krávy dosud

nevyřazené z KU a hodnocené v populaci H nebo jalovice, které byly již zapuštěny (mají záznam o inseminaci) a mají uznaný původ a známou PH u obou rodičů. PH jalovic je stanovena jako průměr PH rodičů. U jalovic není uvedena hodnota SIH, protože vypočtené (předpovězené) hodnoty průměru rodičů jsou zpravidla vyšší (což je již zřejmé z uvedených hodnot) než následně odhadnutá PH v době, kdy už jsou známy vlastní výsledky jedince, a hodnoty indexu by nabývaly nereálných hodnot. K základnímu porovnání genetické úrovně stád by uživatelé měli používat především index SIH.

Výsledky reprodukce stáda za posledních 12 měsíců jsou nyní z prostorových důvodů umístěny ve střední části sestavy a obsahují výsledky reprodukce stáda za posledních 12 měsíců včetně již vyřazených krav. Pro výpočet uvedených hodnot platí stejná pravidla jako u sestavy výsledků inseminace. Použity jsou jen plemence zapsané v PK.

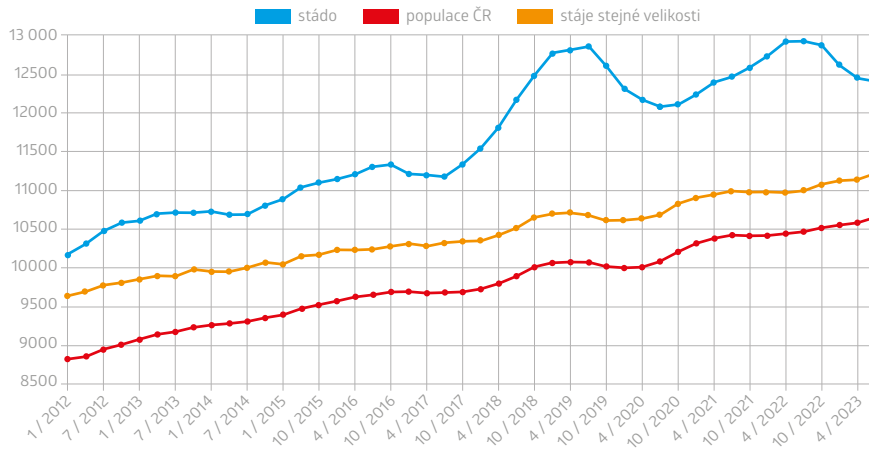
Průměrný počet laktací je dalším údajem, který vypovídá o dlouhověkosti krav ve stádě v porovnání s populací. Užitečné je uvedení průměrného počtu ukončených laktací jak u živých krav, tak i u krav vyřazených. Čím větší je rozdíl mezi těmito průměry, tím je ve stádě větší míra vyřazování krav.

Průměrné hodnoty dílčích indexů pro produkci, utváření končetin a utváření vemene vypovídají o zaměření selekce zvířat, především býků pro inseminaci plemenic ve stádě v minulých letech. U všech dílčích indexů je uvedena jejich průměrná hodnota a směrodatná odchylka. Zde je nutné mít na paměti, že hodnoty jsou vypočteny pouze u krav se známým indexem SIH. Jejich počet zjistíte v tabulce průměrných PH jalovic a krav ve stádě.

Analýza stáda

Chovatel	Stáj	Období	Export do PDF																		
Populace ČR	Stáj	10/2022-09/2023																			
Počet krav v oddílech PK	PHA	PHB	PHC	PHD	PK																
	168661	20934	9606	8204	207495																
Přehled užitkovosti za normované laktace v posledních 12 měsících - stádo													Průměry a směrodatné odchylky plemenných hodnot jalovic a krav ve stádě								
Laktace	poč. krav	lakt.	dny	Kg M	% T	kg tuk	% B	kg blk.	věk/mez	zaps. jalov.	PH kg M	PH % T	PH % B	PH kg B	SIH - K						
1.	76968	67136	296	9633	3.88	374	3.38	326	730.1	55301	552	4.59	0.07	0.17	0.02	19.3	10.4				
2.	58351	49447	297	11247	3.84	432	3.40	382	387.1	43363	441	5.90	0.06	0.19	0.01	15.2	12.9	40335	113.3	7.1	
3. a další	76325	62698	297	11474	3.84	440	3.34	383	395.7	55517	365	5.95	0.04	0.19	0.01	13.0	13.1	52461	111.5	7.2	
Celkem	211644	179281	297	10722	3.85	413	3.37	361	391.9	71465	264	6.15	0.03	0.20	0.01	9.0	14.1	67360	108.5	7.7	
										krávy celkem	170345	342	6.07	0.04	0.20	0.01	11.9	13.7	160156	110.7	7.7
Přehled užitkovosti za normované laktace v posledních 12 měsících - populace													Průměry a směrodatné odchylky plemenných hodnot jalovic a krav v populaci								
1.	76968	67136	296	9633	3.88	374	3.38	326	730.1	zaps. jalov.	55301	552	4.59	0.07	0.17	0.02	19.3	10.4			
2.	58351	49447	297	11247	3.84	432	3.40	382	387.1	prvotetky	43363	441	5.90	0.06	0.19	0.01	15.2	12.9	40335	113.3	7.1
3. a další	76325	62698	297	11474	3.84	440	3.34	383	395.7	krávy na 2. l.	55517	365	5.95	0.04	0.19	0.01	13.0	13.1	52461	111.5	7.2
Celkem	211644	179281	297	10722	3.85	413	3.37	361	391.9	starší krávy	71465	264	6.15	0.03	0.20	0.01	9.0	14.1	67360	108.5	7.7
										krávy celkem	170345	342	6.07	0.04	0.20	0.01	11.9	13.7	160156	110.7	7.7
Výsledky reprodukce stáda za posledních 12 měsíců													Průměrný počet laktací								
kategorie	bř. po 1. ins.	bř. po vř.	sp	int.	ins. idx	u živých	u vyřazených	Dílčí indexy													
jalovice st.	58.5	56.9	0.0	0.0	1.6	2.14	2.91	SIH-K produkce	SIH-K končetiny	SIH-K vemeno											
krávy st.	39.4	39.4	114.2	72.5	2.1			ř	s	ř	s	ř	s								
jal. pop.	58.5	56.9	0.0	0.0	1.6			109	9.13	105	6.71	105	6.20								
krávy pop.	39.4	39.4	114.2	72.5	2.1			109	9.13	105	6.71	105	6.20								

Vývoj "Užitkovost krav celkem - kg mléka" za období 1 / 2012 – 7 / 2023

Rozdělení krav podle plemenné hodnoty pro množství bílkovin

Tabulka variability a rozdělení všech krav ve stádě (populaci) podle PH pro množství bílkovin slouží k rychlému zjištění počtů a podílu krav s různou úrovní genetického založení pro produkci bílkovin. Velmi rychle lze také posoudit odchylky v rozdělení zvířat ve stádě a v populaci (kde se blíží tzv. normálnímu rozdělení), což může napovědět o míře záměrné či vynucené selekce podle daného kritéria v příslušném stádě. Údaj v záhlaví každého sloupce uvádí selekční hranici ve směru od průměru stáda či populace. Např. ve sloupci pod uvedenou hranici $\bar{x} - 1s$ je počet krav a jejich relativní podíl v %, které mají PH nižší než $\bar{x} - 1s$ a vyšší než $\bar{x} - 1,5s$ (hranice v sousedním sloupci). Vlevo od skupiny krav s PH blízké se průměru stáda ($\bar{x} + 0,5s$), která je uvedena v prostředním sloupci, nalezneme podskupiny krav s PH nižší než je průměr stáda (\bar{x}). Vpravo naopak skupiny krav s nadprůměrnou PH (vyšší než \bar{x}). Sčítáním počtů zvířat ve vymezených inter-

valech (po 0,5 s) lze stanovit počty, resp. podíly zvířat s nadprůměrnou, průměrnou a podprůměrnou PH apod. Obdobně je uvedeno i rozdělení krav podle PH pro množství somatických buněk (SB) v mléce. Zde ale chybí hranice $\bar{x} - 1,5s$ a $\bar{x} + 1,5s$, čímž vznikl prostor pro uvedení průměru a směrodatné odchylky PH pro SB všech krav v posledním sloupci tabulky.

Průměrné hodnoty výsledků lineárního popisu a hodnocení zevnějšku krav – prvotek

Přehled uvádí průměr a směrodatnou odchylku počtu bodů v jednotlivých znacích lineárního popisu a hodnocení zevnějšku u prvotek hodnocených ve stáji a v rámci populace. Ve výsledcích stáje jsou zahrnuty všechny dosud nevyřazené krávy hodnocené na 1. laktaci, které jsou nyní ve stáji, bez ohledu na to, kde byly hodnoceny. Krávy hodnocené v posledních 12 měsících jsou započteny i v případě, že už byly vyřazené. V rámci populace se jedná o všechny krávy hodnocené na 1. laktaci.

Průměrná plemenná hodnota býků v inseminaci stáda za posledních 12 měsíců

Tabulka nabízí informaci o předpokládané PH očekávaného potomstva od plemenic ve stádě a v celé populaci. Jalovice, které jsou zpravidla geneticky lepší než generace jejich matek a také lépe zabřezávají, by měly být obecně zapouštěny spermatem nejlepších býků použitých ve stádě. Uvedené průměry PH jsou vážené počtem březostí daného plemeníka ve stádě a jsou stanoveny z případů plemenic zabřezlých po byčích se známou PH a GEPH. V posledních 3 sloupcích je i nadále vypočtená očekávaná PH potomstva pro produkci bílkovin u potomstva. Ta je stanovena jako průměr PH zabřezlých krav a PH (GEPH) býků použitých k inseminaci, u jalovic jen ze zvířat se známou PH matky a PH otce. Rozšířený počet hodnocených vlastností (s odhadnutou PH býků použitých v předchozím ročním období k inseminaci) podstatně více vypovídá o chovném cíli stáda, resp. o zaměření výběru a kvalitě prověřených býků, kteří v chovu na základě rozhodnutí chovatele působili.

Výsledky analýzy stáda slouží jako základní informace pro posouzení kvality stáda, plemenářské práce a managementu ve srovnání s populací. Pomocí řady údajů je možné rozeznat hlavní přednosti či nedostatky daného chovu. Přesné určení příčin existujících problémů ale vyžaduje podrobnou analýzu na základě dostupných informací o každém zvířeti.

Analýzu stáda naleznete po přihlášení na www.holstein.cz přes autentizační autoritu s hesly, které máte k dispozici pro eSkot. Analýza je součástí Holštýnského analyzátoru.

Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc., SCHHS ČR

		Rozdělení krav podle plemenné hodnoty pro množství bílkovin									Rozdělení krav podle plemenné hodnoty pro množství SB								
		$\bar{x} - 2s$	$\bar{x} - 1,5s$	$\bar{x} - 1s$	$\bar{x} - 0,5s$	$\bar{x} \pm 0,5s$	$\bar{x} + 0,5s$	$\bar{x} + 1s$	$\bar{x} + 1,5s$	$\bar{x} + 2s$	$\bar{x} - 2s$	$\bar{x} - 1s$	$\bar{x} - 0,5s$	$\bar{x} \pm 0,5s$	$\bar{x} + 0,5s$	$\bar{x} + 1s$	$\bar{x} + 2s$	n	\bar{x} / s
Stádo	Počet	4206	7309	14761	25008	66694	25816	15663	7162	3726	6230	18125	20259	73147	28841	21115	2549	170266	101.6
	%	2.5	4.3	8.7	14.7	39.2	15.2	9.2	4.2	2.2	3.7	10.6	11.9	43.0	16.9	12.4	1.5	x	9.76
Populace	Počet	4206	7309	14761	25008	66694	25816	15663	7162	3726	6230	18125	20259	73147	28841	21115	2549	170266	101.6
	%	2.5	4.3	8.7	14.7	39.2	15.2	9.2	4.2	2.2	3.7	10.6	11.9	43.0	16.9	12.4	1.5	x	9.76

		Průměrné hodnoty výsledků lineárního popisu a hodnocení - krav ve stádě (S) a v populaci (P)																												
	Počet	RAM	SHR	HLT	HRA	SKZ	SRZ	PZZ	PZB	PAZ	PUV	RPS	DST	HLV	VZU	ZAV	RZS	SZU	KVK	KON	CHO	MCH	KAP	MLS	STE	KON	VEM	CEL	VKR	
S	51287	s	6.5	5.6	5.7	5.2	4.7	5.4	5.1	4.6	5.3	4.9	5.3	4.5	5.9	5.6	5.4	6.2	5.5	5.5	4.9	4.6	0.0	0.0	81.5	81.3	80.5	79.8	80.6	148.8
		x	7.2	7.0	7.7	0.9	1.1	7.3	7.3	7.1	0.9	7.1	7.1	0.9	7.2	7.2	7.2	7.1	7.1	7.1	0.9	7.2	0.0	0.0	2.7	2.9	3.0	3.5	2.0	4.6
P	51287	s	6.5	5.6	5.7	5.2	4.7	5.4	5.1	4.6	5.3	4.9	5.3	4.5	5.9	5.6	5.4	6.2	5.5	5.5	4.9	4.6	0.0	0.0	81.5	81.3	80.5	79.8	80.6	148.8
		x	7.2	7.0	7.7	0.9	1.1	7.3	7.3	7.1	0.9	7.1	7.1	0.9	7.2	7.2	7.2	7.1	7.1	7.1	0.9	7.2	0.0	0.0	2.7	2.9	3.0	3.5	2.0	4.6

		Průměrná plemenná hodnota býků v inseminaci stáda za posledních 12 měsíců																						
	Počet	kg mléko		% tuk		kg tuk		% bílk.		kg bílk.		SB		pl. dcer		dlouhověk.		porody		SIH		PH kg bílk. potom.		
		\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	\bar{x}	s	počet	\bar{x}	s
jalovice březí	89694	▼ 958	560	0.13	0.20	▲ 48.0	17.51	0.02	0.09	▼ 33.2	12.44	103.9	8.97	106.7	7.06	118.7	10.59	103.6	11.58	128	6.72	81958	▲ 25.9	8.27
zabřezlé krávy	160368	▼ 1013	564	0.12	0.20	▲ 48.6	18.19	0.01	0.09	▼ 34.2	13.03	104.0	8.86	106.2	7.17	118.6	10.47	102.4	12.18	128	7.54	152044	▲ 23.0	9.44
celkem stádo	250062	▼ 993	563	0.12	0.20	▲ 48.4	17.95	0.02	0.09	▼ 33.9	12.83	103.9	8.90	106.4	7.14	118.7	10.52	102.8	11.98	128	7.26	234002	▲ 24.0	9.16
celkem populace	250062	▼ 993	563	0.12	0.20	▲ 48.4	17.95	0.02	0.09	▼ 33.9	12.83	103.9	8.90	106.4	7.14	118.7	10.52	102.8	11.98	128	7.26	234002	▲ 24.0	9.16

Končetiny a paznehty: Je to složitější, než se zdá

Genetický pokrok je ohromující, nejen v souvislosti s produkcí, ale i vlivem na zdraví a exteriérové znaky. Vemena se díky genomice stávají více uniformní napříč celým plemenem a s tím roste i plemenná hodnota býků pro znaky vemene ve všech zemích. Pro znaky končetin a utváření paznehtu tomu tak ale není. Někteří býci mají v jedné zemi vysoké hodnocení končetin a v jiné záporné. Má selekce na utváření končetin skutečně vliv na snižování výskytu laminitid a problému končetin?

Bezproblémové krávy s dobrou chodivostí, nemívají problémy s kulháním. A přesto najdeme ve všech stádech kulhající zvířata. Jedná se o nejčastější zdravotní problém, při kterém vznikají chovateli obrovské ztráty v souvislosti se sníženou produkcí. Proč ani po mnoha letech selekce na končetiny nejsem schopni ovlivnit kulhání? „Končetiny jsou oblast, kde nevidíme výrazné zlepšení jako je tomu u jiných znaků hodnocení exteriéru,” uznává Brad Eggink, který vede program na hodnocení exteriéru v Kanadě. Důvodem je vysoký vliv prostředí (nízká dědivost).

Složení

V kanadském hodnocení exteriéru můžeme vidět jeden specifický znak, který není tak rozšířen v ostatních zemích a tím je výška patky. Naopak úhel paznehtu je znak končetin, který je hodnocen ve většině zemí, ale překvapivě

podle kanadských údajů, negativně koreluje s dlouhověkostí stáda (-0,15). Zato výška patky má korelaci s dlouhověkostí stáda +0,22, což je nejvíce ze všech znaků končetin. Úhel paznehtu ovlivňuje četnost a způsob úpravy, zato výšku patky nikoli. Vliv na něj má také délka intervalu mezi jednotlivou úpravou paznehtů. Jako mnoho jiných zemí, kombinuje Kanada více znaků končetin do souhrnné charakteristiky pro hodnocení končetin. Přesné zastoupení jednotlivých znaků končetin není uváděno a to proto, že je často aktualizováno a měněno.

Kanadská holštýnská asociace v rámci zpřesňování hodnocení, od sebe oddělila znaky končetin a chodivosti. Důvodem byla např. skutečnost, že kráva měla rovné končetiny a současně dobrou výšku patky, což se v celkovém skóre za končetiny vzájemně vyrušilo. Oddělení chodivosti do samostatného znaku také umožňuje chovateli zpřesnit selekci. Výzvou však je, že zatímco se vyvíjí úsilí o jednotné světové genetické hodnocení, tato změna by naopak směřovala opačně.

Zdraví paznehtů

Korelace mezi exteriérovými znaky končetin a dlouhověkostí je +0,23, zatímco korelace zdraví paznehtů s dlouhověkostí je +0,36. Z toho vyplývá, že pokud chceme krávy s lepší chodivostí a nižším výskytem kulhání, musíme být

přesnější při selekci zdraví paznehtů. Zdraví paznehtů závisí na přesnosti vedených záznamů ohledně zdravotních problémů od paznehtářů, ale je také ovlivněno fenotypovými znaky jako je výška patky, která je rovněž prediktivním znakem zdraví.

Kulhání

V USA index končetin tvoří 0,05 úhel paznehtu, +0,20 postoj zadních končetin zezadu, 0,5 postoj zadních končetin z boku, skóre končetin +0,70 a -0,20 tělesný rámec. Nicméně korelace mezi souhrnným indexem pro končetiny, ale i v rámci dílčích znaků s celoživotní produkcí, je na tom hůře než kanadský příklad. „V rámci Select Sires jsme upustili od souhrnného vzorce pro končetiny Feet & Leg composite a nahradili ho indexem Zoetis Lameness, který přechází do našeho interního selekčního indexu,” vysvětluje Jeff Ziegler. V posledních letech také prováděli výpočty korelace s celoživotní užitkovostí pro jednotlivé znaky končetin u býků, kteří mají více než 100 dcer. Použitím těchto býků má chovatel zajištěnou vysokou spolehlivost výsledků ověřenou na dcerách. Výsledkem je, že souhrnný index pro končetiny Feet & Leg composite i všechny jednotlivé znaky, které jsou součástí, negativně korelují s celoživotní produkcí a dlouhověkostí dojníc. Jelikož cílem je produkovat dlouhověká zvířata, je kulhavost přesnějším znakem

než souhrnný index. Jak feet&leg composite tak i scóre jeho jednotlivých znaků je mnohem více zatíženo subjektivním hodnocením člověka než při hodnocení kulhání, které můžeme upřesnit paznehtářskými záznamy.

Chodivost

V Německu používají dvoukrokový systém. Prvně kombinují 5 znaků končetin, kam patří čtyři mezinárodní znaky: postoj zadních končetin zezadu, postoj zadních končetin z boku, úhel paznehtu a chodivost, která tvoří 30 %. Specifickým, pátým znakem, je kvalita hlezen. V druhé části je vypočteno finální hodnocení z výše uvedených znaků, které tvoří 75 % výsledku. Zbýlých 25 % představuje hodnocení bonitéra, který může výslednou známku upravit.

Z těchto pěti znaků má pozitivní korelaci s dlouhověstostí pouze chodivost. Je to patrné i z celkových výsledků hodnocení exteriéru. Hodnocení končetin bonitérem koreluje s chodivostí až do výše 0,9. To znamená, že téměř 50 % souhrnného indexu ovlivňuje chodivost. V Německu je chodivost hodnocena pouze u zvířat, která jsou skutečně viděna v přirozeném pohybu. Zatímco v některých zemích jsou do hodnocení zahrnuta i zvířata stojící na vazném ustájení, což by mohl být důvod proč někde koreluje chodivost s dlouhověstostí více než v jiných zemích.

Předpokládaná korelace

Německo, stejně jako Kanada a USA, má znaky pro hodnocení zdraví paznehtů, které mnohem více korelují s chodivostí než souhrnný index. Po mnoho let, vybírali chovatelé zvířata na základě subjektivního hodnocení. Předpokládaná korelace s dlouhověstostí se u některých znaků ukázala jako správná, zejména u vlastností mléčné žlázy, kde je vidět výrazné zlepšení. Avšak u jiných znaků, jako jsou končetiny, není korelace s dlouhověstostí přesná.

Teď když máme lepší systém sběru dat, můžeme se díky objektivnějším výsledkům posunout dál. Při zapojení znaku zdraví paznehtů, můžeme snáze vyšlechtit zdravější zvířata, než tomu bylo v minulosti.

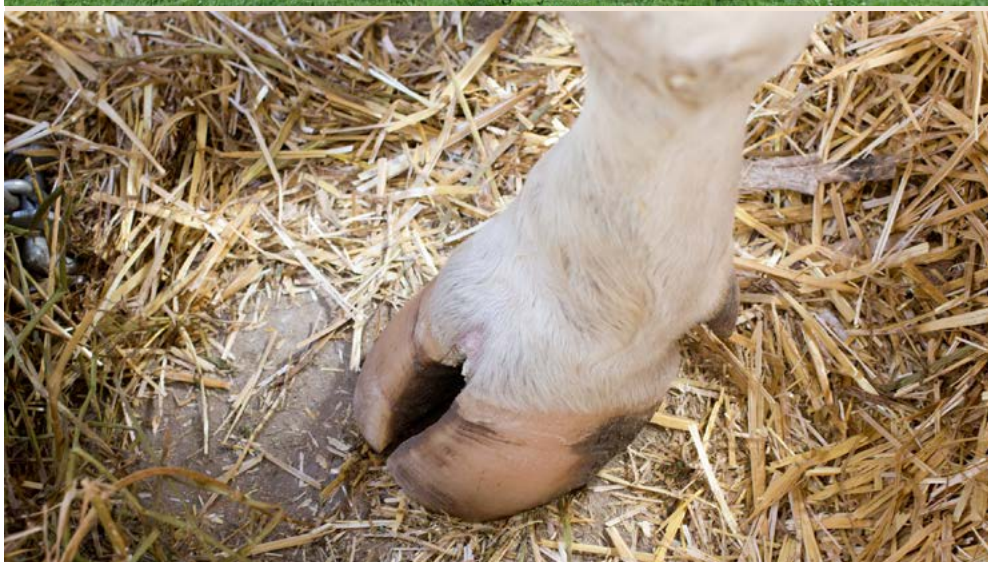
Ve většině katalogů býků jsou všechny znaky lineárního popisu prezentovány v grafickém formátu, nikoli pouze číselně. Platí, že obrázek vydá za tisíc slov. Grafický formát klade důraz na lineární znaky končetin, nicméně pozornost by měla být směřována hlavně ke zdraví paznehtů.

Tabulka č. 1 - Korelace znaků končetin s dlouhověstostí v Kanadě

Korelace znaků s dlouhověstostí	
Úhel paznehtu	-0,15
Výška patky	+0,22
Kvalita kostí	+0,2
Postoj zadních končetin z boku	-0,09
Postoj zadních končetin zezadu	+0,6
Přední končetiny	+0,16
Chodivost	+0,7
Feet & Leg composite	+0,23
Zdraví paznehtů	+0,36

Tabulka č. 2 - Korelace vybraných znaků končetin s dlouhověstostí ve srovnání s korelací celoživotní užitkovosti pro tytéž znaky. Ta byla zjišťována u býků, kteří mají více než 100 dcer. Do výpočtu bylo zahrnuto 1 160 býků.

Znak	Celoživotní produkce	Dlouhověstost
Feet & Leg composite	-0,10	-0,04
Skóre končetin	-0,21	-0,19
Postoj zadních končetin z boku	-0,12	-0,01
Postoj zadních končetin zezadu	-0,18	-0,13
Úhel paznehtu	-0,15	-0,26
Zoetis Lameness	+0,22	+0,23

S delší dobou ležení přichází VYŠŠÍ CELOŽIVOTNÍ UŽITKOVOST

Pokud se na chvíli zastavíte ve stáji, zjistíte toho spoustu nejen o zvířatech, ale i o chovatelích.

Na chovatele vzniká stále vyšší a vyšší tlak ohledně zlepšování životních podmínek krav. Při snaze zlepšovat podmínky chovu musí chovatel hledět na ekonomickou sílu farmy, což při aktuální výkupní ceně mléka a vysokým cenám energie, není jednoduchý úkol. Klíčem ke zvýšení zisku a současně podpoře welfare může být prodloužení doby ležení.

Čím více chovatelé investují do zlepšování životních podmínek dojníc, tím budou jejich zvířata zdravější. A nejen to. Díky vysoké úrovni welfare roste také jejich užitkovost, čímž se navyšuje příjem za mléko, který navíc není krácen o vysoké položky za veterinární péči.

Podpořit welfare a nemuset současně vynaložit nemalé finanční prostředky, lze prodloužením doby, kterou mají zvířata vyhrazenou k ležení. Čím více času kráva stráví ležením, tím vyšší je její denní produkce mléka. Platí pravidlo, že s každou hodinou navíc, kterou kráva stráví ležením, se zvýší její užitkovost přibližně o 1,5-2 kg mléka. Pokud se doba strávená ležením zvýší z 11 hod na 13 hod, lze předpokládat zvýšení produkce o 3 – 4 kg mléka na krávu a den.

Kromě vyšší produkce má delší doba ležení pozitivní vliv na dlouhověkost. Díky zkrácení prostoju, kdy jsou dojnice nuceny delší dobu bezúčelně stát např. v čekárně na dojírnu nebo kvůli nedostatku místa v přeplněných sekcích, se snižuje také zátěž končetin. Právě problémy s nimi, jsou jedním z nejčastějších důvodů předčasného vyřazování dojníc ze stáda. Podpora zdraví, které prodlužuje dlouhověkost ve spojení s vysokou celoživotní užitkovostí,

mohou být klíčem k dosažení stabilní ekonomiky podniku.

Dalším důležitým faktorem, který prodlužuje dobu ležení je kvalitní matrace v postýlkách. Někteří chovatelé při výběru vhodné matrace, provádí „test pohodlnosti“ v podobě pádu na kolena. Nicméně se nejedná o relevantní ukazatel komfortu, protože dojnice jsou mnohem těžší než průměrný zootechnik a tak to, co přijde pohodlné nám, nemusí poskytovat dostatečný komfort kravám.

Najít průsečík mezi požadavky zvířat a možnostmi farmy nebývá snadné. Kde chovatele limitují finance, jinde zase náročnost údržby a chybějící personál.

Obecně platí, že pro dojnice je nejlepší dostatečně prostorná postýlka, s měkkým povrchem a dobrou přilnavostí. Z tohoto důvodu používají v Dánsku kombinaci matrace a písku, která poskytuje zvířatům maximální komfort, nicméně management pískové podestýlky patří mezi ty náročnější z hlediska technologií a pořizovací cena zařízení na čištění písku je rovněž nákladná. Z hlediska nižších požadavků na údržbu by se mohly zdát dobrou volbou vodní matrace s bezstelivovým způsobem odchovu. Technologie na jejich údržbu, ve srovnání s kombinací matrace a písku, není tak náročná, ale jejich pořizovací cena je také vyšší, nicméně zajišťují podobný komfort. Zajímavý kompromis nabízí latexové matrace s měkkí částí v oblasti kolen a současně s vyšší přilnavostí v zadní části. To dojnícím poskytuje dostatečný komfort při vstávání i ulehání. Při výběru ustajovací technologie je dobré myslet na to, že na materiál bude působit mnoho vlivů, které časem ovlivní jeho kvalitu.

Jak prodloužit dobu ležení?

Chceme-li dosáhnout prodloužení doby ležení, existují dvě řešení. Jedním z nich je lepší technologie a vybavení stáje a druhým je celkový management farmy. Než se ale pustíme do razantních změn, je dobré si najít čas a sledovat dění ve stáji spolu s chováním zvířat.

Pokud chceme vědět, zda náš problém opravdu tkívá v nevhodných technologiích, zaměříme se na to, jak dlouho krávy stojí v postýlce, než si lehnou, nebo jak se chovají při vstávání. Není šíjová zábrana příliš vysoko? I to, jak jsou postýlky v zadní části znečištěny prozradí, zda zvířata leží rovně. Je hrudní zábrana správně umístěna? Jsou postýlky dostatečně dlouhé a široké?

Nestačí se soustředit jen na technologii. Také je třeba identifikovat nejslabší článek v managementu farmy. Problém může být dlouhá doba strávená čekáním na dojírnu nebo přeplnění jednotlivých sekcí, kde zvířata nemají prostor si lehnout. Je třeba mít na paměti, že maximální naplnění sekcí není vždy ideální, natož přeplnění stáje. To znemožňuje krávám ležet po dobu, kterou ony samy chtějí. Pokud totiž mají možnost, tráví dojnice až 80 % dne ležením. Nedostatek potřebného odpočinku nás připravuje o 1,5 – 2 kg mléka za den, což při normované laktaci 305 dní tvoří ztrátu až 610 kg mléka. Pokud chceme dosáhnout maximalizace produkce neměla by doba krmení a dojení přesáhnout zbývajících 20 %. Stejně tak bychom měli dodržovat časovou přesnost jednotlivých úkonů. Už vychýlení o 15 minut mimo standart způsobuje dojnícím stres, který také snižuje denní nádoj.

*Holstein International 10/23
Volný překlad Bc. Michaela Plotová,
SCHHS ČR*

Welfare z pohledu Evropské unie

Evropská unie avizovala změnu evropské legislativy v chovu dojeného skotu z pohledu welfare pro další období. Navrhované změny se mají týkat především odchovu telat, ale i dalších kategorií skotu. Mezi navrhovanými opatřeními nechybí zákaz individuálních bud pro telata s návrhem na párový či skupinový odchov telat, či odchov telat pod matkami, zákaz odrohování telat bez anestezie, či nařízení na zvětšení min. plochy pro lože a výběhy většiny kategorií zvířat i zákaz vazného ustájení ale i použití celoroškových podlah.

Tyto návrhy navazují na protesty Evropské občanské iniciativy Konec doby klecové, která zahájila svoji akci v září roku 2018 předáním 1,5 milionu podpisů Evropské komisi s nesouhlasem k dnešním podmínkám chovu hospodářských zvířat, což vyústilo v revizi současných pravidel welfare v rámci strategie Farm to Fork. Ze zpracované revize pravidel pro welfare, jež připravila EFSA (Evropský úřad pro bezpečnost potravin), vyplývají i první návrhy nových pravidel chovu dojeného skotu. Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s. se proto obrátil na odborníky a připravil ve spolupráci s nimi připomínky navrhované legislativy.

Zákaz individuálních kotců pro telata

Evropská komise avizovala zákaz ustájení v individuálních kotcích pro telata

s 10letým přechodným obdobím. Studie EFSA doporučuje chovat telata v párech nebo malých skupinách (2 – 7 zvířat) a seskupovat je během prvního týdne života a dále držet ve stabilních skupinách. Dle EFSA brzký kontakt s jedinci stejného druhu zajistí lepší rozvinutí sociálního chování, zlepšení schopnosti učení, zajistí mírnější reakce na stresové situace a sníží výskyt nežádoucích afektivních stavů bez podstatného zvýšení pravděpodobnosti zdravotních poruch, jako např. respiračních onemocnění.

V ČR je v současné době realizován odchov telat ve VIB z více než 90 %. Zavedení skupinového odchovu během prvního týdne je zcela nesmyslné z celé řady důvodů. Hlavním důvodem je nedostatečná imunita telat. Koncentrace telat do skupin v takto nízkém věku přímo vytváří nežádoucí podmínky pro snadší šíření a rozvoj patogenů v prostředí. Slučování telat v tomto nevíce ohroženém věku přispěje k vyšší nemocnosti a mortalitě telat. Obrovskou výhodou individuálního ustájení zejména v prvních týdnech života je možnost individuálního přístupu ke každému jedinci zvlášť, což přináší pozitivum i při diagnostice onemocnění a snadší péči. Při odchovu telat v párech či skupinách je horší přehled o množství přijatého krmiva, může docházet ke konkurenci mezi telaty, kdy jedno prospívá více na úkor submisivnějšího jedince. S ohledem na schopnost učit se je vhodné přesouvat telata do skupin starší alespoň 14 resp. 21 dnů.

Brzký přesun telat do skupin vede také ke zvýšené frekvenci vzájemného sání, které vyvstává v pozdějším věku problém s cucáním i u krav, v jehož důsledku dochází ve stádě k vyššímu výskytu mastitid, vyšší brakaci a vyšší potřebě použití antibiotik. Udržení stabilních skupin bude problematické především tam, kde jsou býčci prodáváni v pozdějším věku, a především u malých chovatelů, kteří nebudou schopni utvořit skupinu stejně starých telat. Zrušení možnosti individuálního ustájení telat by znamenalo výrazné překážky v provozuschopnosti mléčné farmy i vzhledem k nedostatku prostoru, který by sloužil k vybudování teletníku pro skupinově ustájená telata. Individuální boudy mají výhodu v tom, že jsou s ohledem na prostor velice efektivní a lze je umístit prakticky kamkoliv. Přejod na skupinové ustájení by měl být podporován (a chovy k němu postupně přechází), ale nikoliv vynucován. Vhodnou variantou řešení je párový odchov telat. Chovatelům by v tomto případě však měla být zachována možnost využít stávající VIB se společnou venkovní ohrádkou.

foto Ing. Tomáš Novotný

foto Tomáš Novotný

Podmínky ustájení

Evropská komise avizovala, že plánuje zakázat vazné ustájení krav s přechodným obdobím 5 let. Dále plánuje stanovit nové minimální prostory pro telata a dojnice s přechodným obdobím 10 let. V chovech dojnic a telat by měly být používány pevné podlahy namísto celoroštových podlah a pro zvířata by měl být zajištěn přístup do venkovního prostředí (3 m²/kus). Uvedla, že telata by měla být ustájena společně s dojnici po dobu prvních 3 dnů od otelení, alternativní možností by mohl být 1 nebo 2 dny, a poté by byla přesunuta do malé skupinky s dalšími telaty.

Studie EFSA pro dojnice uvádí, že dojnice by neměly být trvale chovány ve vazném ustájení. Pro ustájení ve stájích by měla být zajištěna celková vnitřní plocha včetně lehacího boxu alespoň 9 m² na krávu. Ve stájích doporučuje alespoň jeden lehací box pro každou krávu, který by měl krávám umožnit pohodlné ležení a odpočinek. Ležení a vstávání by mělo probíhat bez narážení a otírání se o přepážky. Měla by být zajištěna suchá a měkká lehací plocha, nejlépe s hlubokou podestýlkou, která umožní delší dobu ležení a snadné ulehání a vstávání. U betonových podlah by měla být výše podestýlky nejméně 30 cm. Při použití rohoží a matrací by měla být zajištěna minimální podestýlka 5 cm. To odpovídá např. 3 kg slámy denně, které je třeba poskytnout na jeden prostor boxu. Krávám by měl být dále zajištěn přístup na dobře obhospodařovanou (odvodněnou, zastíněnou) pastvu.

Zákaz vazného ustájení krav lze akceptovat za předpokladu dodatečné podpory pro chovatele, kteří ještě tuto technologii používají. Přechodné období 10 let pro stavby je velice krátké období, neboť výstavba stájí je investice, jejíž životnost se počítá min. na 30 – 40 let.

Požadavek 9 m² prostoru na krávu nesplňují především stáje s řadovým uspořádáním lehacích boxů. Snížení kapacity řadových stájí bude pro farmy velmi ekonomicky nevýhodné. S přechodným obdobím 10 let se bude jednat o zmařenou investici, neboť výstavba takových stájí je dotačně podporována i v současnosti. Řešením by bylo dát nové limity pro nově stavěné stáje.

Přístup krav na pastvu či do výběhu o velikosti 3 m² na krávu absolutně nic neřeší. Prostor bude bahnitý, navíc významný podíl farem nedisponuje okolními pozemky a vyčlenění výběhů či pastvin v těsné blízkosti staveb je nereálné i s ohledem na vlastní stavby na ploše.

Podíl chovů s celoroštovým ustájením krav i telat je v ČR 0 %. Celoroštové kotce jsou v tuzemsku užity jen v minimální míře u výkrmených býků. Podíl chovů se zarošťovanými pohybovými chodbami (krmiště, hnojná chodba) lze odhadnout do 15 %. Chovy, které tuto technologii používají mají obvykle i navazující kejdové hospodářství (kejdové kanály, kejdové jímky a navazující agrotechniku). Podniky s produkcí kejdy navíc nejsou často schopny zajistit adekvátní potřebu podestýlky pro chov. V tomto ohledu je tento bod nereálný. Adekvátní variantou jsou pogumované rošty, které jsou dostatečně pohodlné pro pohyb zvířat a neznamenají omezení pro welfare zvířat. V žádném případě se omezení nesmí týkat čekáren a spojovacích chodeb. Rošťové podlahy znamenají variantu, jak zachovat čistotu chodeb tedy i zdraví paznehtů, které je u zarošťovaných stájí velmi dobré.

Podíl chovů dojnic využívajících hlubokou podestýlku je v ČR do 4 %, min. výška podestýlky 30 cm je adekvátní, avšak v případě matrací je 5 cm podestýlka na matraci naprosto nevhodná, neboť není reálné, aby se sláma na matraci bez předchozí úpravy udržela.

Navíc, tyto technologie jsou konstruovány pro kejdové provozy, kde takto vysoká podestýlka, bude působit velmi velké problémy s přečerpáváním kejdy apod. V tomto případě se matrace naprosto minou účinkem a opět by se jednalo o zmařenou investici.

Studie EFSA pro telata doporučuje zvětšit prostor na 3m²/tele chované ve skupině (s optimálním prostorem pro ležení 1,5 – 2 m²). Pro umožnění plného rozsahu pohybové aktivity by však bylo ideální 20 m² na zvíře). Dále doporučuje držet tele s matkou po dobu alespoň 24 hodin a poté ho ustájit s jiným telem, nebo malou skupinou telat.

Ve více než 2/3 tuzemských chovů jsou telata od krav oddělována do 6 hod. po narození. Podíl chovů, které oddělují telata od krav nad 20 hodin lze odhadnout na cca 8 % s tím, že v mnoha chovech, kde není noční služba, jsou telata s krávou v porodně cca 12 až 16 hod. Každá dospělá kráva je pro tele významným přenašečem patogenů. Hygiena ustájení novorozeneho telete spolu s dospělou krávou v infekčním prostředí nebude dostatečná. Úhyny telat ustájených společně s matkou trojnásobně vzrůstají. Napájení kolostrem od krávy bude znamenat omezenou kontrolu čistoty napájení, kvality kolostra a vypitý objem, což se odrazí na snížené obranyschopnosti. Kontrolované napájení po oddojení mleziva od krávy bude zase znamenat obrovský problém převážně pro ošetřovatele. Matky bývají velice agresivní a již samotné oddělení na dojení několikrát denně je velice nebezpečné. Navíc užitek krav po otelení bývá i několikanásobně větší, než je schopné tele vypít, oddělování krav od telat na dojení je tak nezbytné. Dojením krav na porodně nebo v její velmi těsné blízkosti disponuje max. 20 % chovů.

Oddělení telete od matky je důležité i z důvodu eliminace rizika přenosu řady

infekčních onemocnění přenosných z matky na tele (např. paratuberkulóza, mykoplasmové infekce aj.). Při plošném zavedení tohoto pravidla hrozí riziko extrémního narušení zdravotních programů. Prodlužování délky doby pobytu krav, zejména nad 24 hodin, představuje i zvýšenou potřebu kotců (ustájovacích míst) pro telení.

Požadavky na krmivo

Evropská komise avizovala, že by telatům měla být zajištěna objemná krmiva s vysokým obsahem vlákniny. Studie EFSA doporučuje stanovit hladinu krevního hemoglobinu u telat minimálně 5,3 mmol/l a uvádí, že výživa telat by měla obsahovat objemná krmiva, např. seno, bohatá na železo. Dále uvádí, že pro plné přezvykávání telat ve věku 2 – 6 měsíců je potřeba poskytnout průměrné množství 1 kg / den NDF (neutrálně - detergentní vláknina) v pevném krmivu s minimálně 40 – 50 % NDF. Doporučuje poskytnout ve věku 2–8 týdnů celkem 11 kg NDF, 9 – 18 týdnů celek 65 kg NDF, 18 – 25 týdnů 90 kg NDF, čímž se dosáhne celkové dávky 166 kg NDF za chovný cyklus. Pro správné přezvykávání se doporučuje řezané objemné krmivo (4 – 5 cm dlouhé). Sláma by se telatům neměla poskytovat ad libitum.

Saturace telat železem je zajištěna jak mléčnými krmnými směsmi, tak i starterem, potažmo suchou TMR. Většina tuzemských chovů předkládá telatům rutinně starterové krmivo s obsahem 14 až 18 % NDF. V posledních letech narůstá počet chovů, které předkládají telatům suchou TMR s přídatkem štípané slámy či sena. Požadavek na neposkytování slámy ad libitum je nereálný, neboť jednak značná část chovatelů zkrmuje telatům slamnatý starter a zejména pak mají přístup k podestýlkové slámě. Při navrhovaném skupinovém chovu

je kontrola příjmu krmiva neměřitelná a neevidovatelná. Délka řezanky 4 až 5 cm je zcela vhodným řešením, neboť komerčně vyráběné slamnaté směsi obsahují délku řezanky 2 až 4 cm, přičemž krátce řezanou pící předcházíme eliminaci separace koncentrovaných krmiv od objemných, čímž se snižuje i riziko vzniku subakutní acidózy.

Ukončení bolestivých zákroků na zvířatech

Evropská komise avizovala zákaz odrohování u dojnic s pětiletým přechodným obdobím. Odrohování telat by mělo být možné pouze s anestezií/analgezií, pokud se pupeny odstraní předtím, než roh přilne k lebce (přechodné období 5 let).

Bylo by vhodné specifikovat podmínky pro jednotlivé metody odrohování. Použití anestezie pro odrohování telat je přijatelné a zároveň by bylo vhodné ponechat možnost odrohování pastou bez omezení.

Obohacení prostředí

Podle studie EFSA by všechny systémy chovu měly mít k dispozici kartáče pro drbání.

Naprostá většina chovů již drbadla ve stájích využívá, k obohacování chovů tak již běžně dochází.

Celkové zhodnocení navržených opatření

Kdyby měla všechna navržená opatření vstoupit v platnost, naprostou většinu chovů můžeme zavřít. Např. realizace výběhů nebo pastvy pro krávy je absolutně nereálná, neboť velká část podniků nedisponuje okolními pozemky, či je má zastavěné dalšími stavbami.

Většina navržených opatření týkajících se změny ustájení je nereálné řešit během provozu farmy a byla by zmařenou investicí a velice nákladnou až zbytečnou změnou. Hodnota investic do výstavby nových stájí / rekonstrukcí stávajících se pohybuje řádově v desítkách milionů korun. Je třeba také upozornit na legislativu a nezbytnost zachování provozu stájí, dojírén atd. v případě dotační podpory. Pokud podnik nebude schopen navrhovaná opatření plnit a zadluží se (pokud vůbec banky půjčí), nebude reálné zachovat podmínku udržitelnosti již postavených stájí s dotační podporou. Řešením je soustředit se na nové limity pro výstavbu nových stájí či plánované rekonstrukce. V mnoha ohledech by bylo také rozumnější vyvíjet tlak již na samotné výrobce/prodejce technologií. Dále je třeba si uvědomit obrovskou variabilitu managementu a fungování jednotlivých farem. To, co platí a funguje na jedné farmě, nelze aplikovat na farmě druhé. Je nezbytné k věcem přistupovat individuálně! Nikoliv plošnými nařízeními. To se týká zejména odchovu telat a managementu chovu dojených krav celkově.

Děkujeme autorům připomínek za podnětné informace a podklady pro přípravu stanoviska Svazu:

Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc.;
Ing. Gabriela Malá, Ph.D. – VÚŽV, v.v.i.,
oddělení Technologie a technika chovu
hospodářských zvířat.

Ing. Stanislav Staněk, Ph.D. – Mikrop
Čebín a.s..

Ing. Tomáš Novotný, MTS spol. s.r.o. –
odborník na odchov telat.

Ing. Vladimír Musil – AGRAS Bohdalov a.s.
Jiří Fangl – ZD se sídlem ve Sloupnici

Zpracoval kolektiv Svazu chovatelů
holštýnského skotu ČR

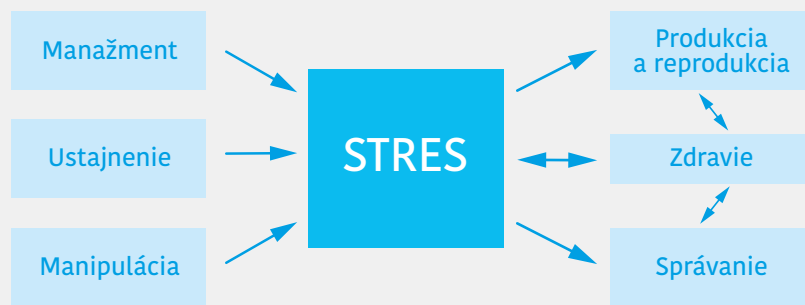
Menej stresu prospieva kravám aj ošetrovateľom...

Zdravie a dobré životné podmienky dojníc sú spojené s dobrými životnými podmienkami farmárov, ktorí s nimi pracujú.

Zdravie a welfare mliečného dobytku sú spojené s pohodou farmárov, ktorí s nimi pracujú. S toľkou pozornosťou venovanou dobrým životným podmienkam zvierat, je pohľad na farmárov často prehliadaný, aj keď sú to práve oni, ktorí sa zvieratám denne venujú a majú najväčší vplyv na dobré životné podmienky zvierat. Pribúdajú dôkazy o tom, že zdravie a dobré životné podmienky dojníc súvisia s dobrými životnými podmienkami chovateľov dojníc. Prostredníctvom výskumu vykonaného v Kanade sme zistili, že prevalencia krívania stáda súvisí so skóre stresu a úzkosti farmárov, čo podporuje myšlienku, že zdravie ľudí a zvierat je prepojené. Toto spojenie je v súlade s prístupom „Jedna pohoda“ súvisiacim s „Jedno Zdravie“, ktorý opisuje vzájomné vzťahy medzi dobrými životnými podmienkami zvierat, ľudským blahobytom, fyzickým a sociálnym prostredím. V štúdií z Nórska farmári, ktorí sa cítili vystresovaní, osamelí alebo unavení, dosiahli nižšie skóre v ukazovateľoch dobrých životných podmienok zvierat - celkové skóre zohľadňujúce produkciu, utratenie a zdravie kráv. Na druhej strane, stáda získali lepšie skóre v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, keď mal farmár väčšiu pracovnú pohodu, vrátane pracovnej spokojnosti, príjmu, optimizmu do budúcnosti, kontroly a pocitu uznania ako farmára. Pri zvažovaní spôsobov, ako znížiť stres pre zvieratá, môže byť najlepšou cestou k zlepšeniu životných podmienok zvierat, zamerať sa aj na zlepšenie životných podmienok farmárov.

Pohoda má mnoho podôb...

Pri rozhodovaní o tom, ako spravovať svoju farmu, svoje zvieratá a svoj život, môže príliš veľa stresu spôsobiť, že sa človek cíti ochromený, vyhorený alebo spanikári. Na druhej strane, určitá úroveň stresu je nevyhnutná a nie vždy zlá, pretože nás motivuje a môže zvýšiť našu produktivitu. Napriek tomu je poľnohospodárstvo nielen namáhavé, ale prichádza aj s množstvom nekontrolovateľných faktorov, ktoré môžu ohroziť prvovýrobcov. Vzhľadom na to, že poľnohospodárstvo je neskutočne stresujúce fyzicky aj psychicky, chceme stres minimalizovať všade, kde je to len možné. Keď premýšľame o našej pohode, zvyčajne myslíme najskôr na naše fyzické zdravie, potom môžeme zvážiť naše duševné alebo emocionálne zdravie. Okrem

toho je dôležité rozpoznať naše sociálne pohodlie a ďalšie faktory, ako je finančný, pracovný, intelektuálny a duchovný blahobyt.

Podobne, keď premýšľame o dobrých životných podmienkach zvierat, myslíme na fyzické zdravie a produktivitu kráv. Mali by sme tiež zvážiť ich duševný stav a to, či sú schopné vykonávať prirodzené správanie s vysokou prioritou. Je potrebné zvážiť viac, ako len fyzické a duševné zdravie. Zdravie je len jedným z mnohých faktorov, ktoré prispievajú k blahu ľudí a kráv.

Prostredie s nízkou úrovňou stresu...

Zníženie fyzických a sociálnych stresorov je kľúčom k tomu, aby sa kravám poskytlo prostredie, v ktorom môžu prosperovať a dosahovať svoj potenciál. Tento vývojový diagram nám pomáha vizualizovať súvislosti medzi rozhodnutiami a akciami, ktoré robíme, ako aj výsledkami, ktoré majú vplyv na ľudí a zvieratá na farme. Stres vyvolaný manažmentom zahŕňa zoskupovanie a preskupovanie zvierat, najmä u teľných jalovic a kráv na prvej laktácii, pretože ustajnenie so staršími zvieratami môže spôsobiť stres a dokonca viesť k nižšej produkcii a zdravotným problémom. Vyhnite sa preskupovaniu kráv viac ako raz týždenne a obmedzte hustotu obsadenia v týchto kotercoch. Prisúvajte nové zvieratá v pároch namiesto samostatne (najmä pri zoskupovaní jalovic so staršími kravami), alebo ešte lepšie, stabilne vytvorte systém „all-in (všetky dnu), all-out (všetky von)“ v prípade kotercov pre suchostojace kravy, ak je to možné. Rozhodujúce je aj to, čím kravy krmíme, ako často a aký majú skutočne prístup ku krmnému žľabu. Nakoniec, manažment zasušania kráv je kľúčom k zníženiu fyziologického stresu pre kravy, najmä ak ide o vysokoprodukčné dojnice. Aby ste obmedzili stres pri zasúšaní, znížte dojivosť postupným znižovaním príjmu energie alebo frekvencie dojenja v týždni pred zasúšením. Spôsob ustajnenia môže tiež spôsobiť fyziologický a sociálny stres, ak priestory pre odpočinok nie sú čisté, suché a pohodlné, alebo ak sú kravy natlačené alebo tepelne stresované. Z hľadiska podstielky sú dôležitými faktormi typ, hĺbka a vlhkosť. Stres spôsobený

nadmerným počtom zvierat, môže zhoršiť imunitnú funkciu a zvýšiť riziko subklinickej ketózy u čerstvo otelených kráv. Vyššia hustota obsadenia súvisí aj s väčším výskytom krívania a nižšou dojivosťou.

Tepelný stres ovplyvňuje nielen imunitu a spôsobuje zápaly, ale zhoršuje aj plodnosť a ovplyvňuje budúce generácie. Dcéry a dokonca aj vnučky gravidných kráv vystavených tepelnému stresu, vykazujú nižšiu produkciu mlieka a majú nižšiu pravdepodobnosť prežitia. Negatívnu skúsenosť môže byť aj manipulácia so zvieratami, ak sa nepoužívajú metódy s nízkou úrovňou stresu. Pri stádach s mäsovým dobytkom výskum jasne ukázal, že zlá manipulácia súvisela s vysokou reaktivitou jalovic, viac nežiaducim správaním a zraneniami, špinavšími perineálnymi oblasťami a nižšou mierou teľnosti. Prevádzky, ktoré sa zúčastnili školenia v oblasti manipulácie so zvieratami, či už príležitostne, alebo pravidelne - používali lepšie techniky manipulácie a ich dobytok počas manipulácie prejavoval menšiu úroveň nežiaduceho správania, v porovnaní s netrénovanými farmami, kde v priebehu dňa tiež dochádzalo k poklesu kvality manipulácie.

Stres vplýva na všetkých...

Dopady stresu na produkciu, reprodukciu, správanie a zdravie sa týkajú ľudí aj zvierat. Dokonca aj kravy so stredným krívaním a subklinickou ketózou sa správajú inak a produkujú menej mlieka. Stres môže byť fyziologický alebo psychosociálny, preto musíme zvážiť fyzické a sociálne prostredie kráv a ich správanie. Stres môže spôsobiť aj naše pracovné prostredie. V našom výskume sme zistili, že chovatelia dojníc, ktorí pracovali väčšinou sami, mali vyššiu úroveň úzkosti a depresie, ako tí, ktorí pracovali v kolektíve s ostatnými. Poľnohospodári, ktorí okrem robotických systémov dojenja používali aj automatické krmné systémy, mali nižšie skóre stresu, úzkosti a depresie v porovnaní s tými, ktorí krmili konvenčne. Okrem starostlivosti o svoje kravy musia farmári pamätať na to, že sa musia starať o svoje vlastné fyzické a duševné zdravie. Bude to mať pozitívny prínos pre nich, ako aj pre ich rodiny a farmy.

*Hoard's Dairyman, 25.sep.2023
Preložil a upravil Ing. V. Varchola*

5 způsobů, jak minimalizovat odmítání krmiva

Z důvodu zvyšujících se nákladů na krmivo hledají chovatelé způsoby, jak z krmné dávky vytěžit maximum a zároveň minimalizovat plýtvání krmivem. Cílem by neměl být prázdný žlab, ale snížení odmítání krmiva. Jak na to?

Hlídat sušinu – Kukuřičná siláž tvoří přibližně polovinu sušiny krmné dávky, je tedy třeba hlídat stav přímo její sušiny. Ta se může ze dne na den lišit i o více než 10 %. Rozdíl mohou způsobit např. silné srážky, proto se doporučuje odebírat vzorky alespoň 1x týdně. Pokud není rozdíl v sušině započítán, vede to k překrmování nebo nedostatečnému krmení.

Konzistentní plán krmení – Krávy mají rády rutinu, takže i malé vychýlení v čase je pro ně stresující. Je třeba mít na paměti, že 15 minut času odpovídá 1 % dne, tudíž i takto malé zpoždění, může mít velký dopad.

Tvorba skupin – Krávy, které jsou v počáteční fázi laktace, mají jiné nutriční požadavky ve srovnání se zvířaty, která jsou uprostřed laktace nebo se blíží ke konci, proto je ideální vytvářet skupiny podle jednotlivých fází.

Přesné dávkování – Pravidelná kalibrace vah a správa softwaru umožňují lépe upravit krmnou dávku podle počtu krav v kotci a sušiny krmiva, čímž lze docílit co nejvíce vyhovující krmné dávce pro danou skupinu.

Frekvence krmení a přihrnování – Zvýšení krmení z 1x denně na 2x denně snižuje separaci krmiv a zvyšuje příjem sušiny, produkci mléka i mléčného tuku. Častější přihrnování krmiva motivuje krávy k častějším návštěvám krmného žlabu a také omezuje separaci krmiv.

Dairy Herd
volný překlad Bc. Michaela Plotová, SCHHS ČR

Nastal čas přehodnotit délku života dojnic?

Produkční délka života dojnic je definována jako doba, po kterou krávy žijí poté, co mají první tele a začnou produkovat mléko. Dnes je průměrná produkční životnost americké dojnice přibližně 3 roky a přitom jejich přirozená délka života je až 20 let.

Před několika lety Dr. Albert DeVries publikoval článek, který se zabýval otázkou produktivní délky života dojnic. Poznamenal, že produktivní životaschopnost dojnic se může výrazně lišit v závislosti na podmínkách a prioritách jednotlivých stád.

Ve 30. letech 20. století byla běžná produktivní životnost krav v amerických stádech 5 až 10 laktací, což představuje 7 – 12 let. Tento věk se od 60. let 20. století snižuje, přičemž aktuální hodnocení ukazuje, že průměrná délka života dojnice od prvního otelení je 38 měsíců. Kolem roku 2000 už to bylo pouze 35,3 měsíců a od roku 2018 dokonce méně než 3 laktace.

CO OVLIVŇUJE DÉLKU ŽIVOTA DOJNIC?

Reprodukce – nezabývatelné bylo a stále je hlavním kritériem pro vyřazování dojnic ze stáda. Po několika desetiletích klesající úrovně reprodukce, došlo za poslední 2 roky ke zlepšení. Pozitivní výsledky jsou přikládány změnám v řízení reprodukce a zaměření genetické selekce na plodnost.

Využívání sexovaných inseminačních dávek – šlechtění doprovázené genomickou selekcí vede k přísnějšímu výběru matek, které budou inseminovány sexovanou dávkou a výhradně jejich dcery budou dále zapojeny do reprodukce. Tím bude dosahováno vyššího genetického pokroku, jelikož dojnice s horšími vlastnostmi nebudou dále zapojeny do reprodukce a budou připuštěny masným býkem.

Delší laktace – U dojnic produkujících víc jak 45,36 kg/den, by bylo vhodné zvážit prodloužení inseminačního intervalu, čímž se prodlouží laktace. Výhodu Dr. DeVries spatřuje ve snížení četnosti rizik spojených s tranzitním obdobím u vysokoprodučních dojnic.

Sociální a enviromentální otázky – veřejnost má krátkou životaschopnost dojnic spojenou nejen s nevhodnými životními podmínkami zvířat, ale znepokojuje jí také ekologická stopa mléčných farem. Právě prodloužení produktivního věku dojnic prokazatelně snižuje dopad produkce mléka na životní prostředí.

Dairy Herd
volný překlad Bc. Michaela Plotová, SCHHS ČR

TOP krav dle SIH (datum publikace 12/2023)

POŘ.	KRÁVA Č.	JMÉNO KRÁVY	NAR.	OT-JMENO	OM-JMENO	CHOVATEL
1	CZ000481097953	OSTRETIN MILADA 29	2019	SEMINO	MARDEN	ZS OSTRETIN A.S.
2	CZ000402869953	OSTRETIN EVELYN EMRYSE 5 ET	2019	SEMINO	ALTASUPERSTAR	ZS OSTRETIN A.S.
3	CZ000762512961	AGRAS AMALKA 153	2018	SEMINO	JEDI	AGRAS BOHDALOV, A.S.
4	CZ000602850921		2021	AXEL	ABEL	ZD CECHTICE
5	CZ000724495961		2019	GYWER	ALTASPRING	SELEKTA PACOV,A.S.
6	CZ000423769953	SLOUPNICE ELBA 23769 ET	2019	RUBICON	MONTANA	ZD SLOUPNICE
7	CZ000762547961	AGRAS ENERGY 3	2019	SEMINO	KERRIGAN	AGRAS BOHDALOV, A.S.
7	CZ000762999961	AGRAS AM AMAZONKA 5	2020	ZING	MASSEY	AGRAS BOHDALOV, A.S.
9	CZ000481469953	OSTRETIN LORIOTKA 51	2021	BERRY	URIAS	ZS OSTRETIN A.S.
10	CZ000762747961	AGRAS AMALKA 133	2019	SEMINO	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.
11	CZ000763381961	AGRAS MERRY NAOMI 1	2020	RUBICON	GYMNAST	AGRAS BOHDALOV, A.S.
12	CZ000659544961	AGRAS AMALKA 9	2015	RUBICON	O MAN	AGRAS BOHDALOV, A.S.
12	CZ000659534961	AGRAS AMALKA 7	2015	RUBICON	O MAN	AGRAS BOHDALOV, A.S.
12	CZ000481081953	OSTRETIN RADANA 73	2019	ZING	ALCHEMIST	ZS OSTRETIN A.S.
15	CZ000762749961	AGRAS AM BONA 5	2019	SEMINO	GATEDANCER	AGRAS BOHDALOV, A.S.
15	CZ000762753961	AGRAS AM BONA 6	2019	SEMINO	GATEDANCER	AGRAS BOHDALOV, A.S.
17	CZ000922366931		2021	BIGSHOT	CRIMSON	AGRODRUZSTVO ZAHORI
18	CZ000468798921		2021	GRIFF	HOTLINE	VOD ZDISLAVICE
19	CZ000762475961	AGRAS AMALKA 72	2018	VANCOUVER	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.
19	CZ000762724961	AGRAS AM BONA 3	2019	SEMINO	GATEDANCER	AGRAS BOHDALOV, A.S.
19	CZ000405196952		2020	HOTLINE	CONCERT	ZD DOBRUSKA
19	CZ000918584961		2021	BRUTUS	OMANOMAN	ZP OSTROV,A.S.
23	CZ00077926961	NO-PE GYMNAST ENYA	2017	GYMNAST	YODER	ZAS VEZ, A.S.
23	CZ000459994952		2021	GRIFF	MOONRAKER	ZS KRATONOHY A.S.
25	CZ000536895921		2020	AXEL	SNIPER	ZD KRASNA HORA A.S.
26	CZ000289137972		2018	BALISTO	MASSEY	AGRO OKLUKY, A.S.
27	CZ000688415961	ZERAS AGATA ET	2016	ALLTIME	MARDI GRAS	ZERAS A.S.
27	CZ000500814921	CHORUSIC SOUND SARA 5 ET	2018	SOUND SYSTEM	IMPRESSION	I.ZAS CHORUSIC
29	CZ000762310961	AGRAS FINA AGNESS 2	2018	RUBICON	GLAMOR	AGRAS BOHDALOV, A.S.
29	CZ000763713961	AGRAS AM BONNE PERLE 1	2021	HERMES	SEMINO	AGRAS BOHDALOV, A.S.
31	CZ000522654921	KRA-HO EGRI	2019	GRIFF	MCCUTCHEN	ZD KRASNA HORA A.S.
32	CZ000261572962		2017	CLOWN	ALFONS	ZD JIRICE U MIROSLA.
32	CZ000481572953	OSTRETIN EVELYN EMRYSE 8 ET	2021	MOON	SEMINO	ZS OSTRETIN A.S.
34	CZ000700516961	AGRAS AMALKA 92	2017	GATEDANCER	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.
34	CZ000808587961	NO-PE SUPERCUP SISI	2018	SUPERCUP	ALTASPRING	NOVAK PETR JUNIOR
34	CZ000311210972		2019	GARIDO	RULETO	ZAMORAVI, A.S.
34	CZ000743769961		2020	AXEL	CABRIOLET	ZERAS A.S.
38	CZ000324931953	OSTRETIN LORIOTKA 23	2015	MARDI GRAS	RAKUUNA	ZS OSTRETIN A.S.
38	CZ000586766921	KRA-HO HERMES BARMA	2021	HERMES	ROYCE	ZD KRASNA HORA A.S.
40	CZ000743224961		2019	MERCUTIO	DUKE	ZERAS A.S.
41	CZ000522539921	KRA-HO HOTSPOT BRITNEY P ET	2019	HOTSPOT	RUBICON	ZD KRASNA HORA A.S.
42	CZ000763064961	AGRAS AMALKA 155	2020	ALTALAWSON	JEDI	AGRAS BOHDALOV, A.S.
43	CZ000663761961	NO-PE SPRING SIDNEY ET	2016	ALTASPRING	BALISTO	NOVAK PETR JUNIOR
43	CZ000742455961		2018	BENZ	ALLTIME	ZERAS A.S.
43	CZ000827064961		2019	SEMINO	DOBERMAN	ZD „VYSOCINA“ ZELIV
43	CZ000289701972		2020	SPOCK	BALISTO	AGRO OKLUKY, A.S.
43	CZ000481437953	OSTRETIN RADANA 79	2020	ALBERTO	RUBICON	ZS OSTRETIN A.S.
48	CZ000405082952		2020	LANGLEY	CRABTREE	ZD DOBRUSKA
48	CZ000763229961	AGRAS AMALKA 97	2020	SEMINO	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.
48	CZ000457449952		2021	BRUTUS	ALTAMITCHUM	AGROPODNIK HUMBUKY
51	CZ000763512961	AGRAS AMALKA 916	2020	ALTATOPSHOT	GATEDANCER	AGRAS BOHDALOV, A.S.
51	CZ000918589961		2021	BRUTUS	UNIQUE	ZP OSTROV,A.S.
53	CZ000423096953	SLOUPNICE MIRA 23096	2018	DUKE	ZEUS	ZD SLOUPNICE
53	CZ000762933961		2019	ZING	HALOGEN	AGRAS BOHDALOV, A.S.
53	CZ000289868972		2020	ALTATOPSHOT	BALISTO	AGRO OKLUKY, A.S.
56	CZ000700280961		2017	KERRIGAN	BOOKEM	AGRAS BOHDALOV, A.S.
56	CZ000376955952		2018	HOTLINE	AL	ZD DOBRUSKA
56	CZ000481103953	OSTRETIN LORIOTKA 42 ET	2019	ZETOR	MARDI GRAS	ZS OSTRETIN A.S.
56	CZ000286622972		2019	DYNAMO	GYMNAST	VALASSKE ZOD,DRUZST.
56	CZ000424058953		2020	JACUZZI-RED	ALTAJONAH	ZD SLOUPNICE
61	CZ000423026953	SLOUPNICE NINA 23026	2018	JEDI	MILES	ZD SLOUPNICE
61	CZ000724330961		2018	RUBICON	ALBEN	SELEKTA PACOV,A.S.
61	CZ000433652981		2021	BERRY	FINDER	STAROJICKO, A.S.
64	CZ00077922961	NO-PE GYMNAST SUGAR	2017	GYMNAST	BALISTO	NOVAK PETR JUNIOR
64	CZ000484945921	KRA-HO ANSWER BESSI P ET	2018	ANSWER PO	OVERTIME	ZD KRASNA HORA A.S.
64	CZ000423117953	SLOUPNICE JAKIMA 23117 ET	2018	GYMNAST	SUPERSTYLE	ZD SLOUPNICE
64	CZ000417495981		2021	JACUZZI-RED	BOSS	STAROJICKO, A.S.
68	CZ000762917961		2019	ZING	UMBERTO	AGRAS BOHDALOV, A.S.
68	CZ000380164981		2020	BELLWETHER	BALISTO	VOD STEBORICE
70	CZ000423066953	SLOUPNICE DIANA 23066 ET	2018	GYMNAST	DECEIVER	ZD SLOUPNICE
70	CZ000341755972		2021	BERRY	ELDORADO	ZOD LESNA
72	CZ000844790961		2019	BALISTO	GALLON	AGROPODNIK KOSETICE
72	CZ000850188961		2020	SEMINO	PEDRO	ZD ROSTYN V HODICICH
72	CZ000659244932		2020	GRIFF	CLOWN	ZEM.SPOL.KOMORNO A.S.
72	CZ000763828961	AGRAS AMALKA 142	2021	RAPID	JEDI	AGRAS BOHDALOV, A.S.
76	CZ000409043952		2021	GYMNAST	IVON EBA	ZD DOLANY
77	CZ000402055953	OSTRETIN WENDY 28	2016	RUBICON	BOSS	ZS OSTRETIN A.S.
77	CZ000504226921		2018	BALISTO	ABEL	ZD CECHTICE
77	CZ000424073953	SLOUPNICE EMILY 24073 ET	2020	RAPID	ALTACRAIG	ZD SLOUPNICE

SIH	GENOT.	SPOL	M	DSI-MLK	PH-MLK	PH-T%	PH-TKG	PH-B%	PH-BKG	RPH-SB	RPH-KON	RPH-VEM	RPH-EXT	TŘ EX	BODY EX	RPH-PLD	DSI-DLV
148,8	g	80	155	1588	0,18	79	0,19	77	87	116	114	111	VG	86	102	106	
147,8	g	80	144	2133	-0,07	69	-0,02	67	124	123	131	125	VG	85	113	117	
145,3	g	80	143	2127	-0,08	68	-0,03	66	113	127	112	114	G	78	108	111	
144,5	g	78	144	1482	0,26	83	0,06	57	108	115	108	110	G+	80	111	114	
143,3	g	79	140	1373	0,16	69	0,08	55	113	121	124	120	G+	83	107	112	
143,1	g	81	134	882	0,36	70	0,08	40	119	127	117	120	G+	80	122	116	
143,0	g	80	140	1190	0,15	60	0,13	56	111	130	123	119	G+	84	112	114	
143,0	g	80	139	1994	0,01	75	-0,07	55	113	122	119	120	G+	82	111	114	
142,8	g	78	145	2447	-0,19	67	-0,06	72	95	114	108	116	VG	85	112	105	
142,7	g	80	143	1160	0,33	78	0,13	55	88	135	101	108	G	79	109	108	
142,5	g	78	137	1197	0,20	66	0,08	49	105	130	119	121	G+	84	118	112	
142,2		67	140	1307	0,22	72	0,07	52	119	131	105	109	G+	82			
142,2		67	141	1895	0,09	81	-0,04	56	115	118	106	109	G+	83			
142,2	g	80	135	2450	-0,30	54	-0,15	59	123	115	118	111	G+	82	118	117	
141,9	g	80	137	972	0,19	56	0,15	51	106	136	114	111	G+	82	112	114	
141,9	g	81	139	966	0,30	68	0,15	51	103	138	107	111	G+	80	110	111	
141,4	g	77	140	1789	0,03	70	-0,01	57	115	104	113	114	G+	83	107	112	
141,3	g	77	136	989	0,31	69	0,09	44	100	137	115	115	G+	83	110	114	
141,1	g	81	145	3089	-0,29	77	-0,20	72	114	113	111	109	G+	83	101	116	
141,1	g	80	140	849	0,33	66	0,19	51	105	112	115	113	VG	85	111	111	
141,1	g	79	141	1337	0,24	75	0,07	54	105	137	110	115	G+	84	102	108	
141,1		53	145	2194	-0,06	73	-0,03	68	104	120	105	108	G	79			
141,0	g	81	137	2160	0,00	79	-0,14	51	96	127	122	121	VG	87	109	111	
141,0		53	146	1316	0,38	90	0,11	58	103	116	109	111	G+	82			
140,7	g	79	137	1932	0,00	72	-0,08	51	115	113	119	115	G+	83	113	117	
140,5	g	81	138	703	0,31	58	0,21	49	110	133	118	118	G+	83	102	112	
140,4		66	137	1764	0,00	65	-0,03	54	125	128	118	119	VG	85			
140,4		66	145	2685	-0,16	79	-0,13	68	92	122	114	115	G+	82			
140,3		66	144	1940	0,04	77	0,00	63	114	125	114	114	VG	87			
140,3	g	78	139	1422	0,13	67	0,05	53	101	137	136	136	G+	84	111	112	
139,9	g	80	136	602	0,48	71	0,17	41	107	132	110	112	G+	81	111	116	
139,7		66	145	2133	0,14	95	-0,08	58	115	109	104	104	G+	80			
139,7	g	78	134	1199	0,01	46	0,09	51	117	112	126	119	G	78	115	113	
139,6		67	137	1277	0,12	60	0,08	53	109	122	111	112	G+	82			
139,6	g	81	141	1897	-0,08	60	0,00	62	107	106	115	114	G+	83	116	116	
139,6	g	80	133	1206	0,14	59	0,03	44	119	123	118	118	G+	82	108	117	
139,6	g	79	132	1945	-0,08	61	-0,11	48	102	138	121	123	G+	83	115	115	
138,9	g	81	138	1477	0,01	56	0,06	56	89	107	115	112	VG	88	120	106	
138,9	g	78	136	1194	0,08	53	0,09	51	114	129	124	122	G+	82	100	114	
138,8	g	80	139	1717	-0,07	55	0,02	59	108	128	113	115	G+	84	96	113	
138,6	g	80	136	468	0,30	48	0,27	47	106	112	112	114	G+	83	114	112	
138,3	g	80	136	707	0,25	53	0,21	49	107	123	110	111	G+	82	105	116	
138,2	g	81	144	1709	0,19	85	0,00	57	106	108	114	116	E	90	107	110	
138,2	g	81	130	1530	-0,09	46	-0,02	46	115	132	130	125	VG	85	106	115	
138,2	g	81	141	901	0,26	61	0,20	54	100	136	106	109	G+	83	102	110	
138,2	g	80	141	569	0,54	75	0,23	46	104	120	108	108	G	79	104	110	
138,2	g	78	133	1346	-0,10	38	0,06	53	109	132	114	116	G+	83	108	113	
138,0		57	143	2084	-0,09	66	-0,01	66	97	113	112	112	G+	81			
138,0	g	79	135	720	0,34	61	0,16	43	110	129	111	110	G+	81	110	113	
138,0	g	77	135	1486	0,02	58	0,01	51	103	139	107	113	G+	81	107	109	
137,8	g	79	134	691	0,20	47	0,19	47	103	123	117	116	G+	80	106	113	
137,8		51	140	2051	-0,08	66	-0,05	60	101	116	121	116	G+	80			
137,7	g	81	145	2409	-0,06	80	-0,09	66	104	116	102	105	G	77	99	107	
137,7	g	80	131	1906	-0,11	58	-0,12	45	109	135	118	115	VG	85	107	115	
137,7	g	79	139	1089	0,17	59	0,14	54	109	110	110	108	G+	82	103	114	
137,5		67	133	1530	-0,13	42	0,02	54	104	128	121	118	VG	86			
137,5		66	141	1040	0,29	70	0,15	54	76	130	118	119	VG	85			
137,5	g	79	135	1496	0,00	55	0,01	51	104	111	111	110	VG	86	112	115	
137,5	g	80	130	1919	-0,07	62	-0,14	43	113	125	124	121	VG	85	112	117	
137,5	g	80	136	2048	-0,08	65	-0,09	54	109	138	118	117	G+	83	99	114	
137,4	g	81	131	1812	-0,30	33	-0,03	55	120	120	123	116	G+	84	104	117	
137,4	g	81	133	1074	0,18	59	0,06	44	105	121	117	117	G+	83	108	111	
137,4	g	78	135	1037	0,13	53	0,12	50	88	137	116	121	G+	83	108	106	
137,2	g	81	140	1963	0,00	72	-0,05	57	96	111	109	109	G+	84	108	111	
137,2	g	82	137	1771	0,05	71	-0,05	50	112	116	114	116	VG	86	107	110	
137,2	g	81	134	2069	-0,08	66	-0,13	50	112	125	116	120	G+	83	108	113	
137,2	g	78	132	566	0,39	60	0,16	38	118	133	109	109	G	79	112	118	
137,1	g	80	140	2212	-0,10	69	-0,09	60	105	96	106	109	G+	80	108	110	
137,1	g	79	133	902	0,15	50	0,13	46	122	121	118	113	G+	82	103	118	
136,9	g	81	134	1763	0,02	67	-0,08	47	111	111	122	120	VG	85	109	113	
136,9	g	77	139	1844	0,01	70	-0,02	57	84	113	125	123	G+	84	108	105	
136,8		61	139	1841	-0,09	58	0,00	59	110	114	114	112	G+	82			
136,8		62	139	1420	0,10	64	0,06	55	103	122	110	114	G+	84			
136,8	g	79	136	261	0,62	70	0,26	39	105	129	101	106	G+	80	109	112	
136,8	g	78	137	1849	-0,17	49	0,00	60	96	106	119	114	G+	82	111	111	
136,7		53	134	2372	-0,27	55	-0,15	56	106	131	120	121	G+	83			
136,6	g	82	131	400	0,39	54	0,19	36	101	136	114	114	VG	88	112	112	
136,6	g	81	132	437	0,24	41	0,24	43	108	137	120	116	G+	83	104	114	
136,6	g	80	134	1526	0,04	61	-0,01	47	96	123	126	123	G+	82	109	111	

TOP 100 býků dle SIH

POŘ.	JMÉNO BÝKA	ČÍSLO BÝKA	LIN-REG	NAR.	OT-JMENO	OM-JMENO	SIH	CZ-DCM	IB-DC M	CZ-STM	I-ST M	SPOL M	DSI-MLK
1	AXEL	CZ000828262053	NXB-553	2018	GYMNAST	YODER	144,7	476	542	55	83	98	140
2	BERRY	CZ000055699064	NEO-922	2019	SEMINO	BOARD	143,4	112	112	16	16	94	147
3	BRUTUS	CZ000065710064	NEO-977	2019	SEMINO	GATEDANCER	143,1	19	19	10	10	84	143
4	SEMINO	DE001501387474	NEO-749	2016	SILVER	BALISTO	142,1	394	3691	29	953	99	140
5	ALTAHOTHAND	US003140986351	NXB-523	2017	HOTLINE	MONTROSS	141,5	142	3718	15	915	99	135
6	BRUNO	CZ000065717064	NEO-969	2019	SEMINO	GATEDANCER	141,1	57	57	16	16	90	138
7	GRIFF	US003129340690	NEO-765	2015	SILVER	SUPERSIRE	139,8	516	11752	65	1250	99	139
8	BON JOVI	CZ000065728064	NEO-978	2019	SEMINO	GATEDANCER	138,8	19	19	11	11	84	142
9	BELLWETHER	NL000742757381	NXB-591	2017	ALTATOPSHOT	SILVER	138,4	365	1563	44	419	98	132
10	MASTROLILI	DE000770497964	NXB-579	2016	KERRIGAN	BALISTO	138,2	327	3960	48	1747	99	137
11	MARTIN	NL000865710894	NXB-594	2017	ADORABLE	PENLEY	137,7	172	4764	30	1547	99	134
12	ARWEN	CZ000065512064	NXB-618	2018	GYMNAST	SUPERSHOT	137,6	154	154	26	26	95	136
13	GYMNAST	CA000012264628	NXB-398	2015	DOORSOPEN	JABIR	136,7	620	10483	52	3028	99	131
14	JACUZZI-RED	NL000666249656	RED-725	2017	LIVINGTON	INCENTIVE	136,6	923	6427	74	1731	99	133
15	ZING	CZ000016652064	NXB-520	2017	APPRENTICE	SUPERSHOT	136,4	287	287	36	36	97	134
16	ALBERTO	CZ000844033053	NEO-904	2018	SUPERCUP	ALTASUPERSTAR	135,8	149	149	19	19	95	131
17	ALTALAWSON	US003142181099	NEO-855	2017	ALTAROBSON	DELTA	135,0	185	4250	26	635	99	133
17	WOODY	NL000965020507	NEO-896	2018	RANGER	JETSET	135,0	173	2242	25	769	99	130
19	BILLY	US003145288698	NEO-894	2017	ACHIEVER	RUBICON	134,2	225	5467	23	386	99	148
19	MOONGLOW	US003128557458	NXB-373	2015	SUPERSHOT	BALISTO	134,2	213	3312	19	551	99	142
21	RAPID	US003132352752	NEO-864	2017	RUBI-HAZE	RUBICON	133,8	87	3164	17	824	99	133
22	COFFEE	US003141428562	NXB-563	2017	LEGENDARY	RUBICON	133,7	140	4228	17	636	99	130
23	MOONSHINE	US003129340715	NEO-798	2015	ALTASPRING	JABIR	133,3	164	508	13	101	95	131
24	MOTIVATED	CA000013098893	NEO-951	2018	PADAWAN	DUKE	133,1	64	1207	15	259	99	132
25	MERCUTIO	FR002601116748	NXB-516	2016	ALTAHOTROD	GAINSBARRE	133,0	587	7957	50	3614	99	133
26	CAELUM	NL000747280806	NXB-285	2015	SUPERSHOT	MOGUL	132,9	485	553	52	90	98	129
27	ALTATOPSHOT	US000073953444	NXB-381	2015	SUPERSHOT	ALTAEMBASSY	132,7	1186	18526	73	2091	99	135
28	LENDOR	NL000843890655	NXB-475	2016	TIRSVAD	BUBE	132,4	105	14101	33	3585	99	128
29	CLOWN	US003013023061	NEO-553	2013	MOGUL	LAVAMAN	132,3	2281	4053	173	434	99	130
30	CRIMSON	US003141494296	NEO-816	2017	SPECTRE	RUBICON	132,1	283	7900	34	1098	99	128
31	ZAIRE	CZ000065050064	NXB-549	2017	GYMNAST	BOSS	131,9	52	52	15	15	90	129
31	CAMERON	CA000012434610	NEO-738	2016	PENMANSHIP	YODER	131,9	487	1803	41	518	99	124
33	RUBICON	US000072128125	NEO-498	2012	MOGUL	ROBUST	131,8	587	35573	51	6013	99	128
33	AVAR	CZ000065405064	NXB-626	2018	VANCOUVER	JEDI	131,8	89	89	14	14	93	130
33	NATAN	NL000648817776	NEO-929	2018	ADAGIO P	DOORSOPEN	131,8	81	928	25	451	99	124
36	ASLAN	CZ000828261053	NXB-585	2018	GYMNAST	YODER	131,7	92	92	16	16	93	126
37	SOUND SYSTEM	IT017991512628	NEO-740	2015	SILVER	SUPERSIRE	131,6	104	13494	25	2809	99	129
37	MATCHUP	US003142181270	NXB-619	2017	ALTATOPSHOT	DELTA	131,6	137	2804	16	419	99	132
39	FERM	NL000699059134	NEO-877	2018	IMAX	JEDI	131,5	566	637	51	95	99	129
39	RORY	US003138510972	NEO-885	2016	GATEDANCER	RUBICON	131,5	232	5067	25	673	99	131
41	TIMBERLAKE	CA000012773216	NEO-842	2017	IMAX	SUPERSHOT	131,3	439	2743	44	477	99	132
41	PRINCE	US003143060701	NEO-966	2018	YODA	YODER	131,3	71	1494	18	308	99	123
43	GAMECHANGER	US003137164163	NEO-889	2017	MODESTY	JEDI	131,2	113	3783	10	303	99	126
44	HAWAI	CA000012648593	NXB-538	2017	APPRENTICE	SILVER	131,1	421	1862	38	424	99	119
45	HARPER	US003013614152	NXB-530	2013	BALISTO	EPIC	131,0	622	8662	58	2052	99	126
46	MOLIERE	CA000111074181	NEO-952	2018	TOPNOTCH	EUGENIO	130,6	43	2762	13	737	99	126
46	ESBIT	NL000766124390	NEO-930	2018	LEONARDO	FINAL	130,6	47	313	18	162	97	129
48	ALTALIAISON	US003142181106	NEO-813	2017	ALTAROBSON	DELTA	130,5	317	2801	28	503	99	125
49	APACHE	CZ000065497064	NXB-642	2018	VANCOUVER	RUBICON	130,4	246	246	48	48	97	126
50	AUDI	CZ000065495064	NXB-617	2018	VANCOUVER	RUBICON	130,2	337	337	42	42	97	129
50	DUKE	US003125201993	NEO-614	2014	MONTROSS	SUPERSIRE	130,2	1201	21960	90	4283	99	139
52	TOPSY	US000070625980	NXB-153	2012	BOOKEM	WATSON	130,0	1251	37810	85	7128	99	131
52	BANNER	US003205027117	NEO-988	2019	CRIMSON	BLOWTORCH	130,0	38	93	16	28	93	129
54	CANTUS	DE000666662248	NEO-660	2015	COMMANDER	SUPERSIRE	129,9	199	1475	23	490	99	139
55	RELEVANT	NL000659618111	NEO-728	2015	MOBILE	CHEVROLET	129,8	83	764	39	396	99	127
56	CANDOR	US003139405712	NEO-872	2016	FLAGSHIP	RUBICON	129,6	117	1298	18	276	99	128
57	NORWAY	DE001082601383	NEO-920	2017	FEDERAL	ALTAHOTROD	129,4	388	1349	33	571	99	119
58	CONCERT	NL000687206696	NLN-001	2015	CRESCENDO	G-FORCE	129,3	153	7350	41	2130	99	119
59	VANCOUVER	CZ000002632064	NXB-431	2016	BOARD	BALISTO	129,2	2288	2327	155	173	99	123
59	BOUNCER	NL000944581881	NXB-478	2016	BRENTANO	JASPER	129,2	73	2298	33	762	99	119
59	ALVARO	CZ000065399064	NXB-613	2018	VANCOUVER	RUBICON	129,2	94	94	16	16	93	125
62	BRIDGE RED P	CZ0008441155053	RED-766	2019	SANTORIUS	ALCHEMIST	129,0	24	24	11	11	85	121
63	CRISIS	NL000632121483	NEO-859	2018	SOUND SYSTEM	JOSUPER	128,8	271	271	25	25	97	128
64	LANGLEY	US003140986357	NXB-533	2017	HOTLINE	DELTA	128,6	1324	3962	82	508	99	129
65	PISTON	US003014562212	NEO-752	2016	JEDI	BALISTO	128,4	525	8705	37	1677	98	123
65	ALTAZAREK	NL000685695366	NXB-577	2017	ALTATOPSHOT	RUBICON	128,4	1179	12036	71	1442	99	129
65	SUPERCUP	DE000359171040	NEO-737	2016	SHEP	BALISTO	128,4	102	1178	16	405	99	130
65	MAURO-RED	NL000674303117	RED-751	2018	GOAL	BRAM	128,4	181	6463	32	2148	99	122
65	FENWAY	US003142332531	NEO-924	2017	ACHIEVER	PROFIT	128,4	97	1334	11	178	99	124
70	LIONEL	US003142490309	NXB-598	2017	FRAZZLED	MONTROSS	128,3	121	4439	19	242	99	138
71	ZACK	CZ000016394064	NXB-440	2017	KERRIGAN	BOOKEM	128,2	308	308	56	56	97	128
72	BOARD	DE000538393143	NXB-266	2014	BOSS	EPIC	128,1	392	2616	48	968	99	127
72	MITCHELL	US003138948156	NEO-790	2016	MITCHELL	BOMBERO	128,1	492	3758	51	811	99	116
74	HERCULES	NL000618713259	NXB-504	2017	SUPERHERO	DELTA	128,0	395	395	26	26	98	119
74	U-MAGICSTAR	NL000928772654	NEO-585	2015	BOMBERO	MCCUTCHEEN	128,0	184	184	30	30	96	127
76	GUARANTEE	CA000012371147	NXB-437	2016	BOASTFUL	TANGO	127,9	473	4163	21	598	99	123
76	APOLLO	CZ000094604064	NEO-890	2018	IMAX	BATTLECRY	127,9	242	242	39	39	97	122

(min. 10 stád na užítkovost a exteriér, stáří do 8 let nebo min. 50 ins v probíhajícím či předchozím roce) (datum publikace 12/2023)

	PH-MLK	PH-T %	PH-TKG	PH-B %	PH-BKG	RPH-SB	CZ-DCE	I-DC E	CZ-STE	I-ST E	SPOL E	RPH-KON	RPH-VEM	RPH-EXT	RPH-PLD	DSI-DLH
2204	0,06	87	-0,14	52	106	412	412	43	43	96	123	123	121	107	139	
1556	0,17	75	0,11	65	80	107	107	14	14	89	115	122	124	106	122	
1567	0,10	68	0,06	60	102	23	23	10	10	77	133	116	117	105	114	
759	0,39	67	0,20	49	100	279	1939	19	487	95	137	121	121	101	129	
1770	-0,18	45	-0,01	56	124	137	2031	12	568	91	136	120	119	99	133	
677	0,34	59	0,21	47	106	51	51	18	18	84	137	124	123	108	116	
645	0,53	77	0,19	44	98	509	1985	60	234	97	125	99	106	121	140	
1132	0,25	68	0,15	56	99	24	24	11	11	78	136	115	117	98	111	
219	0,45	52	0,26	37	109	301	557	35	105	95	124	121	117	105	147	
817	0,32	63	0,17	47	94	305	1253	42	527	95	128	109	114	105	137	
1887	-0,14	53	-0,07	53	93	119	1710	20	646	90	138	121	121	98	133	
2357	-0,38	43	-0,11	63	97	156	156	25	25	92	114	112	115	112	128	
1504	-0,08	46	-0,02	47	103	543	4993	49	1669	97	123	123	122	111	123	
-180	0,83	71	0,32	29	117	462	2895	51	884	97	133	109	109	99	131	
2319	-0,17	65	-0,18	51	121	243	243	29	29	94	108	116	116	100	118	
1749	-0,26	35	-0,04	52	120	129	129	18	18	90	109	128	122	104	133	
-1195	1,08	47	0,67	27	97	163	1582	21	312	92	114	112	112	116	137	
998	0,17	55	0,06	40	127	68	839	13	348	86	138	124	123	84	132	
723	0,71	99	0,24	52	91	176	1186	19	196	93	94	88	94	101	142	
1611	-0,09	50	0,09	65	96	96	999	12	222	90	100	111	112	92	115	
1225	0,15	61	0,02	43	94	82	1644	13	480	87	121	119	119	108	132	
515	0,41	60	0,15	34	105	139	1246	17	271	91	124	123	120	111	140	
303	0,37	48	0,24	37	103	136	186	11	25	91	114	113	113	109	123	
1511	-0,27	27	0,05	56	95	72	377	17	134	86	106	111	113	116	112	
804	0,06	36	0,19	49	108	576	2405	44	923	97	113	111	111	92	133	
1199	0,05	50	0,01	41	116	363	363	42	42	96	108	114	112	109	119	
1048	0,13	52	0,12	49	103	927	5066	53	837	98	93	107	106	106	131	
186	0,30	36	0,26	36	128	54	8474	21	2018	83	124	115	109	111	121	
310	0,46	56	0,20	34	106	1552	1931	115	192	99	117	113	111	109	112	
791	0,29	59	0,06	33	113	230	2565	29	537	94	100	106	108	112	143	
1665	-0,32	27	-0,02	52	94	39	39	12	12	81	117	115	115	111	107	
1495	-0,31	22	-0,04	44	87	422	889	37	265	96	132	114	115	118	142	
428	0,50	65	0,12	28	100	553	13468	43	3245	97	128	112	114	105	131	
2212	-0,28	49	-0,17	49	116	84	84	13	13	88	116	115	114	101	114	
971	0,03	39	0,02	34	107	48	295	16	171	82	137	119	118	114	135	
2084	-0,15	59	-0,22	38	89	89	89	11	11	88	113	121	113	114	131	
1419	0,15	68	-0,08	36	91	66	7773	16	1774	87	113	113	116	110	127	
1921	-0,11	59	-0,12	47	98	111	1146	12	239	90	95	112	111	112	148	
1844	-0,08	59	-0,14	42	93	372	372	40	40	96	109	110	112	108	143	
1420	0,10	63	-0,05	40	101	206	906	21	171	94	108	113	107	102	141	
2330	-0,30	50	-0,16	54	107	452	1841	38	378	97	97	124	116	105	144	
-218	0,69	56	0,21	16	115	74	320	13	90	86	129	111	112	116	119	
1503	0,02	57	-0,11	36	100	112	459	10	87	90	129	121	115	118	111	
537	0,15	35	0,06	25	111	348	943	30	290	96	122	115	115	120	136	
-403	0,44	26	0,42	32	99	450	2461	44	577	97	127	116	116	107	141	
1365	-0,18	31	0,00	44	110	45	1394	13	474	82	106	132	122	106	119	
894	0,10	44	0,09	40	127	27	63	11	33	77	136	109	113	86	110	
355	0,10	23	0,22	37	108	231	955	18	200	94	108	116	113	116	125	
873	0,34	67	-0,02	27	111	201	201	39	39	93	109	109	109	112	136	
1477	0,03	58	-0,07	39	92	302	302	36	36	95	114	107	105	105	134	
1954	0,09	82	-0,09	52	101	1087	10720	76	2614	98	93	108	113	90	110	
934	0,11	46	0,10	43	100	849	11909	58	2945	98	110	115	115	97	124	
1284	0,08	56	-0,02	39	104	34	34	15	15	78	95	110	113	112	113	
523	0,48	67	0,25	47	96	133	484	13	169	92	109	106	113	101	91	
444	0,30	46	0,15	33	118	61	358	28	197	85	129	106	103	103	122	
813	0,38	69	0,02	29	91	110	405	15	131	90	108	122	118	109	139	
1630	-0,29	28	-0,15	34	101	346	613	28	188	96	129	128	123	119	149	
858	-0,01	31	0,01	30	109	139	3418	27	1028	92	118	112	105	120	125	
1496	-0,14	40	-0,10	36	114	1750	1783	114	128	99	119	115	112	109	122	
-84	0,29	25	0,23	23	132	49	992	21	415	83	123	121	113	98	124	
596	0,20	42	0,11	33	113	61	61	12	12	85	120	110	111	110	131	
1040	-0,18	20	0,03	37	109	24	24	11	11	74	127	125	121	111	118	
1128	0,37	81	-0,08	27	83	199	199	19	19	93	117	112	113	99	130	
909	0,24	58	0,04	35	85	778	1529	56	276	98	126	115	117	90	136	
1315	-0,08	40	-0,07	34	107	478	3724	27	949	97	109	123	118	115	134	
1024	0,13	51	0,04	39	95	862	5002	48	707	98	109	122	112	102	150	
1701	-0,29	31	-0,02	53	108	29	411	11	145	80	87	112	110	112	137	
-379	0,42	25	0,36	26	102	96	2978	15	1085	88	128	116	110	96	138	
20	0,53	51	0,20	23	114	98	206	10	44	89	110	109	108	112	130	
2514	-0,03	89	-0,22	51	102	117	609	16	77	90	89	100	104	110	108	
1482	-0,18	36	-0,01	47	94	240	240	39	39	94	126	120	120	90	107	
1402	-0,10	41	-0,03	42	120	277	1098	35	379	95	121	107	112	101	111	
253	0,33	42	0,06	15	112	354	1372	41	349	96	129	117	118	114	135	
1149	-0,05	37	-0,07	29	99	336	336	21	21	96	130	117	117	104	140	
1486	0,07	63	-0,11	35	121	152	152	27	27	92	118	114	119	87	112	
437	0,11	27	0,17	34	124	393	1379	19	279	96	98	113	106	120	123	
400	0,37	51	0,08	23	109	192	192	34	34	93	134	119	116	96	140	

Žebříček domácích býků dle SIH

POŘ.	JMÉNO BÝKA	ČÍSLO BÝKA	LIN-REG	NAR.	OT-JMENO	OM-JMENO	SIH	CZ-DCM	IB-DC M	CZ-STM	I-ST M	SPOL M
1	LA AXEL ET	CZ000828262053	NXB-553	2018	GYMNAST	YODER	144,7	476	542	55	83	98
2	N-V BERRY	CZ000055699064	NEO-922	2019	SEMINO	BOARD	143,4	112	112	16	16	94
3	AGRAS BRUTUS ET	CZ000065710064	NEO-977	2019	SEMINO	GATEDANCER	143,1	19	19	10	10	84
4	AGRAS BRUNO ET	CZ000065717064	NEO-969	2019	SEMINO	GATEDANCER	141,1	57	57	16	16	90
5	AGRAS BON JOVI ET	CZ000065728064	NEO-978	2019	SEMINO	GATEDANCER	138,8	19	19	11	11	84
6	AGRAS ARWEN	CZ000065512064	NXB-618	2018	GYMNAST	SUPERSHOT	137,6	154	154	26	26	95
7	AGRAS ZING ET	CZ000016652064	NXB-520	2017	APPRENTICE	SUPERSHOT	136,4	287	287	36	36	97
8	OSTRETIN ALBERTO ET	CZ000844033053	NEO-904	2018	SUPERCUP	ALTASUPERSTAR	135,8	149	149	19	19	95
9	AGRAS ZAIRE ET	CZ000065050064	NXB-549	2017	GYMNAST	BOSS	131,9	52	52	15	15	90
10	AGRAS AVAR ET	CZ000065405064	NXB-626	2018	VANCOUVER	JEDI	131,8	89	89	14	14	93
11	LA ASLAN ET	CZ000828261053	NXB-585	2018	GYMNAST	YODER	131,7	92	92	16	16	93
12	AGRAS APACHE ET	CZ000065497064	NXB-642	2018	VANCOUVER	RUBICON	130,4	246	246	48	48	97
13	AGRAS AUDI ET	CZ000065495064	NXB-617	2018	VANCOUVER	RUBICON	130,2	337	337	42	42	97
14	AGRAS ALVARO	CZ000065399064	NXB-613	2018	VANCOUVER	RUBICON	129,2	94	94	16	16	93
14	NO-PE VANCOUVER ET	CZ000002632064	NXB-431	2016	BOARD	BALISTO	129,2	2288	2327	155	173	99
16	OSTRETIN BRIDGE RED P	CZ000844155053	RED-766	2019	SANTORIUS	ALCHEMIST	129,0	24	24	11	11	85
17	AGRAS ZACK ET	CZ000016394064	NXB-440	2017	KERRIGAN	BOOKEM	128,2	308	308	56	56	97
18	NO-PE APOLLO ET	CZ000094604064	NEO-890	2018	IMAX	BATTLECRY	127,9	242	242	39	39	97
19	AGRAS ZADAR ET	CZ000016402064	NXB-442	2017	KERRIGAN	BOOKEM	127,8	463	463	54	54	98
20	AGRAS URANUS ET	CZ000928831061	NEO-587	2015	MONTROSS	MCCUTCHEN	127,7	1330	1614	138	172	99
21	NO-PE ZENO ET	CZ000048130064	NXB-502	2017	SUPERHERO	YODER	127,6	254	254	22	22	97
22	NO-PE ZEKON ET	CZ000048124064	NXB-486	2017	SUPERHERO	YODER	127,4	545	1021	51	191	99
23	ZELIV BASET	CZ000104798064	NEO-936	2019	SUPERCUP	HEINZ	127,1	45	45	17	17	89
24	OSTRETIN UGANDA ET	CZ000745716053	NXB-335	2015	SUPERSHOT	SUPERSIRE	126,0	1511	1511	111	111	99
25	AGRAS ARTUR ET	CZ000065499064	NXB-639	2018	VANCOUVER	RUBICON	125,4	178	178	21	21	96
26	N-V ALIF ET	CZ000055407064	NEO-875	2018	IMAX	DRACO	125,1	147	147	15	15	95
27	ZESPO ALAN ET	CZ000751269053	NXB-601	2018	RAIDEN	CHEVALIER	124,1	67	67	10	10	91
28	NO-PE ACHAT ET	CZ000114346064	NEO-923	2018	SEMINO	BOARD	124,0	122	122	16	16	94
29	NO-PE ADONIS ET	CZ000094578064	NEO-856	2018	SIMBA	ALTASPRING	123,7	339	339	40	40	97
30	N-V VAMP ET	CZ000001400064	NXB-441	2016	ALTASUPERSTAR	MONTROSS	123,5	170	170	20	20	95
31	NO-PE ACES ET	CZ000094606064	NEO-882	2018	IMAX	BATTLECRY	121,1	70	70	16	16	91
32	OSTRETIN UNIQUE ET	CZ000745634053	NEO-586	2015	DEFENDER	LEXOR	120,6	1251	1915	140	414	99
33	NO-PE ZAMPANZAR ET	CZ000048152064	NEO-811	2017	BLOWTORCH	YODER	120,5	85	190	18	30	92
34	OSTRETIN ZERUS ET	CZ000785833053	NXB-513	2017	SUPERHERO	MAIN EVENT	120,1	242	260	32	46	97
35	VYSOKA ZIGZAG-RED ET	CZ000771556052	RED-721	2017	APPRENTICE	SUPERSHOT	119,9	62	62	20	20	91
36	SLOUPNICE ZINAR ET	CZ000774646053	NEO-809	2017	SILVER	ROCKY	119,2	178	178	33	33	96
37	NO-PE ZIP ET	CZ000048120064	NXB-485	2017	SUPERHERO	YODER	119,1	271	356	33	67	98
38	AGRAS UNO DANCE ET	CZ000928903061	NXB-322	2015	SUPERSHOT	NUMERO UNO	118,9	153	153	21	21	95
39	AGRAS ULRICK ET	CZ000929123061	NEO-658	2015	COMMANDER	SUPERSIRE	118,8	104	104	23	23	93
40	N-V UTERO ET	CZ000917716061	NEO-616	2015	PRESIDENT	SUPERSIRE	118,7	118	118	17	17	94
41	VYSOKA VIVAT ET	CZ000715489052	NEO-672	2016	SILVER	LIQUID GOLD	117,8	164	164	25	25	95
42	OSTRETIN ARGONAUT	CZ000844061053	NXB-637	2018	VANCOUVER	BOSS	117,6	72	72	18	18	92
43	OSTRETIN ZEMIR	CZ000785972053	NEO-825	2017	HASELNUSS	PERRY	117,4	214	214	20	20	96
44	OSTRETIN ATTILA	CZ000822753053	NEO-843	2018	ELDORADO	MARDI GRAS	117,3	564	564	57	57	98
44	AGRAS ZUMA-RED ET	CZ000016583064	RED-719	2017	SALVATORE RC	SUPERSHOT	117,3	486	1280	51	146	98
46	NO-PE URAGAN ET	CZ000949755061	NEO-631	2015	YODER	SUPERSIRE	117,2	87	87	15	15	93
47	CBS ZESPO VAIL-ET	CZ000767819053	NXB-434	2016	MONTREY	BALISTO	116,7	963	963	68	68	99
48	OSTRETIN UMBERTO	CZ000745795053	NEO-636	2015	MAIN EVENT	SUPERSIRE	116,4	527	527	68	68	98
49	NO-PE ZLATAN ET	CZ000074298064	NEO-824	2017	ELDORADO	YODER	116,3	115	115	18	18	94
50	NO-PE ZIKMUND ET	CZ000048127064	NXB-489	2017	SUPERHERO	YODER	116,0	141	223	17	48	96
51	NO-PE URS ET	CZ000899088061	NEO-603	2015	YODER	HEADLINER	115,9	868	868	78	78	99
52	OSTRETIN ULSAN ET	CZ000745754053	NEO-635	2015	MAIN EVENT	SUPERSIRE	115,0	165	651	25	280	95
53	VYSOKA URIN ET	CZ000715374052	NXB-338	2015	DAMARIS	SUPERSONIC	113,3	596	596	46	46	99
53	OSTRETIN VAPOL RED P	CZ000761104053	RED-705	2016	APOLL P RED	LARON P	113,3	861	910	86	115	99
53	FARM-VA SPARTAN	CZ000646219081	NXB-182	2013	STERLING	MASSEY	113,3	198	198	54	54	96
56	OSTRETIN UNGAR	CZ000745733053	NEO-638	2015	DOMINANT	PAXTON	112,2	411	411	60	60	98
57	OSTRETIN POLLEDSTAR P	CZ000653290053	NEO-267	2011	ALTAIOTA	KOTT P	111,3	1970	2174	127	224	99
58	AGRAS UGO ET	CZ000929058061	NXB-361	2015	SUPERSIRE	O MAN	110,2	685	685	62	62	99
59	AGRAS AMADEUS ET	CZ000065098064	NEO-839	2018	ULTIMUS	SILVER	109,6	865	865	104	104	99
60	OSTRETIN LAURIN ET	CZ000562062053	NEA-739	2007	JARDIN	LAUDAN	109,3	2674	4568	174	1004	99
61	OSTRETIN ZILVAR	CZ000822669053	NGA-679	2017	JORBEN	BOSS	109,0	102	131	17	34	94
62	OSTRETIN UZBEK ET	CZ000745766053	NEO-655	2015	MAIN EVENT	SUPERSIRE	108,6	361	361	39	39	98
63	NO-PE UTEK ET	CZ000910600061	NEO-639	2015	YODER	HEADLINER	108,5	203	203	31	31	96
64	DOBRONIN LOBBY ET	CZ000612782061	NEA-737	2007	JARDIN	VELOX	108,4	676	1012	86	265	99
65	DOBRONIN SHEYENNE ET	CZ000839130061	NXB-191	2013	DAY	SNOWMAN	108,1	543	543	74	74	98
66	OSTRETIN KOTTAWA ET*P	CZ000527385053	NEA-669	2006	OTTAWA P RC	O MAN	107,7	87	102	35	48	93
66	HOLE PERSTITION	CZ000681548021	NXB-017	2011	SUPER	PLANET	107,7	2308	2308	138	138	99
68	OSTRETIN SUREBOY ET	CZ000683392053	NEO-418	2013	MASSEY	RAMOS	107,6	477	1152	69	462	98
69	AGRAS URIASS ET	CZ000929031061	NEO-656	2015	SILVER	SHAN	106,6	205	205	24	24	96
70	VYSOKA VALMONT ET	CZ000737104052	NEO-688	2016	ALTASPRING	DOORMAN	106,4	394	794	36	110	99
71	AGRAS ULTIMUS ET	CZ000929113061	NEO-657	2015	COMMANDER	SUPERSIRE	104,7	438	438	56	56	98
72	OSTRETIN TANKER	CZ000716230053	NXB-219	2014	SUPERSIRE	BOGART	104,1	302	1306	45	484	97
73	OSTRETIN MAFIOSO ET	CZ000580439053	NXA-841	2008	NIFTY	LAUDAN	103,9	694	694	72	72	99

(min. 10 stád na užitkovost a exteriér, stáří do 8 let nebo nebo min. 50 ins v probíhajícím či předchozím roce) (datum publikace 12/2023)

DSI-MLK	PH-MLK	PH-T %	PH-TKG	PH-B %	PH-BKG	RPH-SB	CZ-DCE	I-DC E	CZ-STE	I-STE	SPOL E	RPH-KON	RPH-VEM	RPH-EXT	RPH-PLD	DSI-DLH
140	2204	0,06	87	-0,14	52	106	412	412	43	43	96	123	123	121	107	139
147	1556	0,17	75	0,11	65	80	107	107	14	14	89	115	122	124	106	122
143	1567	0,10	68	0,06	60	102	23	23	10	10	77	133	116	117	105	114
138	677	0,34	59	0,21	47	106	51	51	18	18	84	137	124	123	108	116
142	1132	0,25	68	0,15	56	99	24	24	11	11	78	136	115	117	98	111
136	2357	-0,38	43	-0,11	63	97	156	156	25	25	92	114	112	115	112	128
134	2319	-0,17	65	-0,18	51	121	243	243	29	29	94	108	116	116	100	118
131	1749	-0,26	35	-0,04	52	120	129	129	18	18	90	109	128	122	104	133
129	1665	-0,32	27	-0,02	52	94	39	39	12	12	81	117	115	115	111	107
130	2212	-0,28	49	-0,17	49	116	84	84	13	13	88	116	115	114	101	114
126	2084	-0,15	59	-0,22	38	89	89	89	11	11	88	113	121	113	114	131
126	873	0,34	67	-0,02	27	111	201	201	39	39	93	109	109	109	112	136
129	1477	0,03	58	-0,07	39	92	302	302	36	36	95	114	107	105	105	134
125	596	0,20	42	0,11	33	113	61	61	12	12	85	120	110	111	110	131
123	1496	-0,14	40	-0,10	36	114	1750	1783	114	128	99	119	115	112	109	122
121	1040	-0,18	20	0,03	37	109	24	24	11	11	74	127	125	121	111	118
128	1482	-0,18	36	-0,01	47	94	240	240	39	39	94	126	120	120	90	107
122	400	0,37	51	0,08	23	109	192	192	34	34	93	134	119	116	96	140
126	1338	0,00	49	-0,06	36	100	394	394	46	46	96	126	109	113	96	131
130	2345	-0,24	58	-0,22	46	89	1081	1081	101	101	98	126	105	111	99	98
121	794	0,18	48	0,00	26	105	175	175	19	19	93	115	114	111	105	131
121	683	0,13	38	0,04	27	92	512	600	42	84	97	113	118	114	112	130
128	1387	-0,12	38	0,00	46	107	44	44	18	18	80	108	115	112	95	116
129	1849	-0,09	58	-0,13	43	103	1025	1025	81	81	98	103	109	111	91	121
116	1014	-0,01	37	-0,08	23	109	139	139	19	19	91	118	111	110	114	138
119	595	0,22	44	0,01	21	95	156	156	14	14	92	117	124	123	105	135
120	352	0,40	52	0,06	19	111	62	62	10	10	85	102	117	112	101	124
122	461	0,22	39	0,10	26	95	84	84	17	17	88	123	117	123	97	108
112	1313	-0,20	27	-0,16	22	101	296	296	36	36	95	123	126	120	116	135
119	893	-0,12	21	0,02	32	108	145	145	18	18	91	109	121	121	100	123
114	-15	0,28	27	0,14	16	106	48	48	10	10	82	137	132	129	99	131
112	-284	0,33	21	0,20	12	111	864	1069	95	203	98	119	128	122	115	100
111	334	0,10	23	0,03	14	121	70	70	17	17	86	103	120	113	113	126
109	-340	0,31	17	0,17	7	108	214	214	26	26	94	118	121	117	119	126
111	950	-0,26	9	-0,06	24	117	46	46	11	11	81	116	104	106	116	120
107	124	0,29	33	-0,02	2	109	102	102	27	27	89	138	122	122	107	123
111	524	-0,12	8	0,03	21	88	188	236	27	46	93	114	119	118	123	128
105	1093	-0,41	-3	-0,14	18	120	135	135	19	19	92	118	116	114	123	110
117	743	-0,04	24	0,03	27	91	63	63	15	15	86	108	111	113	109	100
116	1140	-0,10	32	-0,10	25	104	95	95	13	13	89	111	101	103	105	109
116	216	0,26	34	0,09	18	94	156	156	22	22	92	108	103	107	105	108
107	-76	0,11	8	0,11	10	111	74	74	17	17	86	130	114	114	109	116
107	-422	0,11	-5	0,24	12	102	190	190	17	17	93	104	112	110	116	132
114	124	0,14	19	0,14	19	67	362	362	30	30	96	118	110	109	101	140
105	1786	-0,40	22	-0,34	14	104	256	336	37	74	94	121	123	119	112	139
115	1727	-0,28	33	-0,22	27	122	64	64	12	12	86	91	109	105	107	125
109	-1194	0,91	33	0,33	-7	114	745	745	53	53	98	106	119	116	110	117
114	367	0,36	50	-0,03	9	88	443	443	53	53	97	107	113	114	119	96
109	223	0,21	29	0,01	8	93	69	69	15	15	86	127	120	115	104	129
114	803	0,03	33	-0,05	20	98	124	160	17	27	91	110	121	113	100	132
108	303	0,08	19	0,00	11	112	667	667	59	59	98	119	114	111	106	110
115	341	0,13	26	0,07	19	86	89	89	17	17	89	102	101	106	119	98
116	534	0,27	47	-0,02	15	87	478	478	39	39	97	88	102	102	115	100
115	828	-0,24	7	0,02	30	102	500	500	49	49	97	110	103	106	90	116
112	1029	-0,24	13	-0,07	25	99	101	101	45	45	89	102	109	108	102	120
107	-175	0,43	34	0,05	0	109	289	289	38	38	95	114	107	109	96	106
114	721	0,02	29	-0,03	20	86	1258	1258	77	77	98	104	99	98	100	99
104	367	-0,12	2	-0,03	9	106	293	293	37	37	95	109	103	101	106	119
99	-429	0,26	9	0,06	-8	101	615	615	82	82	97	129	124	123	97	135
106	253	-0,10	1	0,05	14	87	1571	1603	112	134	99	105	116	108	99	98
96	-465	0,02	-14	0,10	-5	107	67	67	14	14	85	112	116	115	113	124
102	640	-0,06	18	-0,14	4	94	252	252	31	31	95	108	113	113	109	109
102	188	0,22	28	-0,09	-4	116	141	141	25	25	92	112	107	105	102	112
107	489	-0,11	7	-0,01	15	88	411	452	55	82	97	99	108	105	106	95
112	1012	0,02	39	-0,14	16	77	428	428	60	60	97	114	100	104	99	72
106	228	0,10	19	-0,01	6	116	83	83	34	34	88	101	92	92	105	92
110	1069	-0,17	22	-0,14	18	85	1394	1394	101	101	99	112	102	102	89	103
104	-385	0,36	20	0,10	-2	108	304	332	50	69	96	106	103	106	103	106
103	214	0,11	19	-0,04	3	69	185	185	20	20	93	122	113	114	102	106
96	-1119	0,49	1	0,20	-17	117	384	494	32	76	96	117	131	122	109	106
99	-293	0,29	17	-0,01	-10	87	327	327	36	36	96	129	116	122	103	95
101	-501	0,50	27	0,04	-12	116	231	231	38	38	94	90	108	105	96	103
101	366	-0,10	4	-0,07	4	92	420	420	49	49	97	104	96	98	109	109

TOP genomických býků dle GSIH (datum publikace 12/2023)

POŘ. Jméno byka	Číslo byka	Lin-Reg	Nar.	Org.	Ot-jmeno	Om-jmeno	GSIH	Spol. m	Dsi-mlk	Ph-mlk	Ph-t%	Ph-tkg	Ph-b %	Ph-bkg	Rph-sb	Spole	Rph-kon	Rph-vm	Rph-ext	Rph-pld-jal	Rph-pld-kr	Rph-pld	Dsi-dlh	
1	VALTER	US00323593133	NBR-262	2021	906	ALTAMAGNIQUE	ALTA PLINKO	148,3	66	146	1285	0,34	84	0,13	58	113	52	133	110	116	107	105	123	
2	BONAPARTE	CZ000863678053	NBR-012	2019	401	SEMINO	POLLEDSTAR	144,1	73	143	1673	0,15	78	0,03	59	87	61	133	112	113	115	99	106	98
3	ERROS	CZ00026888064	NXB-956	2022	401	CAMUIS	ALTASPRING	143,8	69	143	1842	0,11	80	-0,01	59	99	56	129	122	121	113	99	106	110
4	ERNEST	CZ000066807064	NBR-236	2022	803	FOREMAN	RUBICON	142,7	69	139	1767	0,02	67	-0,01	57	91	52	137	131	132	128	101	114	103
5	ENERGY	CZ000925798053	NBR-269	2022	401	BLACKFOOT	ZING	142,5	73	138	2027	-0,15	58	-0,05	60	121	59	127	118	115	102	107	104	113
6	PICARD	LU000318176026	NXB-932	2021	929	PIKACHU	CASINO	142,3	66	138	1618	0,06	66	0,00	54	114	49	138	114	118	113	101	106	111
7	GIRO	DE00036337090	NBR-200	2021	929	GLADIUS	ALTAHOTHAND	141,4	69	134	1757	-0,06	58	-0,05	51	114	52	140	129	125	106	104	105	118
8	ALTAEXQUISITE	US00322495987	NBR-208	2021	931	ALTAZAZZLE	PURSUIT	141,3	68	133	760	0,31	59	0,14	42	103	58	131	121	120	128	122	125	130
8	BALATON	CZ000863622053	NBR-013	2019	401	SEMINO	MARDI GRAS	141,3	75	140	1290	0,17	65	0,10	55	91	61	129	125	122	114	104	109	106
10	LIBERATE	NL000684554460	NXB-874	2020	101	GIGANTIX	RUSH HOUR	141,2	69	138	1332	0,05	54	0,10	56	102	50	133	111	112	106	103	104	109
11	ETC	CZ000066819064	NBR-235	2022	604	FOREMAN	RUBICON	141,0	69	138	1555	0,08	66	0,01	52	94	55	128	128	127	130	106	117	103
12	BLACKFOOT	CZ000065736064	NEO-984	2019	201	SEMINO	GATEDANCER	140,9	84	139	933	0,30	65	0,16	51	103	76	134	112	113	102	102	107	103
13	DIABLO	CZ000211570064	NBR-141	2021	401	RAPID	ALTASPRING	140,5	73	140	1683	0,11	74	-0,01	54	111	58	122	120	121	114	103	108	110
14	DONUT P RED	CZ000256810034	RED-843	2021	201	GRANDO RED	SOLITAIR P	140,4	73	134	1584	-0,15	42	0,03	56	112	53	142	122	122	108	106	107	113
15	DREW	US003236793980	NBR-260	2022	906	GRAZIANO	RAPID	140,2	66	137	443	0,51	67	0,24	43	113	48	127	115	115	106	108	107	117
16	MILAN	NL000628814771	NBR-229	2021	703	GLADIUS	PURSUIT	139,9	68	132	1215	0,07	53	0,04	45	111	54	139	124	124	114	108	110	114
17	COWBOY	NL000927928915	NBR-018	2019	401	CRIMSON	JEDI	139,8	69	132	954	0,18	54	0,09	43	122	59	120	110	111	120	108	114	118
18	MOMENTO	US003224956436	NBR-194	2020	703	MOLINE	PURSUIT	139,2	68	136	1198	0,33	79	0,03	43	101	53	119	117	116	113	112	112	116
19	DOLMEN	NL000734970583	NXB-944	2020	101	TOPSTONE	RELEVANT	138,8	69	135	1155	0,12	55	0,08	48	108	56	140	110	113	109	103	106	112
19	FELIX	CZ000066964064	NXB-985	2023	803	LOVNO	SANJAY	138,8	69	134	1665	-0,03	58	-0,03	50	113	55	125	122	124	108	104	106	112
21	EDA	CZ000066603064	NBR-181	2022	803	BRUNO	GYMNASI	138,5	73	134	1234	0,10	57	0,06	48	107	60	133	133	127	110	102	105	110
22	COLOSSAL	US003228764447	NBR-232	2022	906	GRAZIANO	RENEGADE	138,4	66	135	203	0,73	78	0,23	33	102	48	138	128	129	91	110	100	115
23	RAMSTEIN RED	NL000740210192	RED-855	2021	803	JAYVANO	JACUZZI-RED	138,2	69	137	1433	0,09	62	0,05	53	114	51	139	115	112	99	96	97	117
24	JAFFA	US003216213973	NXB-865	2021	901	AHEAD	BIG AL	138,1	69	131	161	0,52	57	0,25	33	104	55	131	116	120	111	118	114	120
24	BLINKO	NL000964999415	NBR-228	2021	703	ALTA PLINKO	CHARL	138,1	69	134	1056	0,19	59	0,08	44	105	57	127	118	113	119	102	110	112
24	TIGERMAN	US003214541108	NXB-842	2020	510	TAOS	ROME	138,1	69	133	1203	0,15	60	0,03	44	99	58	138	117	121	108	108	107	111
27	ECONO	CZ000066922064	NBR-263	2022	803	FACTOTUM	VANCOUVER	138,0	69	142	2090	0,04	81	-0,07	59	113	54	106	119	114	98	102	99	113
27	FELLANI	DE000362322891	NBR-130	2020	929	FREEMAX	YOVO	138,0	69	132	1310	0,05	54	0,02	45	110	51	135	122	124	123	107	115	112
27	ZENYATTA	US003231545221	NBR-160	2021	703	ALTAZAZZLE	ROLAN	138,0	69	134	1422	0,13	67	-0,01	45	98	50	137	120	124	101	108	104	125
30	PEACE	NL000575217865	NXB-907	2021	803	CAPTAIN	REDROCK	137,9	69	141	1726	0,05	69	0,01	58	109	56	98	111	109	109	108	108	116
31	SEGA P RDC	DE000363222741	NXB-909	2021	510	STAR P RDC	RANGER	137,7	66	131	1085	0,06	46	0,08	45	116	49	137	119	115	119	106	112	113
32	MANSION	NL000716113449	NXB-759	2019	101	MARTIN	SIMBA	137,6	69	132	1465	-0,06	47	0,01	49	104	54	137	111	110	106	105	105	120
33	DELAWARE	CZ000066338064	NBR-153	2021	201	MOLINE	SEMINO	137,5	73	134	1240	0,18	65	0,03	45	100	56	122	112	113	123	103	113	108
34	POKER	DE000363111504	NXB-890	2021	929	PIKACHU	STARELLO	137,3	66	129	1360	-0,09	40	0,01	46	102	48	137	113	116	112	117	112	112
35	ALTAINTEREST	US003215425805	NBR-110	2020	930	ALTA PLINKO	POSITIVE	137,1	69	134	1436	0,09	62	0,00	47	106	58	120	111	113	103	111	106	132
36	POWERHOUSE	US003235932906	NBR-227	2021	703	WHEELHOUSE	ALTAZAZZLE	136,9	69	139	927	0,33	68	0,16	50	107	55	112	108	112	112	101	106	125
37	BELMONDO	DE000540625415	NXB-891	2020	929	BENZ	SEMINO	136,8	69	132	1381	-0,02	49	0,02	48	110	55	134	108	111	119	115	116	116
37	ALTA SEVERUS	US003224956127	NBR-169	2021	931	ALTA PLINKO	CRIMSON	136,8	69	138	1021	0,27	66	0,12	48	118	55	103	95	100	101	113	106	131
37	OPTIMIZER	NL000597117974	NXB-760	2020	101	MARTIN	HOTLINE	136,8	69	135	1384	0,11	63	0,02	47	93	59	139	123	119	104	103	103	110
40	CAPITOL	DE000362769977	NXB-903	2021	510	CARENZO	MERRYGUY	136,6	66	130	1602	0,00	59	-0,08	42	117	47	124	120	111	108	109	108	118
41	EARLYBIRD	CA000013636769	NBR-233	2020	906	EINSTEIN	RENEGADE	136,5	69	131	586	0,38	60	0,13	35	102	57	110	117	115	122	114	117	122
42	CUMULUS	US003224809684	NXB-926	2021	901	CONWAY	LIONEL	136,4	69	135	1154	0,27	71	0,05	44	97	50	128	109	116	116	103	109	108
42	MOBI	NL000718517946	NBR-132	2021	803	MOLINE	GRANITE	136,4	69	131	1225	0,22	69	-0,02	37	99	53	119	120	122	123	106	114	111
42	SWIFFER	FR002235672476	NXB-970	2021	903	HULK P	KEEPER P	136,4	69	127	737	0,06	33	0,13	40	112	49	132	135	126	123	110	116	116
45	MO RED PP	DE000541743745	RED-851	2022	929	MCDONALD P RED	MATCH	136,3	66	130	1528	0,01	57	-0,06	42	128	50	144	121	123	105	111	107	124
46	JARHEAD	US003213270779	NXB-929	2020	121	HEIR	CHARL	136,2	69	131	1102	0,09	50	0,06	44	114	51	119	123	120	125	104	114	119
47	CYRANO	CZ000045780064	NXB-784	2020	803	ARWEN	BENZ	135,9	73	135	2090	-0,23	50	-0,09	57	108	59	115	117	118	102	105	103	112
47	BENNIE	CA000013353688	NBR-007	2019	906	TIMBERLAKE	ALTAROBSON	135,9	77	134	1919	-0,12	57	-0,08	52	99	58	107	120	118	115	103	108	135

TOP českých genomických býků dle gSIH (datum publikace 12/2023)

POŘ. JMENO BYKA	CISLO BYKA	LIN-REG	NAR.	ORG.	OT-JMENO	OM-JMENO	gSIH	SPOL.M	DSI-MLK	PH-MLK	PH-T%	PHTKG	PH-B%	PH-BIG	RPH-SB	SPOLE	RPH-KON	RPH-VEM	RPH-EXT	RPH-PLD-JAL	RPH-PLD-KR	RPH-PLD	DSI-DLH	
49	DELON	CZ000677250072	NXB-858	2021	803	EASTWOOD	DYNAMO	135,8	72	130	1116	0,13	55	0,03	41	110	50	136	121	120	120	102	111	114
50	SMAUG PP	DE00012482627	NBR-131	2020	929	SIMON P	MATCH	135,7	69	129	1588	-0,15	42	-0,04	47	125	54	127	116	116	118	108	113	116
50	BENCH	DE001604380341	NBR-239	2021	929	BENNIE	KENSINGTON	135,7	67	132	1629	-0,08	51	-0,04	48	105	54	128	129	128	96	104	100	118
52	LOVOO	US003209481407	NXB-830	2020	803	RENEGADE	FABULOUS	135,6	69	127	785	0,22	51	0,07	35	111	58	137	128	129	108	108	108	119
53	DESERT	CZ000904766053	NXB-855	2021	401	GEYSER P	SEMINO	135,5	73	132	1147	0,01	44	0,09	49	109	58	139	136	129	104	103	103	118
53	JUST IN TIME	NL000740210262	NXB-868	2021	803	CAPTAIN	REDROCK	135,5	69	130	1448	0,01	54	-0,03	43	103	55	117	121	116	117	119	118	118
55	ZILLION	US000321059070	NXB-778	2019	703	BIG AL	FABULOUS	135,4	69	129	411	0,46	60	0,15	31	123	56	131	117	117	102	105	103	115
55	DUNAJ	CZ000066343064	NBR-121	2021	803	MOLINE	SEMINO	135,4	73	131	607	0,36	58	0,14	37	98	59	136	111	110	122	103	112	106
55	CALVADOS P	CZ000863798053	NXB-740	2020	401	ZOLOGRAM P	MARDI GRAS	135,4	73	133	317	0,43	54	0,26	40	107	59	100	120	113	112	108	110	111
55	MINGUS	DK002468005724	NBR-041	2019	906	PURSUIT	SUPERHERO	135,4	67	126	666	0,25	49	0,08	31	104	56	145	119	121	110	109	109	126
59	DISTEFANO	IT001991277781	NXB-783	2019	121	ALTAHOTHAND	ALTATOHOT	135,3	69	129	1283	-0,02	45	0,00	43	126	54	130	125	121	105	99	102	119
59	DEMOON	CZ000211571064	NBR-142	2021	401	MOON	ZEKON	135,3	73	132	1454	0,08	62	-0,04	43	101	61	112	124	119	118	103	110	111
59	DRAJV P RED	CZ00093688021	RED-834	2021	803	GRANDON RED	SOLITAIR P	135,3	73	132	1440	-0,07	46	0,01	49	116	56	134	109	115	103	103	103	111
59	ZURI	US0003215568846	NBR-137	2020	101	ALTAZAZZLE	TAHITI	135,3	69	133	659	0,55	79	0,10	33	97	52	109	125	123	113	107	109	128
59	TYROL	US0003237112600	NXB-914	2021	101	PARFECT	EISAKU	135,3	69	129	1245	0,04	50	0,00	41	92	55	141	121	126	110	112	111	108
64	FINCH	DE001406051308	NBR-174	2020	929	FREEMAX	BUBBA	135,2	69	129	959	0,14	50	0,07	40	91	53	137	127	124	128	106	117	108

TOP jalovic dle GSIH (datum publikace 12/2023)

POř. JALOVICE Č.	JMÉNO JALOVICE	NAR.	OT-JMÉNO	OM-JMÉNO	CHOVATEL	GSIH	SPOL M	DSI-MLK	PH-MLK	PH-1%	PH-TKG	PH-B%	PH-BKG	RPH-SB	RPH-KON	RPH-VEM	RPH-EXT	RPH-PLD	DSI-DLV
1	CZ000481743953	OSTRETIN RADANA 88	07/11/2021	BRUNO	ZING	ZS OSTRETIN A.S.	146,9	73	139	1841	-0,01	66	-0,02	57	116	128	120	119	111
2	CZ000362252972		24/05/2023	GLADIUS	GARDO	ZAMORAVI, A.S.	146,3	73	142	2531	-0,07	83	-0,15	61	118	124	119	111	111
3	CZ000475265952		21/06/2022	BRUTUS	GUARANTEE	KARSIT AGRO, A.S.	143,8	73	144	848	0,40	73	0,23	56	110	116	117	115	109
4	CZ000535527953	SLOUPNICE RONJA 5527	05/10/2022	ALTAPLINKO	HOTLINE	ZD SLOUPNICE	143,6	73	145	1692	0,14	79	0,04	61	117	115	113	103	117
5	CZ000556253953		03/06/2023	ALTAALANZO	TIMBERLAKE	ZS OSTRETIN A.S.	143,5	69	140	1418	0,10	64	0,07	57	112	129	120	123	109
6	CZ000535677953	SLOUPNICE ELBA ET 5677	07/01/2023	ALTAALANZO	CAPTAIN	ZD SLOUPNICE	143,0	69	136	933	0,33	69	0,11	45	107	137	122	111	114
7	CZ000954745931		28/03/2022	TAOS	FREEBORN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	142,7	73	137	2196	-0,29	47	-0,06	63	104	129	124	120	113
7	CZ000556195953		15/03/2023	DUNAJ	ALADIN	ZS OSTRETIN A.S.	142,7	70	142	1368	0,15	67	0,10	58	103	125	108	109	110
9	CZ00053511953	SLOUPNICE HERMONIA 5911	07/06/2023	AXEL	JEDI	ZD SLOUPNICE	142,4	73	142	2322	-0,07	76	-0,11	61	100	112	123	118	108
10	CZ000466108981		02/06/2023	ALTAALANZO	BERRY	STAROJICKO, A.S.	142,2	69	143	1016	0,29	68	0,19	58	99	127	106	114	109
11	CZ000619347921		11/05/2023	ALTAALANZO	AXEL	ZD KRASNA HORA A.S.	142,1	69	135	1809	0,00	66	-0,07	49	111	137	127	124	112
11	CZ000021552964	NO-PE ALONZO EVEGREEN	02/01/2023	ALTAALANZO	GYMNAST	NOVAK PETR JUNIOR	142,1	69	138	1709	0,11	75	-0,03	51	94	125	119	119	110
11	CZ000535765953	SLOUPNICE VINNIE 5765	25/02/2023	WHEELHOUSE	RAPID	ZD SLOUPNICE	142,1	73	143	2018	0,00	74	-0,03	62	112	117	111	118	109
14	CZ000481903953	OSTRETIN PETUNIA 111	04/06/2022	BONAPARTE	ZILLION	ZS OSTRETIN A.S.	141,9	70	139	1533	0,23	82	-0,01	49	107	141	123	124	104
15	CZ000947906961		28/02/2022	GLADIUS	CRIMSON	NOVAK PETR JUNIOR	141,7	73	140	1449	0,19	74	0,04	53	118	119	111	113	104
15	CZ000944067961		12/06/2023	FELLOWSHIP	SEMINO	AGRAS BOHDALOV, A.S.	141,7	69	139	1205	0,23	69	0,08	51	105	132	121	115	106
17	CZ000535181953	SLOUPNICE VINIE 5181	19/02/2022	UPSWING	RAPID	ZD SLOUPNICE	141,4	73	135	917	0,36	72	0,08	41	114	130	119	122	115
17	CZ000021575964	NO-PE BONAPARTE SUNNY	26/02/2023	BONAPARTE	MOON	NOVAK PETR JUNIOR	141,4	67	142	1960	0,04	77	-0,03	60	102	125	117	107	101
19	CZ000943359961		08/05/2022	BRUTUS	VANCOUVER	AGRAS BOHDALOV, A.S.	141,3	73	138	1511	0,04	60	0,04	55	107	137	121	121	106
19	CZ000943838961		17/01/2023	FELLOWSHIP	VANCOUVER	AGRAS BOHDALOV, A.S.	141,3	69	138	1805	0,03	70	-0,03	54	113	128	127	121	100
21	CZ000535199953		04/03/2022	BLACKFOOT	BREWMASTER	ZD SLOUPNICE	141,0	73	140	812	0,48	79	0,15	45	102	137	116	119	103
21	CZ000011361964		20/08/2023	FUGLEMAN	GRIFF	ZD ROSTYN V HODICICH	141,0	69	138	1417	0,10	63	0,05	54	106	129	126	121	105
23	CZ000535065953	SLOUPNICE EMILY 5065	05/12/2021	ALTAZAZZLE	RAPID	ZD SLOUPNICE	140,8	73	138	1613	0,05	66	0,00	53	103	119	126	121	111
23	CZ000463394981		15/07/2022	BONAPARTE	GARDO	STAROJICKO, A.S.	140,8	70	138	1918	-0,01	68	-0,06	55	95	133	115	111	103
23	CZ000992579931		05/08/2023	MILKY	BIGSHOT	AGRODRUZSTVO ZAHORI	140,8	73	139	1420	0,15	69	0,04	52	104	119	115	108	112
26	CZ000901520961		29/12/2022	CRIMSON	BERRY	ZDV NOVOSVETSKO	140,5	73	136	1501	0,06	63	0,01	51	107	110	124	123	114
26	CZ000978753961		09/02/2023	MARTIN	MASTROLI	ZD „VYSOCI“ ZELIV	140,5	73	136	1652	-0,03	57	0,00	53	110	134	116	117	117
28	CZ000001542934		20/04/2023	BLACKFOOT	ZADAR	AGRO SEDIČE A.S.	140,3	73	138	1213	0,17	63	0,09	51	109	130	112	115	108
29	CZ000943476961	AGRAS AM EBONY 1	15/07/2022	GLADIUS	SEMINO	AGRAS BOHDALOV, A.S.	140,2	73	138	1939	-0,10	60	-0,03	59	106	124	120	118	109
30	CZ000354966972		09/10/2022	BENNIE	ALBERTO	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	139,7	71	138	2478	-0,28	58	-0,13	63	106	115	113	120	109
30	CZ000943708961	AGRAS EN BLACK MAJESTY 2	04/11/2022	MIAMI	AUDI	AGRAS BOHDALOV, A.S.	139,7	73	129	1167	0,13	57	0,00	38	113	127	119	123	112
30	CZ000572092953		08/02/2023	BONAPARTE	ZOLOGRAM P	AGRODRUZSTVO KLAS	139,7	70	135	1260	0,16	64	0,04	47	102	123	117	111	102
30	CZ000362267972		07/06/2023	GLADIUS	SEMINO	ZAMORAVI, A.S.	139,7	73	137	1490	0,07	63	0,02	52	119	131	120	119	107
34	CZ000989800961	NO-PE BRUNO SONETA	21/11/2022	BRUNO	ALTASPRING	NOVAK PETR JUNIOR	139,6	73	138	1205	0,20	66	0,08	50	103	136	132	105	109
34	CZ000897118961		16/02/2023	CYRANO	HANDLE	ZERAS A.S.	139,6	70	138	1643	0,02	64	0,00	55	114	119	110	116	111
36	CZ000943369961	AGRAS FANNY HARIBO 4	13/05/2022	DUKO	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.	139,4	71	139	1871	0,06	76	-0,06	53	100	119	115	111	105
36	CZ000494373952		28/09/2022	MOON	DIESEL	ZEPO BOHUSLAVICE A.S.	139,4	73	134	948	0,17	54	0,12	47	112	127	124	121	106
36	CZ000974203961		12/11/2022	BRUTUS	DIESEL	ZD CASTROV	139,4	73	136	1409	0,13	67	0,01	48	112	132	104	108	114
36	CZ000943830961		15/01/2023	FACTOTUM	SANJAY	AGRAS BOHDALOV, A.S.	139,4	69	141	2048	-0,08	66	-0,04	62	108	117	126	119	102
36	CZ000535695953	SLOUPNICE DIANA 5695	18/01/2023	SIMON P	MILLINGTON	ZD SLOUPNICE	139,4	73	134	2196	-0,16	62	-0,14	53	120	140	116	118	108
36	CZ000287835972		28/01/2023	LOVOKO	ALBERTO	VALLASSE ZOD.DRUZST.	139,4	69	135	1348	0,05	55	0,04	50	107	121	119	118	109
42	CZ000423284931		26/08/2021	BLACKFOOT	CRIMSON	AGRODRUZSTVO ZAHORI	139,2	73	139	1936	0,02	74	-0,06	55	113	117	105	109	106
42	CZ000436504981		02/03/2022	LONDON	AXEL	AGROSUJAK A.S.	139,2	73	134	1465	0,06	60	0,00	47	107	137	118	117	112
42	CZ00035472972		10/01/2023	ALTAALANZO	CAMERON	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	139,2	69	140	1833	-0,03	64	-0,01	58	94	120	107	111	111
42	CZ000021571964	NO-PE BONAPARTE SAVANA	05/02/2023	BONAPARTE	MOON	NOVAK PETR JUNIOR	139,2	67	148	2236	0,04	88	-0,05	66	95	103	119	116	108
42	CZ000021577964	NO-PE BONAPARTE SCARLET	03/03/2023	BONAPARTE	MOON	NOVAK PETR JUNIOR	139,2	67	145	1767	0,11	78	0,03	63	95	117	117	103	99
42	CZ000944157961		03/08/2023	MOON	EASTWOOD	AGRAS BOHDALOV, A.S.	139,2	73	133	1041	0,13	53	0,08	45	105	131	120	120	111
42	CZ000944159961		04/08/2023	GARDO	ALTATOPSHOT	AGRAS BOHDALOV, A.S.	139,2	73	133	1219	0,11	58	0,03	44	121	132	114	117	104
49	CZ000989779961	NO PE CAMIUS SALIMA	03/09/2022	CAMIUS	ALTASPRING	NOVAK PETR JUNIOR	139,1	69	140	1312	0,24	74	0,06	51	103	132	122	104	112
49	CZ000535792953	SLOUPNICE ELBA 5792	09/03/2023	TROOPER	CAPTAIN	ZD SLOUPNICE	139,1	73	129	1039	0,21	61	0,01	36	113	137	126	116	111

51	CZ000944061961	09/06/2023	BON JOVI	DENVER	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,9	73	134	1418	0,01	54	0,02	49	106	134	124	120	111	109
51	CZ000944167961	08/08/2023	GARIDO	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,9	73	134	1236	0,27	74	0,00	41	116	136	118	122	103	112
53	CZ000436438981	03/02/2022	MORANT	AXEL	AGROSUMAK A.S.	138,8	73	134	1586	0,01	60	-0,02	49	93	140	123	117	108	115
53	CZ000733299932	08/10/2022	BONAPARTE	MONSIEUR	MALY BOR AGROSPOL,AS	138,8	70	136	1320	0,17	67	0,03	48	111	126	113	111	111	104
53	CZ000556193953	12/03/2023	ALTAALANZO	HELIX	ZS OSTRETIN A.S.	138,8	69	134	1345	0,11	62	0,01	46	110	121	114	117	111	113
53	CZ000614647921	29/05/2023	HALFTIME	MOON	VOD ZDISLAVICE	138,8	71	132	1265	0,21	69	-0,01	40	112	133	119	119	109	116
53	CZ000287998972	21/07/2023	LOVOO	GRIFF	VALASSKE ZOD,DRUZST.	138,8	69	135	1472	0,04	59	0,00	49	96	132	122	122	111	107
53	CZ000992865931	21/07/2023	TAOS	GRIFF	AGRODRUZSTVO ZAHORI	138,8	73	137	1879	-0,09	58	-0,04	56	100	126	112	112	108	108
53	CZ000536055953	05/09/2023	RAPID	RENEGADE	ZD SLOUPNICE	138,8	73	141	1559	0,07	65	0,05	58	94	106	119	118	111	109
60	CZ000481841953	21/03/2022	BONAPARTE	VANCOUVER	ZS OSTRETIN A.S.	138,6	70	136	1843	-0,05	62	-0,05	53	107	126	121	118	103	105
60	CZ000436869981	04/08/2022	AXEL	JUNIOR	AGROSUMAK A.S.	138,6	73	136	2481	-0,12	76	-0,21	52	105	128	111	115	107	114
60	CZ000974141961	19/08/2022	BRUTUS	PEPPER	ZD CASTROV	138,6	73	137	1554	0,09	68	0,00	50	107	126	109	113	112	106
60	CZ000556267953	19/06/2023	DIABLO	PARDAL	ZS OSTRETIN A.S.	138,6	70	132	1540	-0,09	46	0,00	50	114	138	115	119	111	111
64	CZ000535338953	03/06/2022	ALTAIONAH	JEDI	ZD SLOUPNICE	138,5	73	137	2870	-0,53	40	-0,17	69	112	125	114	109	106	113
64	CZ000481753952	16/08/2022	BRUTUS	ALTBAYOU	AGROPODNIK HUMBUKY	138,5	73	141	1541	0,10	68	0,06	59	105	116	107	111	103	103
64	CZ00036263972	04/06/2023	GLADIUS	DETOUR	ZAMORAVI, A.S.	138,5	73	134	1559	0,08	67	-0,04	46	117	133	130	125	101	113
64	CZ000368493972	25/08/2023	COLLECTOR	AXEL	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	138,5	69	133	1341	0,19	70	-0,01	42	118	112	121	116	107	116
68	CZ000933117961	08/02/2022	GRIFF	ALTBGOOD	ZOD KAMEN	138,3	73	141	1255	0,28	76	0,09	53	100	128	102	105	98	109
68	CZ000490154953	20/02/2022	BERRY	ZACK	ZIVA A.S.	138,3	73	136	1249	0,11	58	0,07	50	89	137	124	124	104	109
68	CZ000943255961	04/03/2022	GLADIUS	GYMNAS	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,3	73	132	1931	-0,17	52	-0,10	50	112	120	126	122	115	112
68	CZ000943387961	25/05/2022	MOON	TIMBERLAKE	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,3	73	131	1127	0,08	50	0,06	45	109	124	126	119	115	114
68	CZ000943425961	16/06/2022	DUKO	GYMNAS	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,3	71	132	1699	-0,20	40	-0,01	53	102	140	120	124	115	108
68	CZ000943700961	01/11/2022	FACTOTUM	TIMBERLAKE	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,3	69	138	1904	-0,03	66	-0,05	55	102	118	119	117	104	110
74	CZ000545629953	02/03/2022	BRUNO	MOXIE	AGRODRUZSTVO KLAS	138,2	73	133	426	0,28	44	0,25	44	109	131	123	122	114	108
74	CZ000943553961	20/08/2022	FOREMAN	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,2	69	131	1041	0,22	62	0,04	40	98	136	129	129	119	103
74	CZ000943580961	02/09/2022	DELAP	RUBICON	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,2	69	134	1275	0,14	62	0,02	45	101	119	118	113	110	110
74	CZ000429511981	29/10/2022	CRIMSON	BELWETHER	VOD STEBORICE	138,2	73	132	574	0,42	63	0,15	37	128	115	111	112	107	122
74	CZ000943839961	17/01/2022	FACTOTUM	ALBERTO	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,2	69	134	1623	-0,10	48	0,00	54	118	119	125	122	105	113
74	CZ000644880921	01/05/2023	ALTAZAREK	GRIFF	ZD TRH.STEPANOV, A.S.	138,2	73	138	1153	0,23	67	0,09	50	102	129	111	112	112	116
74	CZ00001721964	16/05/2023	FUGLEMAN	ALTAOPSHOT	ZEMEDELSKA A.S. LIPA	138,2	69	138	1318	0,09	58	0,09	55	96	119	112	112	103	109
81	CZ000943675961	14/10/2022	MIAMI	ALTAOPSHOT	AGRAS BOHDALOV, A.S.	138,0	73	132	1325	0,12	62	0,00	43	113	110	119	116	117	110
81	CZ000354981972	21/10/2022	BENNIE	COFFEE	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	138,0	71	140	1721	0,10	75	-0,02	54	97	108	120	121	108	110
81	CZ000974198961	06/11/2022	BRUTUS	HAWAI	ZD CASTROV	138,0	73	135	1230	0,03	49	0,08	51	99	134	114	116	107	107
81	CZ000969285931	21/12/2022	BLACKFOOT	COFFEE	ZD „PODKLETAN“KREMZE	138,0	73	135	1255	0,12	60	0,06	49	102	135	106	113	116	103
81	CZ000490356953	22/12/2022	SINUS	ALBERTO	ZIVA A.S.	138,0	73	134	1677	0,02	65	-0,05	48	112	123	117	112	108	110
81	CZ000539036953	11/04/2023	OPTIMIZER	BARKLEY	ZD DOLNI UJEZD	138,0	69	136	1310	0,10	60	0,05	50	96	133	117	118	104	103
81	CZ000897431961	20/06/2023	ALTAPLINKO	AXEL	ZERAS A.S.	138,0	73	130	1254	0,04	51	0,01	43	115	123	118	113	113	119
88	CZ000943123961	14/12/2021	GRANDO RED	SOLITAIR P	AGRAS BOHDALOV, A.S.	137,8	73	132	1708	-0,28	31	0,00	56	114	136	118	120	106	111
88	CZ000535166953	10/02/2022	UPSWING	AXEL	ZD SLOUPNICE	137,8	73	134	743	0,47	76	0,10	37	125	114	123	120	111	119
88	CZ000535313953	17/05/2022	GRIFF	DYNAMO	ZD SLOUPNICE	137,8	73	136	1180	0,22	68	0,05	45	106	121	121	118	106	113
88	CZ000556208953	03/04/2023	DUNAJ	ALTAJSUPERSTAR	ZS OSTRETIN A.S.	137,8	70	133	1399	0,05	58	0,00	46	120	121	117	115	111	111
88	CZ000536044953	28/08/2023	GARIDO	RENEGADE	ZD SLOUPNICE	137,8	70	134	1607	0,10	70	-0,06	44	100	135	129	131	101	110
88	CZ000536052953	02/09/2023	AUGUSTUS P RED	JACUZZI-RED	ZD SLOUPNICE	137,8	69	133	969	0,23	60	0,09	43	119	130	111	111	108	115
94	CZ000896436961	06/05/2022	PATCH	PEDRO	ZERAS A.S.	137,7	69	133	1670	-0,06	54	-0,03	50	115	112	120	117	113	110
94	CZ000943812961	04/01/2023	FELLOWSHIP	CALVIN	AGRAS BOHDALOV, A.S.	137,7	69	136	1421	0,07	60	0,03	51	111	133	125	121	100	109
94	CZ000535715953	25/01/2023	EMILY 5715	RAPID	ZD SLOUPNICE	137,7	69	130	1117	0,06	48	0,04	42	101	137	121	125	115	112
94	CZ0003354740972	25/01/2023	GYMNAS	APACHE	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	137,7	73	131	2041	-0,12	60	-0,14	47	102	123	117	118	119	109
94	CZ000943991961	02/05/2023	UPSWING	GYMNAS	AGRAS BOHDALOV, A.S.	137,7	73	128	982	0,11	47	0,06	39	113	128	128	127	117	116
94	CZ000894343961	27/08/2022	THORSON	ALTAHAILED	AGRAS BOHDALOV, A.S.	137,7	66	139	1052	0,32	73	0,11	49	102	112	116	115	108	106
100	CZ00028221972	08/11/2021	MOON	DYNAMO	VALASSKE ZOD,DRUZST.	137,5	73	132	1737	-0,12	50	-0,04	51	100	122	129	124	113	110
100	CZ000444162981	03/02/2022	BENNIE	GYMNAS	FRYDLANTSKA ZEM.A.S.	137,5	71	138	2131	-0,09	67	-0,10	56	95	110	111	115	111	110
100	CZ000341231972	02/05/2022	BENNIE	CAMERON	ZEM.AKC.SPOL.NIVNICE	137,5	71	135	1817	-0,12	53	-0,03	55	89	136	127	126	103	111

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s.

Benešovská 123, 252 09 Hradištko

tel.: 257 896 248, 607 023 188

e-mail: office@holstein.cz, www.holstein.cz

PF 2024

Přijměte naše poděkování za milou spolupráci v letošním roce.

Přejeme Vám úspěšné zakončení roku 2023 a bezstarostné vykročení do roku nového.

Kolektiv SCHHS ČR, z.s.

